

ТТК БАНКА АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2013 ГОДИНА
(според Методологија на НБРМ)**

Скопје, март 2014

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Биланс на состојба	5
Извештај за промените во капиталот и резервите	6-7
Извештај за паричниот тек	8-9
Белешки кон финансиските извештаи	10-156
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД – Скопје (Банката), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2013 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната Банка на Република Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)

**ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Мислење

Според нашето мислење, наведените финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ТТК БАНКА АД Скопје на 31 декември 2013 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш, во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната Банка на Република Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2012 година беа ревидирани од страна на друго ревизорско друштво кое во својот извештај од 29 март 2013 година изразило мислење без резерва за истите.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Банката е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата, е конзистентен од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2013 година.

Скопје, 28 март 2014 година

Овластен ревизор

Гоце Христов

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

**Биланс на успех
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2013	претходна година 31.12.2012
Приходи од камата	457,675	452,403
Расходи за камата	(148,078)	(183,149)
Нето-приходи/(расходи) од камата	309,596	269,254
Приходи од провизии и надомести	138,597	134,864
Расходи за провизии и надомести	(21,669)	(20,664)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	116,928	114,200
Нето-приходи од тргување	1,099	(205)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10,407	11,570
Останати приходи од дејноста	16,600	27,930
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	4,172	(35,780)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(72,207)	(7,915)
Трошоци за вработените	(138,073)	(130,580)
Амортизација	(26,929)	(33,174)
Останати расходи од дејноста	(167,134)	(172,400)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	54,460	42,900
Данок на добивка	(1,060)	(1,717)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	53,400	41,183
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	53,400	41,183
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	59	45
разводната заработка по акција (во денари)	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот Одбор на Банката на ден 27 март 2014 година, и истите се потпишани од страна на:

Драгољуб Арсовски
Претседател на Управен Одбор

Наталија Алексова
Член на Управен Одбор

**Извештај за сеопфатна добивка
со состојба на датум: 31.12.2013 година**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2013	претходна година 31.12.2012
Добивка/(загуба) за финансиската година	53,400	41,183
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од средствата расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања		
- ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството	4,412	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	(151)	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	24	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	17	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	4,261	-
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	57,661	41,183
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

**Биланс на состојба
на ден 31.12.2013**

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година	претходна година
Белешка		31.12.2013	31.12.2012
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	1,342,528	2,148,684
Средства за тргување	19	7,848	7,050
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	14,854	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	3,977,945	3,888,646
Вложувања во хартии од вредност	23	797,773	85,044
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	490	1,550
Останати побарувања	25	44,627	42,472
Зложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	368,877	422,661
Нематеријални средства	28	20,265	17,908
Недвижности и опрема	29	262,888	260,724
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		6,838,096	6,874,739
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34.1	22,498	29,173
Депозити на други комитенти	34.2	5,145,708	5,213,320
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	588,806	600,821
Субординирани обврски	37	-	-
Посебна резерва и резервирања	38	8,329	6,966
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	-	-
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	63,567	55,442
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		5,828,908	5,905,722
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40	907,888	907,888
Премии од акции		12	-
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви		4,261	-
Останати резерви		26,124	19,946
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		70,902	41,183
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката		1,009,188	969,017
Неконтролирано учество*		-	-
Вкупно капитал и резерви		1,009,188	969,017
Вкупно обврски и капитал и резерви		6,838,096	6,874,739
Потенцијални обврски	42	583,789	630,149
Потенцијални средства	42	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтр олирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за продажба	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите				(Акумулирани загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
На 1 јануари 2012 година (претходна година)	907,888	-	-	-	-	-	-	-	12,882	-	-	7,064	-	-	-	927,835	-	927,835
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2012 година (претходна година), коригирано	907,888	-	-	-	-	-	-	-	12,882	-	-	7,064	-	-	-	927,835	-	927,835
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41,183	-	-	-	41,183	-	41,183
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																		
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41,183	0	0	-	41,183	0	41,183
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																		
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	7,064	-	-	(7,064)	-	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013

во илјади денари

Трансакции со акционерите, признаени
во капиталот и резервите

На 31 декември 2012(претходна
година)/1 јануари 2013 (тековна година)

Сеопфатна добивка/(загуба) за
финансиската година

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот кои не
се прикажуваат во Билансот на успех
Промени во објективната вредност на
средствата расположливи за продажба

Промени во објективната вредност на
инструментите за заштита од ризикот од
паричните текови
Промени во објективната вредност на
инструментите за заштита од ризикот од нето
вложување во странско работење
Курсни разлики од вложување во странско
работење
Одложени даночни (средства)/обврски
признаени во капиталот и резервите
Останати добивки/(загуби) кои не се
прикажуваат во Билансот на успех (наведете
детално)

Вкупно нереализирани добивки/(загуби)
признаени во капиталот и резервите
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за
финансиската година

Трансакции со акционерите, признаени
во капиталот и резервите:

Издадени акции во текот на периодот
Издвојување за законска резерва
Издвојување за останати резерви
Дивиденди
Откуп на сопствени акции
Продадени сопствени акции
Нераспределена добивка
Ревалоризациска резерва за преземени
средства

Трансакции со акционерите, признаени
во капиталот и резервите

На 31.12.2013 (тековна година)

	Капитал				Ревалоризациски резерви						Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтр олирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за продажба	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)			
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7,064	0	0	-7,064	0	0	0	0	0
На 31 декември 2012(претходна година)/1 јануари 2013 (тековна година)	907,888	0	0	0	0	0	0	0	0	19,947	0	0	41,183	0	0	969,018	0	969,018
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53,400	-	-	53,400	-	53,400
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53,400	0	0	53,400	-	53,400
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,177	-	-	(6,177)	-	-	0	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17,503)	-	-	(17,503)	-	(17,503)
Откуп на сопствени акции	-	-	(17,503)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17,503)	-	(17,503)
Продадени сопствени акции	-	12	17,503	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,515	-	17,515
Нераспределена добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17,503)	17,503	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства	-	-	-	-	-	4,261	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,261	-	4,261
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	0	12	0	0	0	4,261	0	0	0	6,177	0	0	-41,183	17,503	0	-13,230	0	-13,230
На 31.12.2013 (тековна година)	907,888	12	-	-	-	4,261	-	-	-	26,124	-	-	53,400	17,503	-	1,009,188	-	1,009,188

* само за консолидираните финансиски извештаи

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2013	претходна година 31.12.2012
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	54,460	42,900
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*	-	-
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	4,147	6,450
недвижности и опрема	22,782	26,724
Капиталната добивка од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	(11,427)
Капиталната загуба од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	1,700	-
Приходи од камата	(457,675)	(452,403)
Расходи за камата	148,078	183,149
Нето-приходи од тргување	(799)	496
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-
дополнителна исправка на вредноста	150,730	139,666
ослободена исправка на вредноста	(154,903)	(103,886)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	72,207	7,915
дополнителни загуби поради оштетување	-	-
ослободени загуби поради оштетување	-	-
Посебна резерва		
дополнителни резервирања	10,877	9,102
ослободени резервирања	(9,498)	(9,186)
Приходи од дивиденди	(5,459)	(5,788)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	-	-
Останати корекции	3,009	(2,348)
Наплатени камати	458,717	448,024
Платени камати	(151,144)	(186,546)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	147,231	92,843
(Зголемување)/намалување на деловната актива:		
Средства за тргување	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	(15,014)	19,993
Кредити на и побарувања од други комитенти	(138,905)	(290,030)
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	9,340	103,373
Задолжителна резерва во странска валута	3,586	41,205
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	27,225	(11,092)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	(6,680)	(60,025)
Депозити на други комитенти	(64,605)	(304,773)
Останати обврски	8,125	(7,310)
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	(29,697)	(415,816)
(Платен)/поврат на данок на добивка	-	(593)
Нето паричен тек од основната дејност	(29,697)	(416,409)

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2013	претходна година 31.12.2012
Паричен тек од инвестициската дејност		
(Вложувања во хартии од вредност)	(712,730)	-
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	-	1,056,991
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(6,505)	(4,210)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	(8)	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(24,749)	(2,511)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	300	4,688
Нето паричен тек од инвестициската дејност	(743,691)	1,054,958
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(1,863,143)	(2,237,905)
Зголемување на обврските по кредити	1,851,190	2,589,875
(Отплата на издадените субординирани обврски)	-	-
Приливи од издадените субординирани обврски	-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	12	-
(Платени дивиденди)	(17,503)	-
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Нето паричен тек од финансирањето	(29,443)	351,970
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	235	(78)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	15	9
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	(802,582)	990,450
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	1,978,618	988,168
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	1,176,037	1,978,618

* само за консолидираните финансиски извештаи

1. Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст "Банката") е Акционерско Друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. Народен Фронт бр. 19а, Скопје, Република Македонија.

Банката е овластена од Народна Банка на Република Македонија за вршење платен промет во земјата и странство, депозитни активности во земјата и странство и кредитирање во земјата.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност, а кодот под кој котираат е следниот:

шифра на хартија од вредност	ИСИН број
ТТК(обична акција)	МКТТКС101012

Вкупниот број на вработени на Банката на 31 декември 2013 изнесува 264 (2012: 268) вработени.

1.1 Основа за изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Сметководствените стандарди како што се усвоени со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (Службен весник на РМ бр. 169/2010, 165/2012, 50/2013 и 110/2013) и Одлука за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките (Службен весник на РМ бр. 169/2010, 152/2011, 54/2012 и 166/2013).

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност освен за:

- финансиските инструменти по објективна вредност преку билансот на успех кои што се мерат по објективна вредност; и
- средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

Финансиските извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи. Подготовката на финансиските извештаи е во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија и бара користење на проценки и претпоставки кои имаат влијание на прикажаните средства и обврски, потенцијалните средства и обврски на денот на финансиските извештаи и прикажаните износи на приходите и расходите за време на извештајниот период. Овие проценки се базирани на најдобрите познавања на раководството на тековните настани и активности и се објавени во Белешка 1.3.

Дополнителни информации се прикажани во сметководствените политики и соодветните забелешки кон финансиските извештаи.

1.1. Основа за изготвување на финансиските извештаи (Продолжува)

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2013 и 2012 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари. Известувачка и функционална валута на Банката е македонски Денар ("МКД" или "Денар"). Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

1.2. Значајни сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Банката се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, Одлуката за сметковниот план за банките, Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и останатите законски прописи. Овие политики се конзистентно применети за сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

1.2.1. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	<u>31 декември 2013</u>	<u>31 декември 2012</u>
1 ЕУР	61.5113 Денари	61.5000 Денари
1 УСД	44.6284 Денари	46.6510 Денари
1 ЦХФ	50.1764 Денари	50.9106 Денари

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.2 Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Билансот на состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

1.2.3 Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаени во Билансот на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна камата е метода за пресметување на амортизирана набавна вредност на финансиското средство или финансиската обврска во текот на одреден период. Ефективната каматна стапка е стапката што точно ги дисконтира очекуваните приливи во текот на проценетиот век на употреба на финансиското средство, или, доколку е соодветно, во пократок период за нето евидентираната вредност на финансиските средства или финансиска обврска. При пресметката на методата на ефективна камата, Банката го одредува паричниот тек во однос на условите од финансиските инструменти но не ги пресметува идните загуби по кредити. Пресметката ги вклучува сите суми кои се исплатени или добиени од двете договорни страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трошоци при трансакции и други премии или попусти.

1.2.4 Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместите, со исклучок на надоместите за одобрување на кредити, се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Надомести за одобрување на кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективната каматна стапка.

1.2.5 Приходи и расходи од курсни разлики

Нето приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Превземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во Денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Билансот на состојба.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.6 Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Билансот на успех кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот.

1.2.7 Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие ги вклучуваат сите побарувања кои произлегуваат од трансакциите со комитенти и банки, и се признаваат при исплатата на готовината.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетното признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни средства, кои се класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.7 Финансиски средства (Продолжува)

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Банката има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Банката продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба. Со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година Банката нема финансиски средства класифицирани во оваа категорија.

Иницијално признавање и депривавање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето - датум на кој што Банката има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Банката ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

Последователно мерење

По почетното признавање, Банката ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба. Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиска состојба. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Банката ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.7 Финансиски средства (Продолжува)

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување. Реализираните добивки и загуби како и нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во останатата сеопфатна добивка, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

1.2.8 Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност. На секој датум на известување, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата ("случај на загуба") и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериумите што Банката ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување, вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата;
- Денови на доцнење при плаќање на главнината или каматата;
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот;
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање;
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал;
- Отпочнување на стечајни постапки;
- Активирање на обезбедувањето.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.8 Оштетување на финансиските средства (Продолжува)

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентируваниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентируваниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки. Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на исправка на вредност (оштетување на средства). Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки како ослободување на исправката на вредност (загуба поради оштетување).

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во Билансот на успех. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку билансот на успех.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.9 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се состојат од недвижности и опрема добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања, кои се чуваат со цел за нивна понатамошна продажба. Истите не се користат за извршување на основните активности на Банката. Овие средства се признаени според пониската вредност помеѓу проценетата објективна вредност во моментот на превземање и набавната вредност на преземеното средство која што е вредноста наведена во актот на надлежниот орган. Банката планира да ги продаде овие средства во период до пет години од моментот на нивното стекнување.

За потребите на последователното мерење на превземените средства во случај кога проценетата вредност на преземеното средство е помала од евидентираната вредност, Банката во висина на разликата меѓу двете вредности признава загуба поради оштетување во Билансот на успех.

Во текот на април 2013 година, Народна банка на РМ донесе нова Одлука за сметководствениот и регулаторниот третман на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања според која на датумот на преземање на средството, Банката е должна во билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на преземеното средство. Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето од 20 %, Банката е должна да ја признае оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да ја утврди проценетата вредност на преземените средства и во билансот на успех да признае и прокнижи загуба за оштетување еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето-вредноста на преземеното средство и
- 20% од нето-вредноста на преземеното средство

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство во рок од пет години по датумот на неговото преземање, должна е на крајот на петтата година да ја сведе нето-вредноста на преземеното средство на нула.

Банката е должна да го направи првото признавање на загубата за оштетување за овие средства најдоцна до 1 јануари 2013 година.

По исклучок на точките на горенаведеното, за средствата преземени по 1 јануари 2010 година, Банката е должна да го направи првото признавање на загубата за оштетување за овие средства најдоцна до 1 јануари 2014 година.

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство кое е преземено по 1 јануари 2010 година, најдоцна до 1 јануари 2018, должна е на 1 јануари 2018 година да ја сведе вредноста на затеченото преземено средство на нула.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.9 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство кое е преземено до 1 јануари 2010 година, најдоцна до 1 јануари 2017, должна е на 1 јануари 2017 година да ја сведе вредноста на затеченото преземено средство на нула.

1.2.10 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од десет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

1.2.11 Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Амортизацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки од материјалните средства.

Градежни објекти	40 години
Транспортни средства	4 години
Мебел и канцелариска опрема	5 -10 години
Компјутерска опрема	4 години
Телекомуникациска опрема	4 години
Останата опрема	10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Билансот на успех во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во Билансот на успех.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.12 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

1.2.13 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти вклучуваат сметки со достасаност помала од 3 месеци од датумот на набавка, вклучувајќи готовина и салда кај Народна Банка на Република Македонија.

1.2.14 Резервирање

Резервирање се признава кога Банката има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдоб-рата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

1.2.15 Надомести за вработените

Банката плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон. Банката нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Банката не оперира со пензиски планови или планови за надомести при пензионирање, така што нема дополнителни обврски за пензии. Банката не е обврзана да обезбеди дополнителни надомести за тековните или претходните вработени.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.16 Тековен и одложен данок од добивка

Данокот од добивка, по стапка од 10%, се плаќа на непризнаени расходи, помалку искажани приходи и расходи и помалку искажани приходи од поврзани субјекти, намален за износот на даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

1.2.16 Тековен и одложен данок од добивка

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок од добивка се терети или одобрува во Билансот на успех, освен доколку се однесува на ставки кои директно го теретат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година, Банката нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

1.2.17 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат согласно содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од обврски по кредити и останати обврски.

Обврските по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) корегирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти генерално претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот биланс на состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, корегирани за трансакционите трошоци кои директно се поврзани со превземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.17 Финансиски обврски

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) корегирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

1.2.18 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување на приливите, нето од данокот.

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки согласно законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката.

(д) Нераспределени добивки/(загуби)

Нераспределените добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Банката.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.19 Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката како закупец

Финансискиот наем кој на Банката суштински му ги пренесуваат ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок во добивките и загубите по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Односпред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Банката како закуподавач

Наемот каде Банката суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицираат како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Односпред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во оваа категорија.

1.2. Значајни сметководствени политики (Продолжува)

1.2.20 Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето на производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување на производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

1.2.21 Потенцијални и превземени обврски

Банката превзема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции, акредитиви и неискористени кредитни лимити. Овие финансиски обврски се евидентираат во Билансот на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е вклучено во Билансот на состојба како обврска.

1.2.22 Доверителски активности

Банката вообичаено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање на средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства и приходот кој резултира од нив не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

1.2.23 Настани по датумот на известување

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

1.3 Употреба на оценки и проценки

Банката врши проценки и претпоставки кои влијаат врз објавените износи на средства и обврски во рамките на следната финансиска година. Проценките постојано се предмет на проверка и се базираат на минати искуства и други фактори, вклучувајќи очекувања од идни настани за кои се верува дека се разумни во однос на околностите во кои се јавуваат.

Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел проценка на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање на загуба од оштетување во Билансот на успех, Банката проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања. Раководството употребува проценки базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

Оштетување на вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Банката утврдува дека постои оштетување кај вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба тогаш кога постои значителен пад на објективната вредност под нивото на нивната набавната вредност. Одредувањето на тоа што е значајно или пролонгирано бара соодветна проценка.

Во формирањето на оваа проценка, помеѓу останатите фактори, Банката ја оценува нормалната непостојаност кај цените на акциите. Понатаму, оштетувањето може да биде соодветно кога постои доказ за влошување на финансиската состојба на инвеститорот, успешноста на индустрискиот сектор, промени во технологијата, како и оперативните и финансиски парични текови.

1.4 Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

Не постојат промени во сметководствените политики, сметководствените оценки и корекции на грешки во приложените финансиски извештаи

1.5 Усогласеност со законската регулатива

Не постои неусогласеност со регулативата пропишана од НБРМ во однос на солветноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката и отворената девизна позиција.

1.6 Усогласеност со одредбите од акционерскиот договор

Со состојба на 31 декември 2013 година, Банката не е во согласност со одредени одредби од Акционерскиот договор склучен помеѓу Банката и двата мнозински акционери за следнава одредба од договорот:

Со состојба на 31 декември 2013 година, преземените средства изнесуваат 5.4% во однос на вкупната актива на Банката. Согласно акционерскиот договор, овој коефициент не треба да надмине 5%.

Банката на 01 јануари 2014 година го сведе коефициентот на преземените средства во однос на вкупната актива на 4.6%, со што истиот е усогласен со одредбата од Акционерскиот договор со ЕБОР.

2. Управување со ризици

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земјата;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од концентрација на изложеноста на банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оценка на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици, како и за оценка на нејзиниот профил на ризичност;
- Организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешната контрола и основни елементи на процесот на интерно утврдување и
- Оценка на потребната адекватност на капиталот на банката.

2. Управување со ризици (Продолжува)

Исто така, Банката согласно политиките за преземање и управување со ризиците воспоставува процедури за преземање, мерење или оценка, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на банката;
- Да се дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациона структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

Организацијата на системот за управување со ризиците се воспоставува на следните хиерархиски нивоа:

- Стратешко ниво - функцијата на управување со ризиците се остварува од страна на членовите на Надзорниот одбор и Управниот одбор;
- Макро ниво - функцијата на управување со ризиците на ниво на деловна единица или деловна линија и се извршува од страна на посебниот организациски дел надлежен за следење на управувањето со сите или со одделни ризици и се одвива на ниво на Одбор за управување со ризици;
- Микро ниво - активностите поврзани со управувањето со ризиците се извршуваат од страна на лицата кои во секојдневното работење превземаат ризици, согласно со процедурите за работа и системите за внатрешна контрола.

2. Управување со ризици (Продолжува)

2.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиентот или договорната странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски и главно произлегува од дадените кредити и побарувања на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со овој ризик, Банката ги зема предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитен ризик.

Банката дефинира прифатливи кредитни изложености со што се очекува:

- Дисперзија на кредитниот ризик;
- Зголемување на обемот на кредитното портфолио;
- Подобрување на квалитетот на портфолиото;
- Зголемување на профитабилноста на банката.

Управувањето и контролата со кредитниот ризик се централизирани во Дирекцијата за управување со ризици, кој што пак редовно го известува Одборот за управување со ризици и Управниот одбор, а преку нив Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

Банката ги структурира нивоата на преземениот кредитен ризик по пат на одредување лимити на прифатлив ризик во врска со еден позајмувач, или група позајмувачи, и на географски и индустриски сегменти.

Изложеноста на кредитен ризик исто така се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на каматата и главнината, како и преку измена на овие кредитни лимити доколку е тоа возможно.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Меница.

Банката доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

2. Управување со ризици (Продолжува)

2.1 Кредитен ризик

Политики и процедури

Банката врши класификација на изложеноста на кредитен ризик и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на поединечна и на групна основа. Класификација и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на групна основа се врши за побарувањата од физички лица кои припаѓаат во портфолијата на кредити (портфолио од дозволени пречекорувања на трансакциски сметки и портфолио од кредитни картички).

Стапката на очекувана загуба за побарувањата кои се дел од портфолијата на кредити се пресметува за секое портфолио поодделно и тоа како производ на веројатноста за ненаплата и стапката на загуба заради ненаплата. Веројатноста за ненаплата претставува веројатност изложеностите од портфолиото на кредити да добијат нефункционален статус во период од дванаесет месеци, и се утврдува како повеќегодишен просек на годишни стапки на ненаплата. Банката за стапка на загуба заради ненаплата го користи лимитот од 90%, дефиниран во Одлуката за управување со кредитниот ризик.

За побарувањата кое не се дел од портфолиото на кредити се врши класификација и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва (на поединечна основа) преку утврдување на сегашна вредност на идните парични текови кои ќе настанат врз основа на тие побарувања.

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи. Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- Од 0% до 5% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик "А".
- Над 5% до 20% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик "Б".
- Над 20% до 45% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик "В".
- Над 45% до 70% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик "Г".
- Над 70% до 100% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик "Д".

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

А Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>во илјади денари</i>																		
I Сметководствена вредност на изложености за кои е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва																		
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, пред исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа																		
категиорија на ризик А	15.004	-	3.414.907	3.663.999	85.903	85.903	-	-	335.287	438.735	2.104	2.646	25.667	20.627	122.950	186.505	4.001.822	4.398.415
категиорија на ризик Б	-	-	363.514	92.012	-	-	-	-	688	480	1.317	711	203	475	105.938	4.096	471.660	97.774
категиорија на ризик В	-	-	155.182	70.845	-	-	-	-	-	16	672	516	1.067	511	2.049	7.436	158.970	79.324
категиорија на ризик Г	-	-	87.951	90.002	-	-	-	-	277	236	-	679	1.011	332	680	-	89.239	91.929
категиорија на ризик Д	-	-	384.564	386.161	71.615	72.847	-	-	-	-	7.005	4.621	42.379	81.365	-	-	505.563	544.994
	15.004	-	4.406.118	4.303.019	157.518	158.750	-	-	336.252	439.467	11.777	9.505	69.648	103.658	230.937	198.037	5.227.254	5.212.436
(Исправка на вредноста и посебна резерва на поединечна основа)	150	-	497.456	479.894	72.474	73.706	-	-	-	1.134	7.870	5.466	42.937	76.361	8.205	6.162	629.972	642.723
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа	14.854	-	3.908.662	3.823.125	85.044	85.044	-	-	335.372	438.333	3.907	4.039	26.711	27.297	222.732	191.875	4.597.282	4.569.713
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, пред исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

А **Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик (Продолжува)**

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>во илјади денари</i>																		
поединечно незначајни изложености (портфолио на мали кредити)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
поединечно значајни изложености кои не се оштетени на поединечна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста и посебна резерва на групна основа)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Сметководствена вредност на изложености за кои не е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва достасани побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>до 30 дена</i>	-	-	196	-	-	-	-	-	-	-	227	-	-	-	-	-	-	-
<i>Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста</i>	-	-	196	-	-	-	-	-	-	-	227	-	-	-	-	-	-	-
																	423	-

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

А Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик (Продолжува)

во илјади денари

недостасани побарувања
реструктурирани побарувања

останати побарувања

Сметководствена вредност на недостасани побарувања за кои нема издвоено испраќа на вредноста/посебна резерва

Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва

(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)

Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	69.087	65.521	712.730	-	-	-	323.563	927.214	-	350	-	22	340.651	398.415	1.446.031	1.391.522
	-	-	69.087	65.521	712.730	-	-	-	323.563	927.214	-	350	-	22	340.651	398.415	1.446.031	1.391.522
	15.004	-	4.475.401	4.368.540	870.248	158.750	-	-	659.815	1.366.681	12.004	9.855	69.648	103.680	571.588	596.452	6.673.708	6.603.958
	150	-	497.456	479.894	72.474	73.706	-	-	880	1.134	7.870	5.466	42.937	76.361	8.205	6.162	629.972	642.723
	14.854	-	3.977.945	3.888.646	797.774	85.044	-	-	658.935	1.365.547	4.134	4.389	26.711	27.319	563.383	590.290	6.043.736	5.961.235

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

Б Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	131.162	132.730	-	-	-	-	-	-	1.370	11.060	20.901	39.665	153.433	183.455
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	2.671.548	4.274.420	-	-	-	-	-	-	84.646	76.846	99.241	476.537	2.855.435	4.827.803
Залог на недвижен имот			8.243.452	9.426.066							95.641	221.787	954.948	763.405	9.294.041	10.411.258
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	2.767.484	2.869.741	-	-	-	-	-	-	29.279	54.285	142.017	198.164	2.938.780	3.122.190
имот за вршење дејност	-	-	5.475.968	6.556.325	-	-	-	-	-	-	66.362	167.502	812.931	565.241	6.355.261	7.289.068
Залог на подвижен имот	-	-	946.773	1.467.845	-	-	-	-	-	-	12.988	56.447	26.817	33.963	986.578	1.558.255
Останати видови на обезбедување	-	-	70.379	95.518	-	-	-	-	-	-	2.686	2.229	1.330	2.305	74.395	100.052
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	12.063.314	15.396.579	-	-	-	-	-	-	197.331	368.369	1.103.237	1.315.875	13.363.882	17.080.823

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

Б Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик (Продолжува)

во илјади денари
Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа

Првокласни инструменти за обезбедување

- парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)
- државни хартии од вредност
- државни безусловни гаранции
- банкарски гаранции
- Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување
- Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)
- Гаранции од физички лица
- Залог на недвижен имот
- имот за сопствена употреба (станови, куќи)
- имот за вршење дејност
- Залог на подвижен имот
- Останати видови на обезбедување

Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
	-	-	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	228	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	785.599	-	-	-	-	-	-	-	2.408	-	339.786	-	1.127.793	-
	-	-	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	189	-
	-	-	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	189	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	1.813	-	-	-	-	-	-	-	8	-	516	-	2.337	-
	-	-	787.765	-	-	-	-	-	-	-	2.416	-	340.366	-	1.130.547	-

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

В Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>во илјади денари</i>																		
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	73.814	76.223	-	-	-	-	-	-	29	5	17	16	2.792	753	76.652	76.997
Рударство и вадење на камен	-	-	8.667	9.729	-	-	-	-	-	-	39	36	-	-	-	-	8.706	9.765
Прехрамбена индустрија	-	-	60.438	66.216	-	-	-	-	-	-	57	54	13	765	1.904	3.069	62.412	70.104
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	87.566	107.585	-	-	-	-	-	-	99	98	1	5.550	52.905	14.405	140.571	127.638
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	116.737	100.657	-	-	-	-	-	-	20	250	8.445	5	320	1.499	125.522	102.411
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	72.640	96.453	21.357	21.357	-	-	-	-	211	106	17	40	8.136	6.486	102.361	124.442
Останата преработувачка индустрија	-	-	137.946	146.874	-	-	-	-	-	-	75	118	242	84	5.071	6.311	143.334	153.387
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	21	12	-	-	2.422	2.422	2.442	2.434
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	1.517	2.082	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	1.525	2.082

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

В Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>во илјади денари</i>																		
Градежништво	-	-	496.410	477.100	-	-	-	-	-	-	463	329	200	51	54.230	71.179	551.303	548.659
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила	-	-	1.014.632	1.080.943	-	-	-	-	-	-	1.037	1.297	13.603	8.774	111.323	127.896	1.140.595	1.218.910
Транспорт и складирање	-	-	247.898	169.284	-	-	-	-	-	-	452	284	80	93	185.242	193.007	433.672	362.668
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	110.890	40.330	-	-	-	-	-	-	96	31	23	4	5.046	2.163	116.055	42.528
Информации и комуникации	-	-	12.800	17.554	-	-	-	-	-	-	18	3	0	9	1.958	1.445	14.776	19.011
Финансиски дејности и дејности на осигурување	14.854	-	1	167	63.687	63.687	-	-	658.935	937.873	122	688	3.209	11.284	184	740.808	1.013.883	
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	51.123	21.361	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	1.548	8.100	52.677	29.461
Стручни, научни и технички дејности	-	-	23.965	44.822	-	-	-	-	-	-	28	67	-	7	548	390	24.541	45.286
Административни и помошни услужни дејности	-	-	53.777	59.224	-	-	-	-	-	-	34	26	360	251	2.363	2.230	56.534	61.731
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	-	-	-	-	712.730	-	-	-	-	427.674	16	11	-	-	-	-	712.746	427.685
Образование	-	-	16.560	20.531	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3.022	222	19.584	20.753
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	84.791	90.524	-	-	-	-	-	-	51	58	-	-	1.526	1.143	86.368	91.725
Уметност, забава и рекреација	-	-	-	4.287	-	-	-	-	-	-	17	0	22	-	18.482	18.450	18.521	22.737
Други услужни дејности	-	-	34.764	53.063	-	-	-	-	-	-	42	36	24	-	1.669	10.297	36.499	63.396
Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	15.074	15.694	-	-	-	-	-	-	15	42	-	-	-	-	15.089	15.736
Физички лица	-	-	1.215.820	1.162.325	-	-	-	-	-	-	1.026	798	455	386	102.213	116.580	1.319.514	1.280.089
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	40.116	25.618	-	-	-	-	-	-	150	40	-	-	663	2.059	40.929	27.717
Вкупно	14.854	-	3.977.945	3.888.646	797.774	85.044	-	-	658.935	1.365.547	4.134	4.389	26.711	27.319	563.383	590.290	6.043.736	5.961.235

2.1 Кредитен ризик (Продолжува)

Г Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>во илјади денари</i>																		
Географска локација																		
Република Македонија	14.854	-	3.977.945	3.888.646	797.774	85.044	-	-	365.914	985.015	4.134	4.389	26.711	27.319	563.383	590.290	5.750.715	5.580.703
Земји-членки на Европската унија	-	-	-	-	-	-	-	-	247.090	289.999	-	-	-	-	-	-	247.090	289.999
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	653	90.532	-	-	-	-	-	-	653	90.532
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	45.278	-	-	-	-	-	-	-	45.278	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	14.854	-	3.977.945	3.888.646	797.774	85.044	-	-	658.935	1.365.547	4.134	4.389	26.711	27.319	563.383	590.290	6.043.736	5.961.234

2.2 Ризик на ликвидност

Банката е изложена на ризик на ликвидност во случаите кога не може да обезбеди доволно средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивно достасување, или е принудена потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од своите расположиви готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Управување со ризик на ликвидност

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациона структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури за управување со ликвидноста, кои се донесени од страна на Управниот Одбор на Банката и истите редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, воспоставување и одржување на соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација, стапки на ликвидност, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес тестирање и друго се методи кои се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до Одборот за управување со ризици и до НБРМ на месечна основа.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната достасаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање на 31 декември 2013 година. Притоа, износите на 31 декември 2013 година се презентирани на бруто основа, односно не се земаат во предвид износите на акумулираната амортизација, исправката на вредноста и издвоената посебна резерва.

**2.2 Ризик на ликвидност (Продолжува)
Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)**

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2013 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.177.310	-	277	166.259	-	-	1.343.846
Средства за тргување	7.848	-	-	-	-	-	7.848
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех							
определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	15.000	4	-	-	-	-	15.004
Кредити на и побарувања од други комитенти	252.434	262.015	1.644.098	598.366	1.138.745	615.980	4.511.638
Вложувања во хартии од вредност	-	200.000	525.475	157.518	-	-	882.993
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	490	-	-	-	-	-	490
Останати побарувања	41.919	-	51.251	2.264	-	-	95.433
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	1.495.000	462.019	2.221.101	924.408	1.138.745	615.980	6.857.252
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	22.498	-	-	-	-	-	22.498
Депозити на други комитенти	2.053.569	851.610	1.482.183	440.891	317.455	-	5.145.708
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	33.650	1.011	99.754	128.160	266.883	59.349	588.806
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски	2.109.717	852.620	1.581.937	569.051	584.337	59.349	5.757.012
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	1.384	-	-	-	-	1.384
Вонбилансна пасива	48.474	94.999	235.059	152.021	41.035	-	571.588
Рочна неусогласеност	(663.190)	(484.217)	404.105	203.335	513.373	556.631	530.036

2.2 Ризик на ликвидност (Продолжува)
Анализа според достасанооста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2012 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.612.518	369.994	236	169.846	-	-	2.152.594
Средства за тргување	7.050	-	-	-	-	-	7.050
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	272.232	318.283	1.772.307	572.159	1.026.285	439.825	4.401.091
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	158.750	-	-	158.750
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	1.550	-	-	-	-	-	1.550
Останати побарувања	33.399	-	88.196	2.704	-	-	124.299
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	1.926.749	688.277	1.860.739	903.459	1.026.285	439.825	6.845.334
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	26.173	-	3.000	-	-	-	29.173
Депозити на други комитенти	2.108.608	1.072.107	1.463.403	464.003	105.199	-	5.213.320
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	47.193	199	83.469	116.965	269.132	83.863	600.821
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	54.601	71	333	437	-	-	55.442
Вкупно финансиски обврски	2.236.575	1.072.377	1.550.205	581.405	374.331	83.863	5.898.756
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	12.546	880	-	-	-	-	13.426
Вонбилансна пасива	94.289	70.358	302.592	87.210	42.003	-	596.452
Рочна неусогласеност	(391.569)	(453.578)	7.942	234.844	609.951	355.962	363.552

2.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност ќе влијаат неповолно врз приходите на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности преставува ризик од загуба којашто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има во предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, поради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Банката е чувствителна на промените на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, бидејќи за најголем дел на каматноносните средства и обврски Банката го задржува правото за менување на каматните стапки.

Табелата 2.3.2 б ги анализира каматноносните средства и обврски на Банката, групирани според периодот на промената на каматните стапки на ден 31 Декември 2013 и 31 Декември 2012 година.

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

2013 (тековна година)

Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2013)

Ефекти од примена на сценарија

Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Апрецијација на денарот во однос на еврото за 10%

Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%

Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Пораст на активните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени и истовремен пораст на пасивните прилагодливи каматни стапки за 2 процентни поени

Сценарио 2 - Пораст на активните и пасивните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени

Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%

Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Претпоставки:

- Инфлација од 20% на годишно ниво;
- Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%;
- Пораст на каматните стапки за 5 процентни поени на годишно ниво;
- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица во следната полоша категорија на ризик;
- Миграција на 50% од кредитната изложеност на правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;
- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.

Добивка/Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
53.400	927.771	5.494.099	16,89%
1.023	928.794	5.283.701	17,58%
(2.046)	925.725	5.914.895	15,65%
(6.468)	921.303	5.494.099	16,77%
(57.770)	870.001	5.494.099	15,84%
(2.354)	925.417	5.491.744	16,85%
(3.924)	923.847	5.490.175	16,83%
(191.673)	736.098	5.821.552	12,64%

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1. пазарниот ризик (Продолжува)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

2012 (претходна година)

Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2012)

Ефекти од примена на сценарија:

Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Аpreciјација на денарот во однос на еврото за 10%

Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%

Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Пораст на активните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени и истовремен пораст на пасивните прилагодливи каматни стапки за 2 процентни поени

Сценарио 2 - Пораст на активните и пасивните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени

Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%

Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%

Комбиниран сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Претпоставки:

- Инфлација од 20% на годишно ниво;
- Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%;
- Пораст на каматните стапки за 5 процентни поени на годишно ниво;
- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица во следната полоша категорија на ризик;
- Миграција на 50% од кредитната изложеност на правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;
- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.

Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
41.183	898.634	5.475.129	16,41%
(11.449)	887.185	5.231.800	16,96%
22.898	921.532	5.961.787	15,46%
(729)	897.905	5.475.129	16,40%
(48.776)	849.858	5.475.129	15,52%
(2.115)	896.519	5.473.014	16,38%
(3.525)	895.109	5.471.604	16,36%
(192.580)	706.054	5.827.601	12,12%

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за

Б. портфолиото за тргување

	2013				2012			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
<i>во илјади денари</i>								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

2.3 Пазарен ризик
2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)
А Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2013 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА EUR (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>ЕУР</i>	(3.734)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKD (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>МКД</i>	5.313
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDKIEUR (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>МКДклЕУР</i>	8.040
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ostan (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>Осџан</i>	(449)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		9.170
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		927.771
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		0,99%

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2012 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА EUR (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>ЕУР</i>	(5.012)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKD (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>МКД</i>	(45)
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDKIEUR (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>МКДклЕУР</i>	8.746
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ostan (ФКС + ВКС + ПКС)	<i>Осџан</i>	(522)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		3.167
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		898.634
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		0,35%

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2013 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	888.339	-	-	-	-	-	888.339
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	14.850	-	-	-	-	-	14.850
Кредити на и побарувања од други комитенти	225.613	3.013.939	143.730	134.366	283.260	73.359	3.874.266
Вложувања во хартии од вредност	-	198.575	514.155	-	-	-	712.730
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	1.128.802	3.212.514	657.885	134.366	283.260	73.359	5.490.185

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (Продолжува)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	21.533	-	-	-	-	-	21.533
Депозити на други комитенти	2.076.691	3.053.513	-	-	-	-	5.130.204
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	30.689	1.011	99.754	128.160	266.883	59.349	585.846
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	38	77	321	-	-	-	437
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	2.128.951	3.054.602	100.075	128.160	266.883	59.349	5.738.020
Нето-билансна позиција	(1.000.150)	157.912	557.810	6.206	16.377	14.010	(247.835)
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	(1.000.150)	157.912	557.810	6.206	16.377	14.010	(247.835)

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (Продолжува)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (Продолжува)

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2012 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.304.138	367.760	-	-	-	-	1.671.898
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	243.080	2.962.003	93.884	122.803	285.641	95.846	3.803.257
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Останата неспомнатата каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
	1.547.218	3.329.763	93.884	122.803	285.641	95.846	5.475.155

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)
2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (Продолжува)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (Продолжува)

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	24.613	-	3.000	-	-	-	27.613
Депозити на други комитенти	2.022.564	3.073.062	837	61	-	-	5.096.524
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	44.171	199	83.469	116.965	269.132	83.863	597.799
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	35	71	333	437	-	-	876
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	2.091.383	3.073.332	87.639	117.463	269.132	83.863	5.722.812
Нето-билансна позиција	(544.165)	256.431	6.245	5.340	16.509	11.983	(247.657)
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	(544.165)	256.431	6.245	5.340	16.509	11.983	(247.657)

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутарните курсеви и/или промена на вредноста на Денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутниот ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката се дефинирани елементите за ефективен процес на управување со валутниот ризик (организациона структура, информативен систем и сл.) како и идентификација и мерење на валутниот ризик, изворите на валутен ризик, показатели на изложеност, лимити на изложеност, механизми на контрола и следење на валутниот ризик.

Табелите дадени подолу ја претставуваат отворената девизна позиција на монетарните средства и обврски на Банката по одделни валути на 31 декември 2013 и 2012 година.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2013 (тековна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	807.825	305.533	163.398	31.001	2.129	32.643	1.342.528
Средства за тргување	7.848	-	-	-	-	-	7.848
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	14.854	-	-	-	-	-	14.854
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.210.004	1.767.940	-	-	-	-	3.977.945
Вложувања во хартии од вредност	768.015	29.758	-	-	-	-	797.773
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	490	-	-	-	-	-	490
Останати побарувања	41.823	1.761	1.043	-	-	-	44.627
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	3.850.859	2.104.992	164.440	31.001	2.129	32.643	6.186.065
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	4	22.493	1	-	-	-	22.498
Депозити на други комитенти	3.404.460	1.515.023	163.494	28.834	2.029	31.868	5.145.708
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	4.327	584.479	-	-	-	-	588.806
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	59.401	2.421	581	1.165	-	-	63.567
Вкупно монетарни обврски	3.468.191	2.124.416	164.076	29.999	2.029	31.868	5.820.578
Нето-позиција	382.667	(19.423)	365	1.003	100	775	365.486

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.3 Пазарен ризик (Продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2012 (претходна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.386.584	489.578	212.755	30.529	2.440	26.798	2.148.684
Средства за тргување	7.050	-	-	-	-	-	7.050
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.083.518	1.805.128	-	-	-	-	3.888.646
Вложувања во хартии од вредност	85.044	-	-	-	-	-	85.044
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	1.550	-	-	-	-	-	1.550
Останати побарувања	32.328	5.306	4.838	-	-	-	42.472
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	3.596.074	2.300.012	217.593	30.529	2.440	26.798	6.173.446
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	3.020	26.153	-	-	-	-	29.173
Депозити на други комитенти	3.340.693	1.598.115	215.909	30.270	2.252	26.081	5.213.320
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	25.716	575.105	-	-	-	-	600.821
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	49.926	4.906	532	49	-	29	55.442
Вкупно монетарни обврски	3.419.355	2.204.279	216.441	30.319	2.252	26.110	5.898.756
Нето-позиција	176.719	95.733	1.152	210	188	688	274.690

3 Управување со капиталот

Банката ја утврдува стапката на адекватност на капиталот во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и Упатството за спроведување на методологијата за утврдување на адекватност на капиталот донесени од страна на Народна банка на Република Македонија.

Банката има подготвено Процес за утврдување на интерниот капитал потребен за покривање на ризиците, и преку негова примена води сметка секогаш да одржува доволно ниво на капитал за покривање на преземените ризици, односно да одржува стапка на адекватност на капиталот од минимум 15%.

Согласно стандардизираниот пристап за кредитен ризик Банката билансните и вонбилансните побарувања ги распределува во тринаесет категории на изложеност, а потоа применува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Степенот на кредитен квалитет којшто служи како основа за користење соодветен пондер на ризичност, се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот или побарувањето, утврден од страна на призната надворешна институција за процена на кредитниот ризик. Производот меѓу износот на побарувањето распределено во соодветната категорија на изложеност (нето од исправката на вредност, односно посебната резерва, премијата или дисконтот и ефектите од промена на објективната вредност) и соодветниот пондер на ризичност, ја дава пондерираната вредност на побарувањето којашто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

Потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се пресметува откако на вкупната актива пондерирана според кредитен ризик ќе се примени законски утврдениот минимум на стапката за адекватност на капиталот од 8%.

Банката во секој момент одржува доволно капитал за покривање на валутниот ризик, односно најмалку 8% од агрегатната девизна позиција на Банката и нејзината нето позиција во злато.

Банката пресметува капитал потребен за покривање на оперативен ризик со примена на пристапот на базичен индикатор.

Стапката на адекватност на капиталот се пресметува како однос помеѓу сопствените средства и вкупната актива пондерирана според сите ризици. Со состојба на 31 декември 2013 година сопствените средства на Банката изнесуваат 927,771 илјади денари, додека стапката на адекватност на капиталот изнесува 17.01%.

3   Управување со капиталот (Продолжува)

Табелата подолу претставува сумарен преглед на сопствените средства и коефициентот на адекватност на капиталот на Банката за годините што завршуваат на 31 декември 2013 и 2012 година, а кој се однесува на барањата согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија

3 Управување со капиталот (Продолжува)

Ред. бр.	ОПИС	Тековна година 2013	Претходна година 2012
I	Актива пондерирана според кредитниот ризик		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	4.754.715	4.714.556
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	380.377	377.164
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	11.928	116.487
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	-	9.319
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	-	116.487
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	55.941	51.527
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	-	-
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	699.258	644.086
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)	-	-
13	Актива пондерирана според други ризици	-	-
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	5.453.973	5.475.129
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	436.318	438.010
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	927.771	898.634
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	17,01%	16,41%

3 Управување со капиталот (Продолжува)

Ред.б р.	Опис	Тековна година 2013	Претходна година 2012
Основен капитал			
1	Уплатени и запишани обични и некумулативни приоритетни акции и премија од продажба на овие акции	907.900	907.888
1,1	Номинална вредност	907.888	907.888
1.1.1	Номинална вредност на обични акции	907.888	907.888
1.1.2	Номинална вредност на некумулативни приоритетни акции	-	-
1,2	Премија	12	-
1.2.1	Премија од обични акции	12	-
1.2.2	Премија од некумулативни приоритетни акции	-	-
2	Резерви и задржана добивка или загуба	43.627	19.946
2,1	Резервен фонд	26.124	19.946
2,2	Задржана добивка ограничена за распределба на акционерите	17.503	-
2,3	Акумулирана загуба од претходни години	-	-
2,4	Тековна добивка	-	-
3	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3,1	Малцинско учество	-	-
3,2	Резерви од курсни разлики	-	-
3,3	Останати разлики	-	-
4	Одбитни ставки	1.924	3.108
4,1	Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
4,2	Откупени сопствени акции	-	-
4,3	Нематеријални средства	1.924	3.108
4,4	Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
4,5	Износ на неиздвоена исправка на вредноста и посебната резерва како резултат на сметководствено доцнење	-	-
4,6	Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба	-	-
4,7	Други одбитни ставки	-	-
I	ОСНОВЕН КАПИТАЛ	949.603	924.726
Дополнителен капитал			
5	Уплатени и запишани кумулативни приоритетни акции и премијата врз основа на овие акции	-	-
5,1	Номинална вредност	-	-
5,2	Премија	-	-
6	Ревалоризациски резерви	4.261	-
7	Хибридни инструменти	-	-
8	Субординирани инструменти	-	-
9	Износ на кумулативни приоритетни акции и субординирани инструменти коишто можат да бидат дел од дополнителниот капитал	-	-
II	ДОПОЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ	4.261	-
Одбитни ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал			
10	Вложувања во капиталот на други банки или финансиски институции коишто изнесуваат над 10% од капиталот на тие институции	26.092	26.092
11	Вложувања во субординирани и хибридни инструменти и други инструменти на институциите од реден бр. 10	-	-
12	Збирен износ на вложувања во капиталот, субординирани и хибридни инструменти и други инструменти којшто надминува 10% од (I+II)	-	-
13	Вложувања во капиталот на друштвата за	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

	осигурување и реосигурување коишто надминуваат 10% од капиталот на тие друштва		
14	Вложувања во финансиски инструменти издадени од друштвата за осигурување и реосигурување во кои банката поседува над 10% од нивниот капитал	-	-
15	Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
16	Позиции како резултат на консолидација (негативни износи)	-	-
III	ОДБИТНИ СТАВКИ	26.092	26.092
IV	Основен капитал по одбитните ставки	927.771	898.634
V	Дополнителен капитал по одбитните ставки	-	-
Сопствени средства			
VI	Основен капитал	927.771	898.634
VII	Дополнителен капитал	-	-
VIII	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	927.771	898.634

4 Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката, пропишани со регулативата на Народната Банка на Република Македонија.

Оперативен сегмент е компонентата од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година Банката нема значајни клиенти.

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји членки на Европската унија;
- други европски земји, надвор од Европската унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4 Известување според сегментите

A Оперативни сегменти

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти (Држава и Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/	/			
2013 (тековна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	39.517	249.953	-	-	-	-	-	-	20.125	-	309.596
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	50.328	65.384	-	-	-	-	-	-	1.216	-	116.929
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.099	1.099
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	-	5.158	-	-	-	-	-	-	-	21.848	27.007
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	89.846	320.496	-	-	-	-	-	-	21.341	22.948	454.631
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	335	2.144	-	-	-	-	-	-	1.693	-	4.172
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(72.207)	(72.207)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(26.929)	(26.929)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(305.207)	(305.207)
Вкупно расходи по сегмент	335	2.144	-	-	-	-	-	-	1.693	(404.343)	(400.171)
Финансиски резултат по сегмент	90.181	322.640	-	-	-	-	-	-	23.034	(381.395)	54.460
Данок од добивка											(1.060)
Добивка/(загуба) за финансиската година											53.400
Вкупна актива по сегмент	1.257.667	4.189.305	-	-	-	-	-	-	738.604		6.185.576
Неалоцирана актива по сегмент										652.520	652.520
Вкупна актива	1.257.667	4.189.305	-	-	-	-	-	-	738.604	652.520	6.838.097
Вкупно обврски по сегмент	3.606.714	1.978.686	-	-	-	-	-	-	171.612		5.757.012
Неалоцирани обврски по сегмент										71.896	71.896
Вкупно обврски	3.606.714	1.978.686	-	-	-	-	-	-	171.612	71.896	5.828.908

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4 Известување според сегментите (Продолжува)

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти (Држава и Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/	/			
2012 (претходна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	16.461	242.808	-	-	-	-	-	-	9.985	-	269.254
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	45.580	67.332	-	-	-	-	-	-	1.288	-	114.200
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(205)	(205)
Нето-приходи од други финансиски инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	-	5.497	-	-	-	-	-	-	-	34.003	39.500
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	62.041	315.637	-	-	-	-	-	-	11.273	33.798	422.749
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(9.765)	(29.314)	-	-	-	-	-	-	3.298	-	(35.781)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(7.915)	(7.915)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(33.174)	(33.174)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(302.978)	(302.978)
Вкупно расходи по сегмент	(9.765)	(29.314)	-	-	-	-	-	-	3.298	(344.067)	(379.849)
Финансиски резултат по сегмент	52.276	286.323	-	-	-	-	-	-	14.571	(310.269)	42.900
Данок од добивка											(1.717)
Добивка/(загуба) за финансиската година											41.183
Вкупна актива по сегмент	1.187.448	4.525.338	-	-	-	-	-	-	459.110		6.171.896
Неалоцирана актива по сегмент										702.843	702.843
Вкупна актива	1.187.448	4.525.338	-	-	-	-	-	-	459.110	702.843	6.874.739
Вкупно обврски по сегмент	3.693.199	2.018.083	-	-	-	-	-	-	132.031		5.843.313
Неалоцирани обврски по сегмент										62.408	62.408
Вкупно обврски	3.693.199	2.018.083	-	-	-	-	-	-	132.031	62.408	5.905.721

4 Известување според сегментите (Продолжува)

Б Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти (Држава и Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/	/			
<i>во илјади денари</i>											
2013 (тековна година) (банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 (претходна година) (банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4 Известување според сегментите

(Продолжува)

B Географски подрачја

во илјади денари

	Република Македонија	Земји-членки на Европската унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2013 (тековна година)									
Вкупни приходи	454.274	356	-	-	-	-	-	-	454.630
Вкупна актива	6.545.074	247.090	653	45.279	-	-	-	-	6.838.096
2012 (претходна година)									
Вкупни приходи	422.630	118	-	-	-	-	-	-	422.749
Вкупна актива	6.494.207	290.000	90.532	-	-	-	-	-	6.874.739

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на проценките направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на доспевање.

Кредити и побарувања од банки и комитенти

Кредитите и побарувањата од банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Кредитите и побарувањата од комитенти во најголем дел се со променлива каматна стапка и нивната проценета објективна вредност се утврдува преку дисконтирање на идните проценети парични текови со примена на ефективна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат средства класифицирани како расположливи за продажба, кои се прикажуваат според објективна вредност. Објективната вредност на средствата расположливи за продажба се базира на објавени цени на активен пазар.

За финансиското средство се смета дека е тргувано на активен пазар, доколку објавените цени се лесно и редовно достапни од берза, дилер, брокер, пазари преку шалтер, индустриска група или регулаторна агенција и тие цени ги претставуваат тековните и редовни пазарни трансакции на нормални, комерцијални основи. Соодветната котирана пазарна цена за средство кое се чува или за обврска која треба да се издаде е вообичаено тековната куповна цена; додека за средството кое ќе биде стекнато или за обврската која се чува е тековната продажна/понудена цена.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, ги применува следните техники за вреднување, и тоа по следниов редослед:

- употреба на информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако претходната техника за вреднување не може да се примени (нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент), тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако информациите за објективната вредност од претходните две техники за вреднување се несоодветни или пак тие не можат да се применат, тогаш објективната вредност на финансискиот инструмент се утврдува преку анализа на дисконтираните парични текови или други алтернативни модели за определување на цената.

Анализата на дисконтираните парични текови е важна и често применувана техника за определување на објективната вредност на многу средства и обврски. Еден од најважните фактори при примената на оваа техника е определување на соодветна дисконтна стапка.

Дисконтната стапка треба да ги опфати:

- неизвесностите и ризиците од проценката на паричните текови што се поврзани со одредено средство или обврска, бидејќи тие ризици и неизвесности ќе се менуваат и
- целта на мерењето.

Доколку објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и деривативите што се поврзани со нив и кои мора да се подмират со испорака на некотирани сопственички инструменти не може реално да се измери, тие инструменти треба да се мерат по нивната набавна вредност.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Објективната вредност на депозитите по видување, претставува износ кој треба да се исплати по видување и е приближна на нивната сметководствена вредност. Објективната вредност на орочените депозити и обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени на денот на изготвувањето на билансот на состојба.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

A Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2013		претходна година 2012	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1.342.528	1.342.528	2.148.684	2.148.684
Средства за тргување	7.848	7.848	7.050	7.050
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	14.854	14.854	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.977.945	3.977.945	3.888.646	3.888.646
Вложувања во хартии од вредност	797.773	797.773	85.044	85.044
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	490	490	1.550	1.550
Останати побарувања	44.627	44.627	42.472	42.472
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	22.498	22.498	29.173	29.173
Депозити на други комитенти	5.145.708	5.145.708	5.213.320	5.213.320
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	588.806	588.806	600.821	600.821
Субординирани обврски	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	63.567	63.567	55.442	55.442

5 **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски**
 (Продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност
Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2013						
Финансиски средства мерени по објективна вредност						
	Средства за тргување	19	7.848	-	-	7.848
	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
	Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1	-	797.773	-	797.773
	Вкупно		7.848	797.773	-	805.621
Финансиски обврски мерени по објективна вредност						
	Обврски за тргување	32	-	-	-	-
	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вкупно		-	-	-	-

Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

5 (Продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (Продолжува)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (Продолжува)

во илјади денари

31 декември 2012
Финансиски средства
мерени по објективна
вредност

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик
 Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба

Вкупно

Финансиски обврски
мерени по објективна
вредност

Обврски за тргување
 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
19	7.050	-	-	7.050
20	-	-	-	-
21	-	-	-	-
23,1	-	85.044	-	85.044
Вкупно	7.050	85.044	-	92.094
32	-	-	-	-
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (Продолжува)

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

во илјади денари

Финансиски средства мерени по објективна вредност

Средства за тргување
 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
 Дериватни средства чувани за управување со ризик
 Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба

Вкупно

Финансиски обврски мерени по објективна вредност

Обврски за тргување
 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
 Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

	тековна година 2013		претходна година 2012	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
	-	-	-	-

5 *Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)*

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност
Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)							
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/од нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

5 *Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (Продолжува)*

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)							
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-

6 Нето-приходи/(расходи) од камата

А Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	25.947	40.305
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	90	65
Кредити на и побарувања од други комитенти	373.307	384.937
Вложувања во хартии од вредност	15.285	-
Останати побарувања	-	-
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(12.254)	(11.380)
Наплатени претходно отпишани камати	55.300	38.476
Вкупно приходи од камата	457.675	452.403
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	356	1.361
Депозити на други комитенти	133.244	167.958
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	14.414	13.731
Субординирани обврски	-	-
Останати обврски	64	99
Вкупно расходи за камата	148.078	183.149
Нето-приходи/(расходи) од камата	309.596	269.254

6 Нето-приходи/(расходи) од камата (Продолжува)

Б Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	243.309	250.098
Држава	20.231	10.990
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	2.632	2.711
Банки	20.711	28.846
Останати финансиски друштва (небанкарски)	10	-
Домаќинства	127.366	132.128
Нерезиденти	370	534
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(12.254)	(11.380)
Наплатени претходно отпишани камати	55.300	38.476
Вкупно приходи од камата	457.675	452.403
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	9.203	14.426
Држава	15	618
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	2.723	3.128
Банки	14.770	14.696
Останати финансиски друштва (небанкарски)	24.451	24.177
Домаќинства	96.903	125.688
Нерезиденти	14	416
Вкупно расходи за камата	148.078	183.149
Нето-приходи/(расходи) од камата	309.596	269.254

7 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

А Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	40.413	39.813
Платен промет		
во земјата	68.428	62.785
со странство	19.894	20.709
Акредитиви и гаранции	7.288	8.709
Брокерско работење	1.597	2.414
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	978	434
Вкупно приходи од провизии и надомести	138.597	134.864
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	1.138	1.441
Платен промет		
во земјата	12.740	12.887
со странство	3.570	2.341
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	679	555
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	3.542	3.440
Вкупно расходи за провизии и надомести	21.669	20.664
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	116.928	114.200

**7 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести
 (Продолжува)**

Б Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	82.004	83.840
Држава	221	256
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.030	1.066
Банки	2.542	2.348
Останати финансиски друштва (небанкарски)	954	866
Домаќинства	48.486	42.163
Нерезиденти	3.361	4.325
Вкупно приходи од провизии и надомести	138.597	134.864
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1.091	1.393
Држава	35	35
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	7.104	7.231
Останати финансиски друштва (небанкарски)	9.869	9.663
Нерезиденти	3.570	2.342
Вкупно расходи за провизии и надомести	21.669	20.664
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	116.928	114.200

8 Нето-приходи од тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Средства за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	799	(496)
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	300	291
Приходи од камата од средствата за тргување	-	-
<i>Обврски за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа</i>		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од тргување	1.099	(205)

9 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

10 Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	10.075	11.325
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	116	27
курсни разлики на посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето основа	16	1
останати курсни разлики, на нето-основа	199	217
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	10.407	11.570

11 Останати приходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	20	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	5.158	5.497
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на: недвижности и опрема	8	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	11.427
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	3.472	4.716
Приходи од добиени судски спорови	-	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	2.186	2.067
Ослободување на посебната резерва и резервирања за:		
вонбилансни кредитни изложености	-	889
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	-	-
пензии и други користи за вработените	-	-
преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Приходи по одлука на Надзорен одбор	593	1.096
Приходи по договор	2.999	-
Останати приходи		
	2.163	2.238
Вкупно останати приходи од дејноста	16.600	27.930

12 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно
2013 (тековна година)								
Исправка на вредноста на поединечна основа								
Дополнителна исправка на вредноста	390	130.739	54	-	1.713	3.445	2.650	138.991
(Ослободување на исправката на вредноста)	(240)	(119.454)	(54)	-	(1.952)	(1.036)	(32.166)	(154.902)
	150	11.285	-	-	(239)	2.409	(29.516)	(15.911)
Исправката на вредноста на групна основа								
Дополнителна исправка на вредноста	-	11.711	-	-	-	23	5	11.739
(Ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	11.711	-	-	-	23	5	11.739
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	150	22.996	-	-	(239)	2.432	(29.511)	(4.172)

12 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа (Продолжува)

<i>во илјади денари</i>		Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно
2012 (претходна година)									
Исправка на вредноста на поединечна основа									
Дополнителна исправка на вредноста		100	121.743	87	-	3.210	2.936	11.590	139.666
(Ослободување на исправката на вредноста)		(300)	(97.202)	-	-	(3.132)	(713)	(2.539)	(103.886)
		(200)	24.541	87	-	78	2.223	9.051	35.780
Исправката на вредноста на групна основа									
Дополнителна исправка на вредноста		-	-	-	-	-	-	-	-
(Ослободување на исправката на вредноста)		-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа		(200)	24.541	87	-	78	2.223	9.051	35.780

13 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>		Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2013 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	72.207	-	-	-	72.207
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	72.207	-	-	-	72.207
2012 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	7.915	-	-	-	7.915
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	7.915	-	-	-	7.915

14 Трошоци за вработените

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Краткорочни користи за вработените</i>		
Плати	91.794	87.111
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	43.879	41.590
Краткорочни платени отсуства	-	-
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	770	-
Немонетарни користи	-	-
	136.443	128.701
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	-
<i>Користи поради престанокот на вработувањето</i>		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Надомест на вработените врз основа на колективни договори	2.310	1.075
Резервирање за технолошки вишок	-	804
Ослободување на резервирање за технолошки вишок	(680)	-
Вкупно трошоци за вработените	138.073	130.580

15 Амортизација

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	2.931	5.423
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	1.217	1.027
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-	-
	4.147	6.450
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	7.893	7.787
Транспортни средства	1.498	1.695
Мебел и канцелариска опрема	5.069	6.022
Останата опрема	5.758	8.841
Други ставки на недвижностите и опремата	617	537
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	1.947	1.842
	22.781	26.724
Вкупно амортизација	26.929	33.174

16 Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	1
Трошоци за лиценцирање на софтверот		
Премии за осигурување на депозитите	25.578	26.150
Премии за осигурување на имотот и на вработените	3.944	3.105
Материјали и услуги	78.533	76.010
Административни и трошоци за маркетинг	8.662	8.415
Останати даноци и придонеси	2.478	4.533
Трошоци за кирии	31.170	33.782
Трошоци за судски спорови	2.539	11.969
Посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	2.059	-
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	-	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	-
Други резервирања, на нето-основа		
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	1.700	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Трошоци по договор	-	3.296
Трошоци од минати години	2.718	-
Трошоци за деловна успешност	3.014	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	4.739	5.139
Вкупно останати расходи од дејноста	167.134	172.400

17 Данок на добивка

A Расходи/приходи за тековен и одложен данок

Тековен данок на добивка

Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината
 Корекции за претходни години
 Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години
 Промени во сметководствени политики и грешки
 Останато

Одложен данок на добивка

Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината
 Признавање на претходно непризнаени даночни загуби
 Промени во даночната стапка
 Воведување нови даноци
 Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години
 Останато

Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
1.060	1.717
-	-
-	-
-	-
-	-
1.060	1.717
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
1.060	1.717

Тековен данок на добивка

Признаен во билансот на успех
 Признаен во капиталот и резервите

Одложен данок на добивка

Признаен во билансот на успех
 Признаен во капиталот и резервите

Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
1.060	1.717
-	-
1.060	1.717
-	-
-	-
-	-
1.060	1.717

17 Данок на добивка (Продолжува)
Б Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2013		претходна година 2012	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		54.460		42.900
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	-	-	-	-
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	-	1.060	-	1.717
Даночно ослободени приходи	-	-	-	-
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		1.060		1.717
Просечна ефективна даночна стапка				

17 Данок на добивка (Продолжува)
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

во илјади денари

	тековна година 2013			претходна година 2012		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

Најголем дел од данокот на непризнаени расходи за 2013 година отпаѓа на трошоци основ на надоместоци за членови на органи на управување и за репрезентација.

18 Парични средства и парични еквиваленти

	во илјади денари	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Парични средства во благајна	160.186	156.988
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	357.121	455.392
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	245.515	298.992
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	42.546	58.163
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	323.562	499.539
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	427.675
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	44.628	82.090
Останати краткорочни високо ликвидни средства	27	911
Побарувања врз основа на камати (Исправка на вредноста)	-	-
	(878)	(1.132)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек	1.172.707	1.978.618
Задолжителни депозити во странска валута	166.260	169.846
Ограничени депозити (Исправка на вредноста)	3.563	222
	(2)	(2)
Вкупно	1.342.528	2.148.684

	во илјади денари	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	1.134	1.065
Исправка на вредноста за годината		
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	1.713	3.210
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(1.952)	(3.132)
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-
	(15)	(9)
	-	-
Состојба на 31 декември	880	1.134

18 *Парични средства и парични еквиваленти (Продолжува)*

Со состојба на 31 декември 2013 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 349,210 илјади Денари (2012: 402,406 илјади Денари) кој претставува задолжителна резерва во Денари.

Согласно Одлука за задолжителна резерва донесена од страна на Народна Банка на Република Македонија, стапката на задолжителна резерва на Банката изнесува 8% за обврски во домашна валута, 20% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 15% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од билансите на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народна банка во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Задолжителната резерва во Денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва на Банката во девизи се издвојува на посебни девизни сметки на НБРМ во странство и се исполнува во евра на фиксно ниво.

Каматната стапка на задолжителната резерва во Денари во текот на 2013 и 2012 изнесуваће 1% годишно. Каматната стапка на задолжителната резерва во девизи во текот на 2013 и 2012 година изнесуваше 0.1% годишно.

Со состојба на 31 декември 2013 година, благајничките записи издадени од НБРМ се со рок на достасување од 28 дена и стапка на принос во висина од 3.25% годишно. Државните записи издадени од Министерство за финансии се со рок на достасување од 6 и 12 месеци и стапки на принос во висина од 3.10% до 4.25% годишно.

Ограничените депозити во износ од 232 илјади Денари (2012: 222 илјади Денари) претставуваат гарантен фонд во останати финансиски институции.

19 Средства за тргување

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	7.848	7.050
	7.848	7.050
Котирани	7.848	7.050
Некотирани	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
Вкупно средства за тргување	7.848	7.050

19 Средства за тргување (Продолжува)

Б. Прекласифицирани средства за тргување

Б.1 Состојба на прекласифицираните средства за тргување

	тековна година 2013		претходна година 2012		
	прекласифициран износ (на датумот на прекласификација)	сметководствена вредност на 31.12.2013 (тековна година)	објективна вредност на 31.12.2013 (тековна година)	сметководствена вредност на 31.12.2012 (претходна година)	објективна вредност на 31.12.2012 (претходна година)
<i>во илјади денари</i>					
Средства за тргување прекласифицирани во 2013 (тековна година) во:					
- финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во 2012 (претходна година) во:					
- финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

19 Средства за тргување (Продолжува)

Б. Прекласифицирани средства за тргување

Б.2 Добивки и загуби од прекласифицираните средства за тргување

	Прекласифицирани во текот на 2013 (тековна година)		Прекласифицирани во текот на 2012 (претходна година)			
	Биланс на успех 2013 (тековна година)	Останати добивки/(загуби) 2013 (тековна година)	Биланс на успех 2012 (претходна година)	Останати добивки/(загуби) 2012 (претходна година)	Биланс на успех 2012 (претходна година)	Останати добивки/(загуби) 2012 (претходна година)
<i>во илјади денари</i>						
Период пред прекласификација						
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
Период по прекласификација						
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
- промени во објективната вредност, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-

19 Средства за тргување (Продолжува)

Б. Прекласифицирани средства за тргување (Продолжува)

Б.3 Добивки или загуби коишто би биле признаени во Билансот на успех доколу средствата не биле прекласифицирани

	Прекласифицирани во текот на 2013 (тековна година)	Прекласифицирани во текот на 2012 (претходна година)	
	Биланс на успех 2013 (тековна година)	Биланс на успех 2013 (тековна година)	Биланс на успех 2012 (претходна година)
<i>во илјади денари</i>			
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-
- нето-приходи од тргување	-	-	-
	-	-	-

20 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	во илјади денари	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

21 Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2013		претходна година 2012	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
A	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик				
A.1	<i>според видот на променливата</i> Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.2	<i>според видот на заштита од ризик</i>				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
B	Вградени деривати				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

22 Кредити и побарувања
22.1 Кредити на и побарувања од банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	15.000	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Репо	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	4	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	15.004	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(150)	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	14.854	-	-	-

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	-	200
Исправка на вредноста за годината		
дополнителна исправка на вредноста	390	100
(ослободување на исправката на вредноста)	(240)	(300)
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-
Состојба на 31 декември	150	-

22 Кредити и побарувања (Продолжува)
22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

А Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	во илјади денари			
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	1.132.351	1.889.570	1.309.444	1.669.406
побарувања врз основа				
на камати	24.329	-	24.769	-
Држава				
побарувања по главница	-	-	-	-
побарувања врз основа				
на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница	-	25.754	29	29.358
побарувања врз основа				
на камати	186	-	209	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	900	-	900	-
побарувања врз основа				
на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	1.258	211.295	3.888	162.907
потрошувачки кредити	94.172	573.043	97.697	561.305
автомобилски кредити	15.790	31.771	19.484	59.069
хипотекарни кредити	9.784	183.031	11.127	155.766
кредитни картички	20.639	93.753	23.955	88.086
други кредити	119.427	39.117	129.940	11.392
побарувања врз основа				
на камати	9.230	-	9.809	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	-	-	-	-
побарувања врз основа				
на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	730.481	(730.481)	731.569	(731.569)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	2.158.547	2.316.853	2.362.820	2.005.720
(Исправка на вредноста)	(233.754)	(263.702)	(235.887)	(244.007)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	1.924.793	2.053.151	2.126.933	1.761.713

22 Кредити и побарувања (Продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

A (Продолжува)

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста на поединечна основа		
Состојба на 1 јануари	479.894	455.357
Исправка на вредноста за годината		
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	130.739	121.743
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(119.454)	(97.202)
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	(5.241)	-
	(11)	(4)
	(182)	-
Состојба на 31 декември	485.745	479.894
Движење на исправката на вредноста на групна основа		
Состојба на 1 јануари	-	-
Исправка на вредноста за годината		
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	11.711	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-
	-	-
Состојба на 31 декември	11.711	-
Вкупно исправка на вредноста на кредитите на и побарувањата од други комитенти	497.456	479.894

22	Кредити и побарувања	(Продолжува)
22.2	Кредити на и побарувања од други комитенти	(Продолжува)

Б *Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето*

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	85.735	96.906
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	991.096	1.084.362
Залог на недвижен имот		
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	965.884	849.266
имот за вршење дејност	1.761.241	1.657.997
Залог на подвижен имот	161.325	165.524
Останати видови обезбедување	9.095	22.107
Необезбедени	3.569	12.484
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	3.977.945	3.888.646

23 Вложувања во хартии од вредност

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
	Благајнички записи	-	-
	Државни записи	712.729	-
	Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
	Обврзници издадени од државата	-	-
	Корпоративни обврзници	-	-
	Останати должнички инструменти	-	-
		712.729	
	Котирани	-	-
	Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>			
	Сопственички инструменти издадени од банки	24.828	24.828
	Останати сопственички инструменти	132.690	133.922
		157.518	158.750
	Котирани	107.518	107.518
	Некотирани	50.000	51.232
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба пред исправката на вредноста		870.247	158.750
(Исправка на вредноста)		(72.474)	(73.706)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба намалени за исправката на вредноста		797.773	85.044

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста			
	Состојба на 1 јануари	73.706	73.619
	Исправка на вредноста за годината		
	дополнителна исправка на вредноста	54	87
	(ослободување на исправката на вредноста)	(54)	-
	(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-
	Ефект од курсни разлики	-	-
	(Отпишани побарувања)	(1.232)	-
	Состојба на 31 декември	72.474	73.706

23 Вложувања во хартии од вредност (Продолжува)
23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба (Продолжува)
Б. Прекласифицирани финансиски средства расположливи за продажба
Б.1 Состојба на прекласифицираните средства расположливи за продажба

прекласифициран износ (на датумот на прекласификација)	тековна година 2013		претходна година 2012	
	сметководствена вредност на 31.12.2013 (тековна година)	објективна вредност на 31.12.2013 (тековна година)	сметководствена вредност на 31.12.2012 (претходна година)	објективна вредност на 31.12.2012 (претходна година)
<i>во илјади денари</i>				
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во 2013 (тековна година) во:				
- кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
	-	-	-	-
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во 2012 (претходна година) во:				
- кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
- кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

23 Вложувања во хартии од вредност (Продолжува)
23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба (Продолжува)
Б. Прекласифицирани финансиски средства расположливи за продажба
Б.2 Добивки и загуби од прекласифицираните средства расположливи за продажба

<i>во илјади денари</i>	Биланс на успех 2013 (тековна година)	Останати добивки/(загуби) 2013 (тековна година)	Биланс на успех 2012 (претходна година)	Останати добивки/(загуби) 2012 (претходна година)
Период пред прекласификација				
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- промени во објективната вредност, на нето-основа	-	-	-	-
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- промени во објективната вредност, на нето-основа	-	-	-	-
	-	-	-	-
Период по прекласификација				
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- износ раскнижен од Ревалорозациски резерви	-	-	-	-
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- износ раскнижен од Ревалорозациски резерви	-	-	-	-
	-	-	-	-

23 Вложувања во хартии од вредност (Продолжува)
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба
23.1 (Продолжува)
Б. Прекласифицирани финансиски средства расположливи за продажба
Добивки или загуби коишто би биле признаени доколу средствата не биле
Б.3 прекласифицирани

<i>во илјади денари</i>	Биланс на успех 2013 (тековна година)	Останати добивки/(загуби) 2013 (тековна година)	Биланс на успех 2012 (претходна година)	Останати добивки/(загуби) 2012 (претходна година)
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- промени во објективната вредност, на нето-основа	-	-	-	-
Средства расположливи за продажба прекласифицирани во кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-
- промени во објективната вредност, на нето-основа	-	-	-	-
	-	-	-	-

23 Вложувања во хартии од вредност (Продолжува)
23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
Благајнички записи	-	-	-
Државни записи	-	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-	-
Корпоративни обврзници	-	-	-
Останати должнички инструменти	-	-	-
	-	-	-
Котирани	-	-	-
Некотирани	-	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста			
(Исправка на вредноста)	-	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	-	-	-

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста			
Состојба на 1 јануари	-	-	-
Исправка на вредноста за годината			
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-

24 Вложувања во подружници и во придружени друштва

А Процент на учество на банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-

Б Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2013	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
претходна година 2012	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

25 Останати побарувања

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
Побарувања од купувачите	16.763
Однапред платени трошоци	2.704
Пресметани одложени приходи	-
Побарувања за провизии и надомести	9.855
Побарувања од вработените	149
Аванси за нематеријални средства	-
Аванси за недвижности и опрема	-
Останато	-
- Сомнителни и спорни од поврзани субјекти за продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	36.507
- Материјали и истен инвентар (залихи)	7.899
- Сомнителни и спорни побарувања од поврзани субјекти за платен персонален данок	4.199
- Сомнителни и спорни побарувања од судски спорови нотарски трошоци	6.992
- Сомнителни и спорни побарувања од правно лице	3.605
- Сомнителни и спорни побарувања од вработени за кусоци	13.679
- Побарувања во девизи Money Gram	7.472
- Останато	14.475
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	124.299
(Исправка на вредноста)	(81.827)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	42.472

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
Движење на исправката на вредноста	
Состојба на 1 јануари	70.911
Исправка на вредноста за годината	
дополнителна исправка на вредноста	14.526
(ослободување на исправката на вредноста)	(3.252)
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-
Ефект од курсни разлики	(14)
(Отпишани побарувања)	(344)
Состојба на 31 декември	81.827

26 Заложени средства

Должнички хартии од вредност
Сопственички инструменти
Вкупно заложени средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
-	-
-	-
-	-

27 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност	18.239	316.950	52.514	85.117	60.491	533.311
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)	1.526	25.863	673	23.707	-	51.769
преземени во текот на годината	-	(72.910)	(10)	(19.026)	-	(91.946)
(продадени во текот на годината)	-	-	-	-	-	-
(пренос во сопствени средства)	19.765	269.903	53.177	89.798	60.491	493.134
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)						
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)	19.765	269.903	53.177	89.798	60.491	493.134
преземени во текот на годината	14.506	9.214	30.938	6.781	310	61.749
(продадени во текот на годината)	(408)	(26.227)	(6.974)	(10.454)	(21.948)	(66.011)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	(189)	(189)
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	33.863	252.890	77.141	86.125	38.664	488.683
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)	-	13.504	10.620	100	45.982	70.206
загуба поради оштетување во текот на годината	103	2.452	1.086	2.496	1.778	7.915
(продадени во текот на годината)	-	(7.648)	-	-	-	(7.648)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	103	8.308	11.706	2.596	47.760	70.473

**27 Преземени средства врз основа на
ненаплатени побарувања (Продолжува)**

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)	103	8.308	11.706	2.596	47.760	70.473
загуба поради оштетување во текот на годината	1.439	23.039	36.354	7.803	3.571	72.206
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	2.568	-	-	-	62	2.630
(пренос во сопствени средства)	-	(1.705)	(1.376)	(475)	(21.909)	(25.465)
	-	-	-	-	(38)	(38)
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	4.110	29.642	46.684	9.924	29.446	119.806
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2012 (претходна година)	18.239	303.446	41.894	85.017	14.509	463.105
на 31 декември 2012 (претходна година)	19.662	261.595	41.471	87.202	12.731	422.661
на 31 декември 2013 (тековна година)	29.753	223.248	30.457	76.201	9.218	368.877

Заклучно со 31 Декември 2013 година, преземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања се со вкупна сметководствена вредност од 368,877 илјади денари т.е. објективна вредност од 428,358 илјади денари.

Овие средства вклучуваат имот со нето сметководствена вредност од 30,087 илјади денари (2012: 55,915 илјади денари) за кои на 31 Декември 2013 година Банката не поседува имотни листови.

Според информациите на раководството овие недвижности на Банката се во катастарски општини во кои се уште не е воспоставена евиденција на имотни листови. За овие недвижности Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градби) кои се во согласност со Законот за сопственост.

Последователно и до датумот на Ревизорскиот извештај Банката обезбеди имотни листови за дел од горенаведените преземени средства во износ од 784 илјади денари.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

28 Нематеријални средства

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)	-	43.879	-	5.128	-	-	-	49.007
зголемувања преку нови набавки	-	1.372	-	926	1.788	-	-	4.086
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	124	-	-	-	-	-	124
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	45.375	-	6.054	1.788	-	-	53.217
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)	-	45.375	-	6.054	1.788	-	-	53.217
зголемувања преку нови набавки	-	2.288	-	33	4.184	-	-	6.505
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нематеријални средства во подготовка	-	3.378	-	-	(3.378)	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	51.041	-	6.087	2.594	-	-	59.722

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

28 Нематеријални средства (Продолжува)

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност (Продолжува)

во илјади денари

Амортизација и оштетување

Состојба на 1 јануари 2012

(претходна година)

- 26.940 - 1.919 -
амортизација за годината
загуба поради оштетување во
текот на годината

- 5.423 - 1.027 -
(ослободување на загубата
поради оштетување во текот на
годината)

- - -
(отуѓување и расходување)

Состојба на 31 декември 2012

(претходна година)

Состојба на 1 јануари 2013 (тековна
година)

- 32.363 - 2.946 -
амортизација за годината
загуба поради оштетување во
текот на годината

- 2.931 - 1.217 -
(ослободување на загубата
поради оштетување во текот на
годината)

- - -
(отуѓување и расходување)

Состојба на 31 декември 2013

(тековна година)

**Сегашна сметководствена
вредност**

на 1 јануари 2012 (претходна година)

- 16.939 - 3.210 -
**на 31 декември 2012 (претходна
година)**

- **13.012** - **3.108** **1.788**

**на 31 декември 2013 (тековна
година)**

- **15.747** - **1.924** **2.594**

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)	-	26.940	-	1.919	-	-	-	28.859
амортизација за годината	-	5.423	-	1.027	-	-	-	6.450
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)		32.363		2.946				35.309
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)	-	32.363	-	2.946	-	-	-	35.309
амортизација за годината	-	2.931	-	1.217	-	-	-	4.148
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	35.294	-	4.163		-	-	39.457
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2012 (претходна година)	-	16.939	-	3.210	-	-	-	20.148
на 31 декември 2012 (претходна година)	-	13.012	-	3.108	1.788	-	-	17.908
на 31 декември 2013 (тековна година)	-	15.747	-	1.924	2.594	-	-	20.265

28 Нематеријални средства (Продолжува)

Б Сметководствена вредност на нематеријалните средства кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на банката

во илјади денари
 Сегашна сметководствена вредност на:
 на 31 декември 2012 (претходна година)
 на 31 декември 2013 (тековна година)

Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства		Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

29 Недвижности и опрема

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари

Набавна вредност

Состојба на 1 јануари 2012

(претходна година)

зголемувања

пренос од недвижности и

опрема во подготовка

зголемувања преку деловни

комбинации

(отуѓување и расходување)

(отуѓувања преку деловни

комбинации)

(пренос во нетековни

средства кои се чуваат за

продажба)

пренос од нетековни

средства кои се чуваат за

продажба

пренос во нематеријални

средства

останати преноси

Состојба на 31 декември
2012 (претходна година)

Состојба на 1 јануари 2013
(тековна година)

зголемувања

пренос од недвижности и

опрема во подготовка

зголемувања преку деловни

комбинации

(отуѓување и расходување)

(отуѓувања преку деловни

комбинации)

(пренос во нетековни

средства кои се чуваат за

продажба)

пренос од нетековни

средства кои се чуваат за

продажба

останати преноси

Состојба на 31 декември
2013 (тековна година)

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела- риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012	-	314.248	10.335	97.254	52.272	5.371	1.021	10.055	490.556
зголемувања	-	-	131	5.624	1.030	225	894	2.211	10.115
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	-	-	452	892	-	(1.404)	60	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување) (отуѓувања преку деловни комбинации)	-	(8.729)	(1.747)	(2.909)	(1.174)	-	-	-	(14.559)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос во нематеријални средства	-	-	-	-	-	-	(124)	-	(124)
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(346)	-	(346)
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	305.519	8.719	100.421	53.020	5.596	41	12.326	485.642
Состојба на 1 јануари 2013	-	305.519	8.719	100.421	53.020	5.596	41	12.326	485.642
(тековна година)	-	305.519	8.719	100.421	53.020	5.596	41	12.326	485.642
зголемувања	-	2.556	2.577	2.520	1.574	283	12.964	2.616	25.090
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	12.568	-	233	-	-	(12.801)	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување) (отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	(2.902)	(712)	-	-	(297)	(3.911)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	(13)	188	-	-	-	(160)	13	28
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	320.630	11.484	100.272	53.882	5.879	44	14.658	506.849

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

29 Недвижности и опрема (Продолжува)

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност
Амортизација и оштетување

во илјади денари

Состојба на 1 јануари 2012

(претходна година)

амортизација за годината

загуба поради оштетување во

текот на годината

(ослободување на загубата

поради оштетување во текот на

годината)

(отуѓување и расходување)

(пренос во нетековни средства

кои се чуваат за продажба)

пренос од нетековни средства

кои се чуваат за продажба

останати преноси

Состојба на 31 декември 2012

(претходна година)

Состојба на 1 јануари 2013

(тековна година)

амортизација за годината

загуба поради оштетување во

текот на годината

(ослободување на загубата

поради оштетување во текот на

годината)

(отуѓување и расходување)

(пренос во нетековни средства

кои се чуваат за продажба)

пренос од нетековни средства

кои се чуваат за продажба

останати преноси

Состојба на 31 декември 2013

(тековна година)

Сегашна сметководствена

вредност

на 1 јануари 2012 (претходна

година)

на 31 декември 2012

(претходна година)

на 31 декември 2013 (тековна

година)

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела-риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)		72.449	5.447	84.985	35.006	1.956		5.776	205.619
амортизација за годината	-	7.787	1.695	6.022	8.841	537	-	1.842	26.724
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(2.118)	(1.224)	(2.909)	(1.174)	-	-	-	(7.425)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	78.118	5.918	88.098	42.673	2.493	-	7.618	224.918
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)		78.118	5.918	88.098	42.673	2.493	-	7.618	224.918
амортизација за годината	-	7.893	1.498	5.069	5.758	617	-	1.947	22.782
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	(2.902)	(501)	-	-	-	(3.403)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	(38)	-	-	-	-	-	(298)	(336)
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	85.973	7.416	90.265	47.930	3.110	-	9.267	243.961
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2012 (претходна година)		241.799	4.888	12.269	17.266	3.415	1.021	4.279	284.937
на 31 декември 2012 (претходна година)	-	227.401	2.801	12.323	10.347	3.103	41	4.708	260.724
на 31 декември 2013 (тековна година)	-	234.657	4.068	10.007	5.952	2.769	44	5.391	262.888

29 Недвижности и опрема (Продолжува)

Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се

Б *заложени како обезбедување за обврските на банката*

во илјади денари
 Сегашна сметководствена
 вредност на:
 на 31 декември 2012
 (претходна година)
 на 31 декември 2013
 (тековна година)

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела- риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Побарувања за данок на добивка (тековен)	490	1.550
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски
A Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	тековна година 2013			претходна година 2012		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех						
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски (Продолжува)
Б Непризнани одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски (Продолжува)

В Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

во илјади денари	Состојба на 1 јануари	Признаени во текот на годината во:		Состојба на 31 декември
		Билансот на успех	Капиталот	
претходна година 2012				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2013				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

А Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

Б Група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
<i>Вкупно група на средства за отуѓување</i>		
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
<i>Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>	-	-

В Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

32 Обврски за тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>	-	-	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

34 Депозити
34.1 Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	953	-	1.562	-
странски банки	-	-	-	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	21.529	-	27.600	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	16	-	11	-
странски банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	22.498	-	29.173	-

34 Депозити (Продолжува)
34.2 Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2013		претходна година 2012	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва					
Тековни сметки		575.630	-	638.373	-
Депозити по видување		703	-	1.132	-
Орочени депозити		249.623	24.841	251.836	15.211
Ограничени депозити		117.803	1.630	105.272	15.608
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		464	-	597	-
		944.223	26.471	997.210	30.819
Држава					
Тековни сметки		11.340	-	15.331	-
Депозити по видување		819	-	819	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		-	-	-	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		12.159	-	16.150	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата					
Тековни сметки		83.254	-	45.897	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		70.703	-	67.456	-
Ограничени депозити		182	2.920	105	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		75	-	112	-
		154.214	2.920	113.570	-

34 Депозити (Продолжува)
34.2 Депозити на други комитенти (Продолжува)

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2013		претходна година 2012	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Финансиски друштва, освен банки					
Тековни сметки		4.764	-	4.188	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		2.000	383.249	49.400	297.516
Ограничени депозити		1.423	331	851	136
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		3.016	-	4.675	-
		11.203	383.580	59.114	297.652
Домаќинства					
Тековни сметки		575.502	-	549.353	-
Депозити по видување		185.542	-	182.466	-
Орочени депозити		1.733.667	935.730	1.804.307	969.523
Ограничени депозити		53.672	103.882	68.854	93.558
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		3.841	-	5.019	-
		2.552.224	1.039.612	2.609.999	1.063.081
Нерезиденти, освен банки					
Тековни сметки		12.842	-	19.673	-
Депозити по видување		53	-	926	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		6.207	-	5.126	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		19.102	-	25.725	-
Тековна достасаност					
		694.237	(694.237)	822.350	(822.350)
Вкупно депозити на други комитенти		4.387.362	758.346	4.644.118	569.202

35 Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност		

36 Обврски по кредити

Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на

А кредитодавателот

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2013		претходна година 2012	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки					
	<i>резиденти</i>				
	Обврски по кредити	1.010	582.524	20.199	575.288
	Репо-транзакции			-	-
	Обврски врз основа на камати	2.960	-	3.022	-
	<i>нерезиденти</i>				
	Обврски по кредити	-	-	-	-
	Репо-транзакции			-	-
	Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва					
	Обврски по кредити	-	-	-	-
	Репо-транзакции	-	-	-	-
	Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава					
	Обврски по кредити	-	2.312	-	2.312
	Репо-транзакции	-	-	-	-
	Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата					
	Обврски по кредити	-	-	-	-
	Обврски врз основа на камати			-	-
Финансиски друштва, освен банки					
	Обврски по кредити	-	-	-	-
	Репо-транзакции	-	-	-	-
	Обврски врз основа на камати	-	-	-	-

36 Обврски по кредити (Продолжува)

А Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

<i>во илјади денари</i>				
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	130.444	(130.444)	107.640	(107.640)
Вкупно обврски по кредити	134.414	454.392	130.861	469.960

Б Обврски по кредити според кредитодавателот

<i>во илјади денари</i>				
	тековна година 2013		претходна година 2012	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>				
Банки	3.970	582.524	23.221	575.288
Држава	-	2.312	-	2.312
	3.970	584.836	23.221	577.600
<i>странски извори:</i>				
Банки	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	130.444	(130.444)	107.640	(107.640)
Вкупно обврски по кредити	134.414	454.392	130.861	469.960

36 Обврски по кредити (Продолжува)

Деталите за обврските по кредити согласно склучените договори се како што следи:

Назив на кредитна линија	Валута	Дата на потпишување Договор/Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Стара линија (Рамковен договор за учество во програмата на мал ии средни претпријатија со трајни и обртни средства и Рамковен договор за учество во програмата на кредитирање на развој на мал ии средни претпријатија)	МКД/ЕУР	08.12.2005; 29.07.2004	5% - 3.5%	Согласно договорите со крајните корисници
Под-договор за заем на користење на средства од обновлив кредитен фонд (ЗКДФ)	МКД/ЕУР	06.07.2011	0.5%	Согласно договорите со крајните корисници
Договор за кредит за поддршка на микро, мал ии средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД/ЕУР	18.10.2011	3%	Согласно договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот од Италијанската кредитна линија (ИКЛ)	МКД/ЕУР	Договор 29.07.2004 Анекс бр.3 – 20.09.2011	3%	Согласно договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мал ии средни претпријатија и приоритетни проекти ИИ од кредитната линија ЕИБ во износ од 50.000.000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мал ии средни претпријатија и приоритетни проекти ИИИ во износ од 100.000.000 евра.		14.12.2011; 12.07.2012	1%	2014-2020 година

Како обезбедување на овие обврски по кредити, Банката има потпишано изјава за уредување на права и обврски на потписници на меници со извршни клаузули и заложено дел од побарувањата по кредити .

37 *Субординирани обврски*

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Обврски по субординирани депозити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
Откупливи приоритетни акции	-	-
Вкупно субординирани обврски	-	-

38 Посебна резерва и резервирања

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложенисти	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за преструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)	7.052	-	-	-	-	-	7.052
дополнителни резервирања во текот на годината	8.297	-	804	-	-	-	9.101
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(9.186)	-	-	-	-	-	(9.186)
курсни разлики	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	6.162	-	804	-	-	-	6.966
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)	6.162	-	804	-	-	-	6.966
дополнителни резервирања во текот на годината	10.877	-	-	-	-	-	10.877
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(8.818)	-	(680)	-	-	-	(9.498)
курсни разлики	(16)	-	-	-	-	-	(16)
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	8.205	-	124	-	-	-	8.329

39 Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Обврски кон добавувачите	14.894	17.267
Добиени аванси	23.448	19.229
Обврски за провизиите и надоместите	-	-
Пресметани трошоци	310	133
Разграничени приходи од претходна година	3.896	1.968
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато	-	-
- Обврски по основ на распределба на добивка	6.130	4.993
- Обврски за членовите од Надзорен одбор и Одборот за ревизија (за награди)	3.014	-
- Обврски за виза домашен сетлмент	3.452	2.349
- Обврски за виза странски сетлмент	417	1.978
- Обврски за нераспределен девизен прилив правни лица	937	1.746
- Обврски за нераспределен девизен прилив физички лица	800	852
- Обврски по основ на заокружување акции	443	443
- Обврски по основ на финансиски наем	437	876
- Останато	5.389	3.608
Вкупно останати обврски	63.567	55.442

40 Запишан капитал

A Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888

Со состојба на 31 Декември 2013 вкупниот акциниерски капитал на Банката изнесува 907,888 илјади денари (31 Декември 2012 : 907,888 илјади денари) и истиот се состои од 907,888 илјади денари (31 Декември 2012 : 907,888 илјади денари) одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1,000 денари (31 Декември 2012 : 1,000 илјади денари).

40 Запишан капитал (Продолжува)

Б Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на банката

Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
17.503	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

<i>во денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
19	-
-	-

Со Одлука на Собранието на Банката на ден 29.04.2013 година за употреба и распоредување на добивката на Банката за 2012 година извршена е распределба на нераспределената добивка за 2012 година за дивиденди на обични акции во бруто износ од 17.503 илјади денари, односно износот на дивидендата по бруто акција е 1.92786 % од номиналната вредност.

Б.2 Објавени дивиденди по денот на билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во билансот на состојба)

Објавени дивиденди по 31 декември

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
-	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
-	-
-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
 БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

40 Запишан капитал (Продолжува)

B Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	во илјади денари		во %	
	тековна година 2013	претходна година 2012	тековна година 2013	претходна година 2012
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Тетекс АД Тетово со поврзаните	416.802	402.009	45,91%	44,28%
ЕБРД	202.880	226.972	22,35%	25,00%
Вкупно	619.682	628.981	68,26%	69,28%

41 Заработка по акција

A Основна заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	53.400	41.183
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете пооделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	53.400	41.183

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани пооделно)		
купопродажба на сопствени акции	(10.033)	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	897.855	907.888
Основна заработка по акција (во денари)	59	45

Во текот на 2013 година Банката изврши купување и продавање на 24.092 сопствени акции. Основната заработка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

41 Заработка по акција (Продолжува)

Б Разводната заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)</i>		
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете поделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)	-	-

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
<i>Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	-	-
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поделно)		
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември	-	-
Разводната заработка по акција (во денари)	-	-

42 *Потенцијални обврски и потенцијални средства*
42.1 *Потенцијални обврски*

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Платежни непокриени гаранции		
во денари	228.331	255.812
во странска валута	48.225	40.713
во денари со валутна клаузула	20.875	19.241
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	26.548	16.296
во странска валута	2.762	-
во денари со валутна клаузула	-	-
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	7.030	6.677
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	64.919	65.325
Неискористени лимити на кредитни картички	53.965	63.063
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	118.535	128.908
Останати непокриени потенцијални обврски	399	417
Издадени покриени гаранции	20.407	39.270
Покриени акредитиви	-	589
Останати потенцијални обврски	-	-
<i>Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва</i>	<i>591.995</i>	<i>636.311</i>
(Посебна резерва)	(8.205)	(6.162)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	583.789	630.149

42 *Потенцијални обврски и потенцијални средства
(Продолжува)*

42.1 Потенцијални обврски (Продолжува)

Превземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 118,535 илјади денари (2012:128,908 илјади денари) се однесуваат на неискористени кредитни лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбилансна изложеност на кредитен ризик и во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките на потенцијалните загуби се до моментот кога превземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во оваа белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 Декомври 2013 судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 122,395 илјади денари. (2012: 85,244 илјади денари). Не е евидентирано резервирање на денот на известување, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби.

Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од ова проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на банката не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

42.2   *Потенцијални средства*

Вкупно потенцијални средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2013	претходна година 2012
-	-
-	-

43 Работи во име и за сметка на трети лица

	во илјади денари					
	тековна година 2013			претходна година 2012		
	средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	27.407	(27.407)	-	29.568	(29.568)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	27.407	-	27.407	29.568	-	29.568
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	27.407	27.407	-	29.568	29.568	-

Банката управува со средства во име и за сметка на трети лица наменети за купување на државни записи и обврзници или одобрување на кредити на коминтенти. Истите не се во сопственост на Банката и не се признаени во Билансот на состојба. Банката не е изложена на кредитен ризик од овие пласмани.

44 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности. Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните лица со Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2013 и 2012 година, се како што следи:

44 Трансакции со поврзаните страни

A Биланс на состојба

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)

Средства

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	631	275	907
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	1.426	-	1.426
потрошувачки кредити	-	-	-	4.194	711	4.905
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	-	2.226	6.684	8.910
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	(77)	(108)	(185)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	8.401	7.562	15.963

44 Трансакции со поврзаните страни

(Продолжува)

A Биланс на состојба

Обврски

<i>во илјади денари</i>		Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	-	-	41.274	174.182	215.456
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	1.914	1.914
Вкупно	-	-	-	-	41.274	176.096	217.370
Потенцијални обврски							
Издадени гаранции	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	-	-	-	-	2.424 (120)	772 (41)	3.196 (161)
Вкупно	-	-	-	-	2.304	731	3.035
Потенцијални средства							
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

44 Трансакции со поврзаните страни

(Продолжува)

A Биланс на состојба

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	527	720	1.247
Средства за тргување						
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	2.332	222	2.554
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	-	3.224	46.256	49.480
Вложувања во хартиите од вредност (Исправка на вредноста)	-	-	-	(71)	(31.077)	(31.148)
Останати средства						
Вкупно	-	-	-	6.012	16.121	22.133

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

44 Трансакции со поврзаните страни

(Продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)						
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	-	-	-	-
Издадени хартии од вредност	-	-	-	42.989	45.954	88.943
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	252	252
Вкупно	-	-	-	42.989	46.206	89.195
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	1.009	1.009
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	-	-	-	2.173 (23)	815 (7)	2.988 (30)
Вкупно	-	-	-	2.150	1.817	3.967
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

44 Трансакции со поврзаните страни (Продолжува)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2013 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	-	-	-	620	8.259	8.879
Приходи од провизии и надомести	-	-	-	56	1.808	1.864
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	3.049	3.049
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	677	13.115	13.791
Расходи						
Расходи за камата	-	-	-	1.399	4.368	5.767
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	4	(30.964)	(30.960)
Останати расходи	-	-	-	95	23.301	23.396
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	1.499	(3.296)	(1.797)

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

44 Трансакции со поврзаните страни (Продолжува)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2012 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	-	-	-	654	814	1.468
Приходи од провизии и надомести	-	-	-	50	1.513	1.563
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	10	135	145
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	714	2.462	3.176
Расходи						
Расходи за камата	-	-	-	1.666	2.572	4.238
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(19)	(1.043)	(1.062)
Останати расходи	-	-	-	-	24.629	24.629
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	1.647	26.158	27.805

44 Трансакции со поврзаните страни

(Продолжува)

B Надомести на раководниот кадар на банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Краткорочни користи за вработените	32.567	28.135
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	840	46
Вкупно	33.407	28.181

Со 31 Декември 2013 година надоместите на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 33,407 илјади денари (2012: 28,181), од кои 32,567 (2012: 28,135) се однесуваат на плати на 31 лице со посебни права и одговорности, а 840 илјади денари се однесуваат на награди на членовите на Управен Одбор од годишната добивка на Банката и на исплатени јубиларни награди на три лица со посебни права и одговорности.

45 Наеми

A Наемодавател

A.1 Побарувања по финансиски наеми

	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

45 Наеми (Продолжува)

A.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

45 Наеми (Продолжува)
Б Наемател
Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	437	-	437	-
	-	-	-	-
Вкупно	437	-	437	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	876	-	876	-
	-	-	-	-
Вкупно	876	-	876	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

45 Наеми (Продолжува)								
Б Наемател								
Б.1 Обврски по финансиски наеми (Продолжува)								
<i>во илјади денари</i>		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем: Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)		-	-	1.649	-	-	-	1.649
зголемувања		-	-	43	-	-	-	43
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
останато		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)		-	-	1.692	-	-	-	1.692
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)				1.692				1.692
зголемувања		-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
останато		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)		-	-	1.692	-	-	-	1.692
Акумулирана амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2012 (претходна година)		-	-	34	-	-	-	34
амортизација за годината		-	-	422	-	-	-	422
загуба поради оштетување во текот на годината		-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)		-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
останато		-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

45 Наеми		(Продолжува)						
Б Наемател								
Б.1 Обврски по финансиски наеми		(Продолжува)						
<i>во илјади денари</i>		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)		-	-	456	-	-	-	456
Состојба на 1 јануари 2013 (тековна година)		-	-	456	-	-	-	456
амортизација за годината		-	-	423	-	-	-	423
загуба поради оштетување во текот на годината		-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)		-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
останато		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)		-	-	879	-	-	-	879
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2012 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2012 (претходна година)		-	-	1.236	-	-	-	1.236
на 31 декември 2013 (тековна година)		-	-	813	-	-	-	813

Банката во текот на 2011 година има склучено договор за финансиски лизинг на 3 години за 3 патнички возила.

45 Наеми (Продолжува)

Б Наемател

Б.2 Обврски по неотповикливи оперативни наеми (Продолжува)

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2013 (тековна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012 (претходна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

46 Плаќања врз основа на акции

	во илјади денари	
	тековна година 2013	претходна година 2012
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивидендата	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

	тековна година 2013		претходна година 2012	
	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Промени во текот на годината:				
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-	-
останати дадени опции	-	-	-	-
форфетираны опции	-	-	-	-
реализирани опции	-	-	-	-
опции со истечен краен рок	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-

47 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година.

48 Настани по датумот на известување

Нема значајни настани по датумот на известување кои би требало да се прикажат во овие финансиски извештаи.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476, став 6 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477, став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

ТТК Банка АД Скопје

Годишна сметка за 2013 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех

Назив на банката, штедилницата или друга финансиска организација ТТК БАНКА А.Д.Скопје
 Адреса, седиште и телефон Народен фронт 19-А Скопје
 Единствен даночен број 4030006597638

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
 На ден 31.12.2013 год

(во денари)

Ре д. бр.	ПОЗИЦИЈА	знак на АО П	ИЗНОС	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
	АКТИВА			
1.	Парични средства и парични еквиваленти	140	1,221,469,942	1,018,965,904
2	Вложувања во должнички ХВ кои може да се користат за рефинансирање во НБРМ (142+143+144)	141	0	0
2а.	Благајнички записи	142		
2б.	Државни хартии од вредност	143		
2в.	Исправка на вредноста	144		
3	Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)	145	0	14,853,630
3а.	Кредити	146	0	15,003,667
3б.	Депозити	147		
3в.	Останати побарувања	148		
3г.	Исправка на вредноста	149	0	150,037
4	Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	150	3,894,865,904	3,989,548,130
4а.	Кредити	151	4,317,813,233	4,445,236,245
4б.	Останати побарувања	152		
4в.	Исправка на вредноста	153	422,947,329	455,688,115
5	Должнички хартии од вредност (155+156+157-158)	154	927,214,152	1,036,292,131
5а.	Благајнички записи	155	499,539,563	323,562,557
5б.	Државни хартии од вредност	156	427,674,589	712,729,574
5в.	Останати должнички хартии од вредност	157	0	0
5г.	Исправка на вредноста	158	0	0
6.	Вложувања во сопственички инструменти	159	92,093,388	92,891,923
7	Вложувања во придружени друштва (161+162)	160	0	0
7а.	Вложувања во банки	161		
7б.	Останати вложувања во придружени претпријатија	162		

8.	Вложувања во подружници (164+165)	163	0	0
8а.	Вложувања во банки	164		
8б.	Останати вложувања во подружници	165		
9.	Заеднички вложувања (167+168)	166	0	0
9а.	Заеднички вложувања во банки	167		
9б.	Останати заеднички вложувања	168		
10.	Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	169	17,907,758	20,265,264
10а.	Основачки издатоци	170		
10б.	Издатоци за истражување и развој	171		
10в.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	172	3,108,182	1,924,260
10г.	Гудвил	173		
10д.	Останати нематеријални средства	174	14,799,576	18,341,004
11.	Материјални средства (176+177+178)	175	260,723,860	262,888,317
11а.	Земјиште	176		
11б.	Недвижности и опрема	177	255,973,742	257,453,390
11в.	Останати материјални средства	178	4,750,118	5,434,927
12.	Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	179	464,807,379	411,874,707
12а.	Ограничени депозити	180		
12б.	Дериватни средства чувани за управување со ризик	181		
12в.	Вградени деривати	182		
12г.	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	183		
12д.	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	184	422,661,499	368,876,858
12ф.	Заложени средства	185		
12е.	Аванси за нематеријални средства	186		
12ж.	Аванси за материјални средства	187		
12з.	Побарување за данок од добивка	188	2,378,246	634,859
12с.	Одложени даночни средства	189		
12и.	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	190		
12ј.	Останати побарувања	191	279,115,934	250,690,284
12к.	Исправка на вредноста	192	239,348,300	208,327,294

13.	Одложени приходи и однапред платени трошоци	193	2,704,094	2,263,945
14.	ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154+159+160+163+166+169+175+179+193)	194	6,881,786,477	6,849,843,951
	ПАСИВА:			
15.	ОБВРСКИ (196+202+208+213+222+223+227)	195	5,912,768,831	5,840,656,024
16	Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	196	627,681,322	608,991,992
16а	. Трансакциски сметки	197	1,561,399	952,539
16б	. Депозити	198	27,611,325	21,545,102
16в	. Ограничени депозити	199		
16г.	Обврски по кредити	200	598,508,598	586,494,351
16д	. Останати обврски	201		
17	Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	202	5,215,631,944	5,148,019,553
17а	. Трансакциски сметки	203	1,368,360,960	1,373,173,906
17б	. Депозити	204	3,670,695,698	3,610,241,368
17в	. Ограничени депозити	205	174,263,286	162,292,279
17г.	Обврски по кредити	206	2,312,000	2,312,000
17д	. Останати обврски	207		
18	Обврски по издадени должнички хартии од вредност (209+210+211+212)	208	0	0
18а	. Издадени инструменти на пазарот на пари	209		
18б	. Издадени сертификати за депозит	210		
18в	. Издадени обврзници	211		
18г.	Останати издадени должнички хартии од вредност	212		
19	Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	213	60,521,008	71,418,835
19а	. Дериватни обврски чувани за управување со ризик	214		
19б	. Вградени Деривати	215		
19в	. Обврски за тргување	216		
19г.	Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	217		
19д	. Обврски за данок на добивка	218	827,935	144,984
19г.	Одложени даночни обврски	219		
19е	. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех	220		
19ж	. Останати обврски	221	59,693,073	71,273,851

20	Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	222	1,968,120	3,896,211
21	Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	223	6,966,437	8,329,433
21а	Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	224	6,162,437	8,205,448
21б	Резервирања за пензии и за други користи на вработените	225	804,000	123,985
21в	Останати резервирања	226		
22	Субординирани обврски	227		
23	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230 -231+232+235+230+236-237+238-239+240)	228	969,017,646	1,009,187,927
24	Запишан капитал	229	907,888,000	907,888,000
25	Премии од акции	230		12,287
26	Откупени сопствени акции (-)	231		
27	Резерви (233+234)	232	19,946,710	26,124,150
27а	Законска и статутарна резерва	233	19,946,710	26,124,150
27б	Останати резерви	234		
28	Ревалоризациски резерви и остнати разлики од вреднувањето	235	0	4,261,002
29	Добивка за финансиската година	236	41,182,936	53,399,740
30	Загуба за финансиската година (-)	237	0	0
31	Задржана добивка	238	0	17,502,748
32	Пренесена загуба (-)	239	0	0
33	Малцинско учество	240		
34	ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	241	6,881,786,477	6,849,843,951
	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА			
35	Вонбилансна евиденција -актива	242	3,947,896,717	3,386,841,412
36	Вонбилансна евиденција -пасива	243	3,947,896,717	3,386,841,412

0 0

Назив на банката, штедилницата или друга финансиска организација ТТК БАНКА а.д. Скопје
 Адреса, седиште и телефон Народен фронт 19-а Скопје
 Единствен даночен број 4030006597638

БИЛАНС НА УСПЕХ
 На ден 31.12.2013 год

(во денари)

Ред. бр. 1	ПОЗИЦИЈА 2	Ознака на АОП 3	ИЗНОС	
			Претходна година 4	Тековна година 5
1.	Приходи од камата	001	452,402,518	457,674,732
2.	Расходи за камата	002	183,148,678	148,078,237
3	Приходи за провизии и надомести	003	134,863,684	138,597,324
4	Расходи за провизии и надомести	004	20,664,042	21,669,059
5.	Приходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	005		
6.	Нето добивка од трансакции со хартии од вредноста	006		1,118,696
7	Нето загуба од трансакции со хартии од вредност	007	206,599	0
8	Нето добивка од курсни разлики	008	11,570,215	10,406,843
9	Нето загуба од курсни разлики	009	0	0
10	Останати приходи од дејноста	010	35,063,601	23,460,090
11	Трошоци за вработените (012+013+014)	011	129,776,097	138,752,567
11а.	Плати	012	87,111,488	91,794,248
11б.	Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	013	41,589,856	43,878,597
11в.	Останати користи за вработените	014	1,074,753	3,079,722
12	Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	015	33,174,013	26,928,559
13	Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	016	7,914,713	72,206,672
14	Исправка на вредност посебна резерва и резервирањата(018+019+020)	017	36,584,805	2,058,771
14а.	Исправка на вредноста на активните билансни побарувања	018	35,780,805	
14б	Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	019		2,058,771
14в	Останати резервирања	020	804,000	
15	Расходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	021		
16	Останати расходи од дејноста	022	179,530,656	167,103,644
17	Добивка пред оданочување (001+003+005+006+008+010)- (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	023	42,900,415	54,460,176
18	Загуба пред оданочување (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)- (001+003+005+006+008+010)	024	0	0
19	Добивка од прекинато работење	025		
20	Загуба од прекинато работење	026		
21.	Добивка пред оданочување (023+025-026)	027	42,900,415	54,460,176
22	Загуба пред оданочување (024+026-025)	028	0	0
23	Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	029	1,717,479	1,060,436
24	Добивка за финансиската година (027-029)	030	41,182,936	53,399,740
25	Загуба за финансиската година (029-027) или (028+029)	031		
26	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	032	264	267
27	Број на месеци на работење	033	12	12

Годишен извештај за 2013 година

 ТТК БАНКА АД
Бр. 02-1512/6
27-02-2014
2014-году
СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2013 година

Февруари 2014

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА	3
2. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОПКРУЖУВАЊЕ	5
3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА.....	9
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР	16
5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ.....	18
6. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО	23
7. ДЕЛОВНА МРЕЖА	25
8. КАРТИЧНО РАБОТЕЊЕ	29
9. ПЛАТЕН ПРОМЕТ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО	29
10. ЕЛЕКТРОНСКО БАНКАРСТВО.....	30
11. СРЕДСТВА И ЛИКВИДНОСТ.....	31
12. МАРКЕТИНГ И РАЗВОЈ НА ПРОИЗВОДИ.....	33
13. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА И ПОЗАДИНСКИ РАБОТИ.....	36
14. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	37
15. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА	39
16. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ И СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ.....	40
17. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА БАНКАТА.....	41
18. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА БАНКАТА.....	60

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

ТТК Банка е банка со традиција, која веќе подолг период има изграден и препознатлив имиџ.

Како нова банка под името ТТК Банка АД Скопје, Банката започна да работи од 01.07.2006 година. Нејзината присутност во банкарскиот сектор датира пред повеќе од педесет години, преку една од трите банки кои ја сочинуваат денешната ТТК. Првата од трите банки е Комунална Банка Тетово, која се формираше во 1961 година.

Веднаш потоа во 1962 година, Комуналната Банка Тетово се трансформираше во Комерцијална Банка Тетово. Во 1973 година Комерцијална Банка Тетово, се здружува со Стопанска Банка Скопје, и во наредните дваесетина години, функционира и работи во системот на Стопанска Банка како филијала и како основна банка, се до 1995 година кога се издвои како самостојна Тетовска Банка АД Тетово.

Другите две банки - Кредитна Банка АД Битола и Тетекс Банка АД Скопје, се формираа во 1993 година, со чие спојување во 2001 година се формира Тетекс - Кредитна Банка АД Скопје.

Со последното спојување на Тетекс - Кредитна Банка АД Скопје и Тетовска Банка АД Тетово, во 2006 е формирана ТТК Банка АД Скопје. Набргу по формирањето Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) стана сопственик на 25% од капиталот во ТТК Банка АД Скопје, а на 15.12.2007 официјално стана акционер во ТТК Банка АД Скопје.

Согласно Договорот за трансфер на акции помеѓу Европска Банка за Обнова и Развој и ТТК Банка АД Скопје, акционерот со квалификувано учество Европска Банка за Обнова и Развој во 2013 година го намали своето учество за 2,65% т.е од 25,00% на 22,35% од акционерскиот капитал на ТТК Банка АД Скопје.

Денес ТТК е универзална банка која нуди широк спектар на кредитни и депозитни производи, банкарски картички, услуги во платниот промет во земјата, во електронско банкарство, во платниот промет со странство, и други останати услуги поврзани со извршување на редовните банкарски активности, и е банка која континуирано креира нови и развиени форми на производи и услуги согласно потребите на клиентите следејќи ги современите трендови на банкарскиот пазар.

ТТК Банка има имплементирано соодветна организациона структура, што подржува функционирање на „универзален банкарски шалтер,, децентрализирана продажба на производи и услуги и најбрз и едноставен пристап до клиентите на пазарот, преку мрежата на Филијали и Експозитури.

Банката има развиена мрежа од вкупно 7 Филијали и 22 Експозитури и еден шалтер, од кои 23 организациони единици низ градови во Република Македонија, а останатите 6 и еден шалтер во Скопје.

ТТК Банка е препознатлива по својата посветеност и континуирано градење на имиџ на корпоративно општествено одговорна компанија. За остварување на бројните позитивни придобивки за заедницата, во изминатиот период ТТК Банка повеќе пати беше добитник на награди за Општествена Одговорност од Министерство за

Економија (за 2008 и 2010) и награди за филантропија од Центарот за институционален развој (за 2009 и 2011) и др.

Во 2012 ТТК Банка стана учесник во проектот на Министерство за Финансии за субвенциониран станбен кредит.

○ Изјава за мисија на Банката

Изјавата за Мисија ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за Мисија е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на бизнисот на Банката.

Изјавата за Мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка партнер за малите и средни претпријатија во Македонија, која креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемачкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето на долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен, бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – превземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување на подобри резултати;

○ Општи податоци за Банката

Органи на управување на Банката во 2013 година се:

Надзорниот одбор кој го сочинуваат:

1. М-р. Глигорие Гоговски, Претседател
2. Борислав Трповски, Член
3. Д-р. Тито Беличанец, Член
4. Проф. Д-р. Арсен Јаневски, Член
5. Проф. Д-р. Методија Несторовски, Член
6. Доне Таневски, Член
7. Златко Черепналкоски, Член

Управниот одбор кој го сочинуваат:

1. Драгољуб Арсовски, Претседател
2. Наталија Алексова, Член

Одборот за управување со ризици кој го сочинуваат:

1. Наталија Алексова, Претседател
2. Душица Антоvsка, Заменик - Претседател
3. Димитри Трпоски, Член

4. Грета Илиќ, Член
5. Јованка Ралевиќ, Член

Одборот за ревизија кој го сочинуваат:

1. Душко Апостолоски, Претседател
2. М-р. Глигорие Гоговски, Член
3. Борислав Трповски, Член
4. Проф. Д-р. Методија Несторовски, Член
5. Златко Черепналкоски, Член
6. Данче Зографска, Член

2. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ¹

Глобално окружување - и покрај позитивниот економски раст на евро-зоната во два последователни квартала, како и релативно поволните индикации коишто ги даваат последните високофреквентни показатели за четвртиот квартал, сепак се оценува дека закрепнувањето и понатаму ќе биде бавно. Оцените ~~е~~ ~~за~~ ~~што~~ присутната неизвесност и ризиците околу закрепнувањето се вградени и во поставеноста на монетарната политика на ЕЦБ, којашто во јануари 2014 година ја задржа истата основна каматна стапка (по последното намалување во ноември), повторно потврдувајќи ја својата подготвеност за водење приспособлива монетарна политика é додека е тоа потребно. Очекувањата за идниот период се дека глобалната економија ќе продолжи да расте во 2014, но побрзо во однос на 2013 година.

Банкарски сектор - во четвртиот квартал, кредитната активност значително забрза, при солиден раст на депозитниот потенцијал на банките, а овие движења особено беа изразени во последниот месец од кварталот. Притоа, на крајот на годината, годишната стапка на раст на кредитите изнесува 6,5%, што покажува малку подобри остварувања од очекуваните во октомвриската проекција (5,2%), при малку поповолни остварувања и кај депозитите (4,7%, наспроти 4,6% во проекцијата). Воедно, забележана е и промена во структурата на кредитирањето, во полза на кредитите насочени кон корпоративниот сектор, кои како поволни остварувања претставуваат прв сигнал за стабилизирање на согледувањата на банките за ризиците од пласманите во овој сектор, се и ефект од досегашното монетарно олабавување. Сепак, ризиците околу остварувањето на очекуваната кредитна активност во следниот период (проценет раст од 6,4% во 2014) и понатаму се присутни, во услови на конзервативни стратегии на големите банкарски групации во македонскиот банкарски систем, како и неизвесноста околу растот на домашната економија.

Макроекономски показатели - Клучните макроекономски параметри во домашната економија главно се во согласност со проекциите од октомврискиот циклус, а поголеми промени не се забележани ни кај влезните претпоставки во проекциите.

¹ Извор: Народна Банка - Проекција на макроекономските дежења 2012-2014 година.

Домашната економија продолжи да расте и во четвртиот квартал на 2013 година, и на годишна основа оствари стапка на раст од 3,3%. Растот произлезе од градежништвото, при позитивни остварувања и во останатите дејности, со исклучок на јавната управа. Имено, градежништвото беше значаен двигател на растот на економијата, делумно потпомогнат од позитивниот импулс од инвестициите на домашните и странските инвеститори, како и од фискалниот стимул кај јавните инфраструктурни проекти. Очекувањата за наредната 2014 година, според октомвриската проекција, и понатаму важат, при што се предвидува понатамошен раст на економијата, но со забрзано темпо, со очекувана стапка на раст на БДП од 3,7%. И понатаму се очекува дека главен носител на растот ќе биде извозниот сектор и инвестициите, коишто истовремено ќе дадат позитивни преносни ефекти врз пазарот на труд и дополнително ќе ја поттикнат потрошувачката на домаќинствата.

Монетарно и регулаторно опкружување и мерки

Следејќи ги макроекономските остварувања на домашен и глобален план, НБРМ во текот на 2013 година продолжи со натамошно претпазливо водење на монетарната политика.

На почетокот на годината НБРМ ја намали референтната каматна стапка на благајничките записи за 25 базични поени на 3,50%, давајќи му на тој начин поддршка на растот на домашната економија, а во текот на месец јули ја намали за дополнителни 25 базични поени, со кое максималната каматна стапка на благајничките записи се сведе на историски најниското ниво од 3,25%.

Со цел зголемување на долгорочниот странски капитал во домашната економија и поттикнување на кредитирањето, во текот на месец јули НБРМ изврши промени во инструментот задолжителна резерва во насока на намалување на ризикот од понатамошно стеснување на распонот помеѓу приносите на денарското и девизното штедење, а со тоа и стимулирање на штедењето во денари. Имено, на почетокот на јули беше донесена одлука за зголемување на стапката за издвојување задолжителна резерва на девизните обврски и намалување на стапката за издвојување задолжителна резерва на обврските во денари. Воедно, долгорочните девизни обврски кон нерезиденти беа исклучени од основницата за пресметка на задолжителна резерва. Ваквите промени од една страна значеа ослободување ликвидност во системот, којшто може да се искористи како финансиска поддршка за приватниот сектор, а истовремено ублажија дел од претходно утврдените ризици за позицијата на билансот на плаќања. Овие промени придонесоа за дополнително зголемување на привлечноста за штедење во денари, а воедно се намалува трошокот за привлекување долгорочен капитал од странство.

Во текот на последниот квартал на 2013 година, НБРМ ја задржа основната каматна стапка на нивото од 3,25%, но истовремено направи промени кај други инструменти, коишто може да придонесат за олабавување на монетарните услови. Така, во октомври беше направена измена на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките, со којшто се намалува обврската на банките за држење ликвидна актива, а во ноември беше укинат и надоместот којшто банките го добиваат за издвоената задолжителна резерва, што може да претставува стимул за банките за насочување на слободните средства кон поприносни инвестиции.

Гледано од монетарен аспект, во домашната економија беа остварени релативно поволни макроекономски движења, и октомвриските проекции упатија на релативно поволен амбиент за монетарната политика во следниот период, со процени за раст на девизните резерви и отсуство на инфлациски притисоци. Во согласност со очекувањата, девизните резерви се намалија во последниот квартал, но показателите за адекватноста на резервите и натаму е во сигурната зона, укажувајќи на доволен капацитет за справување со евентуални, непредвидени шокови.

Како позначајна регулатива донесена во текот на 2013 година, која имаше влијание врз работењето на Банката, може да се издвои:

- Одлуката и измена и дополнување на Одлуката за управување со кредитниот ризик.
- Одлуката и измена и дополнување на Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.
- Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Во текот на 2013 година беа донесени повеќе новини во закони и подзаконски акти и тоа:

- Закон за изменување и дополнување на Законот за банките.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за персоналниот данок на доход.
- Закон за финансиска дисциплина.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за даночна постапка.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за хартии од вредност.
- Закон за изменување на Законот за преземање на акционерските друштва.
- Закон за изменување на Законот за платниот промет.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за работните односи.
- Одлука за изменување на Одлуката за расположливите депозити.
- Одлука за изменување на Одлуката за методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи.
- Одлука за издавање дозволи.
- Одлука за издавање согласности.
- Одлука за изменување на Одлуката за начинот на утврдување поврзани лица.
- Одлука за изменување на Одлуката за задолжителната резерва.
- Одлука за изменување на Одлуката за управувањето со ликвидносниот ризик на банките.
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за управувањето со кредитниот ризик.
- Одлука за известување за пондерираниите каматни стапки на дадени кредити и на примени депозити.
- Одлука за изменување на Одлуката за задолжителна резерва.

- Одлука за благајничките записи.
- Одлука за условите и начинот под кои резидентите можат да склучуваат кредитни работи во девизи и да вршат плаќања врз основа на тие кредитни работи.
- Одлука за изменување на Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките.
- Одлука за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар.
- Упатство за спроведување на Одлуката за управување со кредитниот ризик.
- Упатство за изменување на Упатството за спроведување на Одлуката за управувањето со ликвидносниот ризик на банките.
- Упатство за спроведување на Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.
- Упатство за спроведување на Одлуката за условите и начинот под кои резидентите можат да склучуваат кредитни работи во девизи и да вршат плаќања врз основа на тие кредитни работи.
- Упатство за начинот, формата и обрасците за известување на податоците за пондерираните каматни стапки на дадените кредити и на примените депозити
- Упатство за изменување и дополнување на Упатството за начинот и условите за поединечно известување за кредити земени од нерезиденти.

Во наредниот тригодишен период, **Општите стратезиски цели² на Народна Банка** продолжуваат со насочување кон: успешно одржување на ценовната стабилност преку спроведување на монетарна стратегија на одржување стабилен курс на денарот во однос на еврото, поддржување на општата економска политика без да го загрози остварувањето на основната цел, постигнување и одржување на ценовна стабилност во согласност со принципот на отворена пазарна економија со слободна конкуренција.

Новите проекции на НБРМ покажуваат намалување на инфлацијата, во согласност со намалените цени на енергентите и на храната, заздравување на економијата и нејзин забрзан раст во наредниот период придружен и со раст на кредитната кативност.

И во наредниот период ТТК Банка АД Скопје ќе продолжи со остварување на своите стратезиски, финансиски и приоритетните цели и задачи согласно деловната политика на Банката следејќи ги проекциите и монетарните стратезиски цели на НБРМ.

---

²Стратезиски план на НБРМ за период од 2014-2016 година.

3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА

○ Финансиски показатели за работењето на ТТК Банка АД Скопје

во илјади денари	31.12.2012	31.12.2013	промена за периодот
Показатели на Билансот на состојба			
Нето - кредити на комитенти	3.888.646	3.977.945	2,3%
Депозити од комитенти	5.213.320	5.145.708	-1,3%
Капитал и резерви	969.018	1.009.188	4,1%
Нето кредити / Вкупна актива	56,6%	58,2%	1,6 пп
Преземени средства / Вкупна актива	6,1%	5,4%	-0,8 пп
Квалитет на кредитно портфолио			
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)	6.642.730	6.721.547	1,2%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва	642.725	629.972	-2,0%
Адекватност на капиталот	16,4%	17,0%	0,6 пп
Просечно ниво на резервираност	9,7%	9,4%	-0,3 пп
Покриеност на нефункционалните кредити со вкупната пресметана исправка на вредност и посебна резерва	173,9%	155,1%	-18,8 пп
Показатели за ликвидноста			
Ликвидна актива/ Вкупна Актива	28,6%	27,7%	-0,9 пп
Нето кредити на комитенти / Депозити од комитенти	74,6%	77,3%	2,7 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста			
Добивка по оданочување	41.183	53.400	29,7%
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	0,6%	0,8%	0,2 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	4,5%	5,7%	1,2 пп
Трошоци за вработени /Вкупни редовни приходи	30,3%	29,7%	-0,6 пп
Исправка на вредноста за финансиски и нефинансиски средства / Нето каматен приход	16,2%	21,9%	5,7 пп
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	62,5%	66,5%	4,0 пп
Добивка по оданочување /Вкупни редовни приходи	9,6%	11,5%	1,9 пп
Финансиски резултат / Вкупен број на вработени	154	202	31,6%
Оперативни трошоци / оперативни приходи	79,9%	72,9%	-6,5 пп
Каматна маргина			
Просечна цена на каматоносна актива	7,7%	7,5%	-0,2 пп
Просечна цена на каматоносна пасива	3,6%	2,9%	-0,7 пп
Каматна маргина на Банката	4,1%	4,6%	0,5 пп

И покрај ризиците во макроекономското окружување, кои беа   уште присутни во текот на 2013 година, способноста на Банката да ги прилагоди своите стратегиски и финансиски цели на макроекономското окружување, доведе до подобрени перформанси и зголемување на оперативната ефикасност.

Зголемувањето на добивката има за резултат зголемување на стапката на поврат на активата (ROAA) за +0,2 пп. Исто така и стапката на поврат на капиталот (ROAE) под позитивното влијание на движењето на профитната маргина бележи зголемување во однос на истиот период минатата година за +1,2 пп.

Од друга страна, намаленото учество на оперативните трошоци и трошоците за вработени во вкупните редовни приходи упатува на подобрена ефикасност во работењето на Банката т.е ефикасно управувањето со оперативните трошоци со што коефициентот на оперативни трошоци во сооднос со оперативните приходи бележи намалување за 6,5 п.п. на годишна основа.

Имено, во 2013 година Банката оствари позитивен финансиски резултат по оданочување во износ од 53,4 милиони денари, кој е за 29,7% повисок споредено со минатата година.

Во 2013 година, оперативните приходи се движат во нагорна линија и во однос на истиот период од претходната година, стапката на раст изнесува 7,5%.

Како последица на издвоената загуба заради оштетување на преземените средства во 2013 година, оперативните трошоци се со поинтензивен раст во однос на растот на оперативните приходи. Меѓутоа, во текот на 2013 година Банката ја зголеми својата оперативна ефикасност и понатаму успева преку генерираните оперативни приходи да ги покрие оперативните трошоци и да генерира позитивен финансиски резултат.

Најголем удел во порастот на оперативните приходи имаат нето приходите од камата, кои и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката, со учество од 68,1%. Растот на нето приходите од камати се должи на намалувањето на каматните расходи, првенствено заради трендот на намалување на пасивните каматни стапки на депозитите (којшто е посилено изразен отколку кај активните каматни стапки), тренд којшто се задржува и во текот на 2013 година.

Во тековната 2013 година **приходите од камата** од нефинансиски друштва се

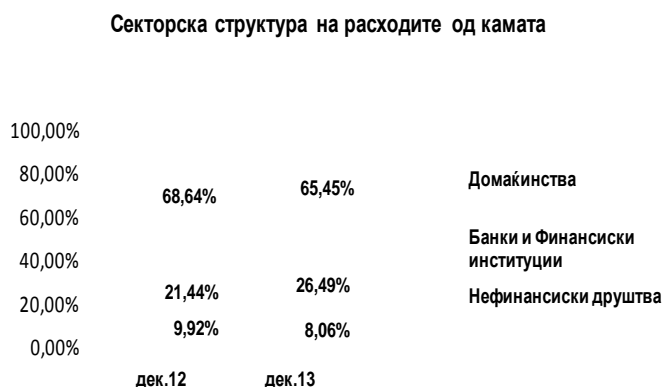
Сектор	дека.12	дека.13
Домаќинства	31,07%	30,72%
Банки и Финансиски институции	9,49%	9,97%
Нефинансиски друштва	59,44%	59,32%

најзастапена компонента во секторската структура на приходите од камати, соодветно на доминацијата на кредитите на нефинансиски друштва. Остварените приходи од камати во тековната 2013 година се пониски во однос на минатата година како резултат на намалената референтна каматна стапка, забавениот годишен раст на кредитната активност кај овој сектор во

однос на минатата година и годишниот раст на нефункционални кредити на кои не се признава каматен приход.

Доминантна компонента во структурата на **расходите од камата** има секторот Домаќинства кој е и главен носител на депозитното јадро. Годишната стапка на

движење има опаѓачки тренд и изнесува 22,9%. Причина за ова движење се намалените пасивни каматни стапки. Најголем пад на пасивните каматни стапки е остварен кај краткорочно орочените денарски и девизни депозити од овој сектор. Оттука, намалувањето на овие каматни расходи придружено со доспевањето на промотивните депозитни производи имаше најголем

придонес во намалувањето на вкупните каматни расходи.

Ефикасното управување со активата/ пасивата и каматната политика која Банката ја спроведуваше во текот на 2013 година придонесе за пораст на **нето каматната маргина**, и тоа за 11,8% или 0,5 п.п. (пресметана на просечна каматоносна актива на Банката) и истата на крајот на годината изнесува 4,6%.

Нето приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Зголемениот обем на активности придонесе за нето приходите од провизии да ја надминат бројката од 2012 година особено во доменот на домашниот платен промет. Подобрување има и кај коефициентот нето приходи од провизии/ вкупни трошоци³ каде на годишна основа е забележан пораст од 1,2 п.п.

Во структурата на приходите од провизии најголем дел или 60,5% се провизии остварени од нефинансиските правни лица, од кои 45,9% потекнуваат од платниот промет во земјата, 15,2% од платниот промет со странство и 28,5% од провизии од кредитни активности. Приходите од провизии од Домаќинствата учествуваат со 36,8% во вкупните приходи од провизии за оваа година, од кои 57,7% се провизии остварени од платниот промет во земјата и 16,4% се провизии остварени во доменот на картичното работење.

Трендот на зголемување на *оперативните трошоци* во текот на 2013 година е со поголем интензитет во однос на зголемувањето на оперативните приходи. Стапката на пораст на оперативните трошоци изнесува 17,5% и тоа како резултат од растот на трошочната компонента – оштетување на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Во структурата на оперативните трошоци и понатаму се трошоците за материјали и услуги кои на крајот на 2013 година се намалуваат со

³ Во категоријата вкупни оперативни трошоци изземана е загубата од оштетување на преземени средства

годишна стапка на пад од 5,0%. Помали трошоци споредено со истиот период од минатата година се забележува кај трошоците за амортизација со годишна стапка на пад од 18,8%.

Издвоените исправки на вредност во анализираниот период соодветствуваат со обемот, структурата и квалитетот на пласманите на Банката, и во однос на минатата година бележат намалување, како резултат на континуираното преземање на мерки за подобрување на наплатата на побарувањата.

○ **Извори на средства**

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамки на вкупните извори на средства на Банката, со состојба на 31.12.2013 година е следна:

Изворите на средства на Банката со состојба 31.12.2013 година забележаа намалување за 36,6 милиони денари.

Намалување на изворите на средства има кај депозитите од комитенти и обврските по кредити. Намалувањето на депозитите во овој период е резултат на доспевање на промотивните депозити од секторот домаќинства, од кои дел се повторно орочени.

○ **Депозити**

○ Секторска структура

И во текот на 2013 година доминантното учество во депозитната база им припаѓа на депозитите од Домаќинства, кое на крајот на 2013 година изнесува 69,8%.

Во однос на секторската структура, во текот на 2013 година кај секторот Финансиски институции се забележува раст што се потврдува и преку зголемување на нивното учество во вкупната депозитна база.

- Валутна структура

Од аспект на валутната структура на депозитите, учеството на денарските депозити бележи зголемување за сметка на девизните депозити што укажува на ориентираноста и поголемата доверба на клиентите во домашната валута.

Годишниот пад на депозитите во 2013 година во најголем дел се должи на намалувањето на девизните депозити кај секторот Домаќинства.

Годишниот раст на денарските депозити произлегува од секторот Финансиски институции и секторот стопанство – МСП.

- Рочна структура

Гледано од аспект на рочна структура, во текот на 2013 година, учеството на долгорочните депозити се зголеми преку зголемено долгорочно скалесто штедење од секторот Домаќинства и Финансиските институции.

○ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамки на вкупните средства на Банката во текот на 2013 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

Билансната сума во 2013 година забележува пад за 0,5% или намалување во апсолутен износ од 36,6 милиони денари.

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Притоа, доминантното учество во вкупната актива и во текот на 2013 година се нето-кредитите на комитенти со забележан годишен раст од 2,2%. Во овој период кредитирањето е поизразено кај секторот домаќинства преку годишна стапка на раст од 5,1% и кај секторот Стопанство со стапка на раст од 1,3%.

Преземените средства бележат намалување од 14,6% или во апсолутен износ 53,8 мил.МКД со што коефициентот на преземени редства во вкупната билансна сума се намали од 6,1% на 5,4%%.

○ Кредити

Трендот на движење на ниво на банкарски сектор забележува забрзување на кредитната активност, особено во последниот месец од годината. Годишната стапка на раст на кредитите покажува подобри остварувања во однос на очекуваните од октомвриската проекција. Ризиците се изразени во услови на сеуште неповолни согледувања за ризик на банките и конзервативни стратегии на ниво на банкарски групации присутни во македонскиот банкарски систем.

Бруто кредитите на комитенти, како доминантна позиција во вкупната актива бележат тренд на зголемување во однос на претходната година соодветно на кредитната активност на ниво на банкарски сектор.

- Секторска структура

Учеството на кредитите според секторска структура укажува на зголемено учество на кредитите на секторот домаќинства преку годишна стапка на раст од 5,1%, но и покрај ваквиот раст, кредитите на претпријатијата и во 2013 година останаа носители на кредитната активност на Банката, со доминантно учество во вкупните кредити на Банката од 68,7%.

Промената/зголемувањето на учеството на кредитите од секторот домаќинства во вкупните кредити соодветствува и со движењата на ниво на банкарски сектор каде се забележува раздвигување на кредитната активност, при што годишните промени упатуваат на побрзо зголемување на кредитите на населението од кредитите на претпријатијата.

- Валутна структура

Од валутен аспект, и во текот на 2013 година денарските кредити и натаму го зајакнуваат своето доминантното учество во вкупното кредитно портфолио.

Порастот на кредитите е со поголема изразеност кај денарските кредити со девизна клаузула со годишна стапка на раст од 7,2% и 4,7% стапка на раст на денарските кредитите.

- Рочна структура

Долгорочните редовни кредити ја задржаа и зајакнаа доминантната позиција во рочната структура на кредитите за сметка на намаленото учество на краткорочните редовни кредити.

Растот на кредитите, од аспект на рочноста, генериран е од долгорочните кредити со остварена годишна стапка на раст од 11,3% која потекнува од секторот Домаќинства и секторот Стопанство, особено изразена кај клиентите од МСП.

Зголемувањето на нефункционалните кредити во 2013 година произлегува од секторот МСП и ГК додека нефункционалните кредити од секторот Домаќинства во овој период имаат опаѓачки тренд.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР⁴

Економското закрепнување и заживувањето на реалниот сектор во 2013 година, како и мерките на монетарната политика преземени во претходниот период, имаа позитивно влијание врз растот на активата, а особено врз растот на депозитното јадро на банките.

Постепеното закрепнување на домашната економија имаше одредено значење и за подобрување на квалитетот на кредитното портфолио на банкарскиот систем во третиот квартал од 2013 година. Квартално, нефункционалните кредити се намалија, што овозможи видно забавување на нивниот годишен раст. Одредени позитивни ефекти имаа и напорите на банките за приспособување на условите за враќање на кредитите на некои од корпоративните клиенти преку реструктурирање на побарувањата во согласност со нивните тековни остварувања. Сепак, крајниот ефект од овие мерки врз квалитетот на кредитното портфолио е неизвесен поради можноста да не се оствари целта за која се преземени (олеснување на кредитниот товар за клиентите да ги пребродат моменталните финансиски проблеми), што би можело да значи раст на нефункционалните кредити. Нефункционалните кредити се целосно покриени со вкупната исправка на вредноста, што значи дека и при нивна целосна ненаплатливост, солвентноста на банките нема да биде оштетена.

Банките се сè уште внимателни во својата кредитна активност, така што речиси половината од новите извори на средства ги насочија во ликвидни инструменти, што, пак од своја страна, придонесе за натамошен раст на ликвидната актива и за зајакнување на ликвидносната позиција на банкарскиот систем. Јакнењето на ликвидносната позиција на домашните банки се потврдува и преку растот на покриеноста на краткорочните обврски и на депозитите на домаќинствата со ликвидната актива.

Солвентноста на банкарскиот систем е еден од основните столбови на неговата стабилност и сигурност. Стапката на адекватност на капиталот веќе подолг период е над 17%, што е далеку над законски пропишаниот минимум. Во третиот квартал, почнаа да се чувствуваат ефектите од новата регулатива за третманот на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања, што придонесе за

⁴ Извештај за ризиците во банкарскиот систем на РМ во третиот квартал од 2013 година.

дополнителен раст на сопствените средства на банките. Високиот капитален потенцијал на банкарскиот систем овозможува негова отпорност на шокови, што се потврдува и преку спроведените стрес-тестирања.

Растот на нето каматниот приход и падот на оперативните трошоци влијаеја врз подобрувањето на профитабилноста и ефикасноста на банките. Добивката на банкарскиот систем остварена во првите девет месеци од 2013 година е речиси двојно поголема од таа остварена во истиот период од претходната година.

Во целина, банкарскиот систем е стабилен и отпорен на шокови. Очекувањата за натамошните движења се оптимистички и се поврзани преку позитивните економски придвижувања и нивниот преносен ефект врз остварувањата на клиентите на банките од реалниот сектор.

➤ Пазарно учество на ТТК Банка

Пазарното учество на ТТК Банка на ниво на банкарски систем во кредитно – депозитните активности и според учеството на билансната сума, континуирано се одржува околу 2%. Според Капиталот и резервите учеството на ТТК Банка се одржува помеѓу 2,5% и 2,4%.

Клучни финансиски показатели за банкарскиот сектор				
Опис	Пазарно учество на Банката во банкарски систем		Пазарно учество на Банката во група средни банки	
	дек.12	сеп.13	дек.12	сеп.13
Билансна сума	1,9%	1,9%	7,3%	7,0%
Депозити од нефинансиски сектор	2,0%	1,9%	10,1%	9,4%
Капитал и резерви	2,5%	2,4%	7,5%	7,3%
Кредити на нефинансиски сектор	2,0%	2,0%	9,1%	8,5%

➤ Споредбени показатели за изложеност на ризици на ТТК Банка

Изложеност на ризици						
Видови ризици	Банкарски систем		Средни банки		ТТК Банка	
	дек.12	сеп.13	дек.12	сеп.13	дек.12	сеп.13
Показатели за кредитен ризик						
(В, Г и Д) / Вкупна изложеност на кредитен ризик	9,1%	10,6%	6,7%	6,7%	10,8%	11,2%
Покриеност на В, Г и Д со пресметана исправка на вредност и посебна резерва	/	/	/	/	89,7%	83,5%
Нето В, Г и Д од исправката на вредност / Сопствени средства	24,8%	31,9%	12,5%	13,5%	12,6%	18,1%
Пресметана исправка на вредност и посебна резерва / Вкупна изложеност на кредитен ризик	7,3%	7,8%	5,5%	5,3%	9,7%	9,4%
Нефункционални кредити / Вкупни кредити (кредити кон нефинансиски субјекти) - без Градинар	10,5%	11,8%	9,4%	9,4%	8,8%	9,4%
Покриеност на нефункционалните кредити со вкупната пресметана исправка на вредност и посебна резерва - без Градинар	/	/	/	/	173,9%	155,1%
Показатели за ликвидносен ризик						
Ликвидна актива/вкупна актива	32,4%	32,2%	34,5%	31,3%	28,6%	27,7%
Ликвидна актива/краткорочни обврски	53,0%	55,9%	64,0%	65,1%	50,8%	50,9%
Показател за ризик од несолвентност						
Стапка на адекватност на капиталот	17,1%	17,3%	22,2%	20,9%	16,4%	17,1%

Показателите за квалитет на кредитната изложеност укажуваат на влошен квалитет на кредитната изложеност во првите три квартали на 2013 година, кој е присутен како во Банката, така и на ниво на банкарски систем. Имено во периодот од 31.12.2012 до 30.09.2013 година присутен е тренд на зголемување на учеството на нефункционалните во вкупните кредити и зголемување на просечната резервираност. Со зголемен кредитен ризик во 2013 година не се соочи само Банката, туку и банкарскиот систем воопшто, што упатува дека истиот е резултат на влошената економска состојба во стопанството односно не е специфичен ризик на Банката.

Споредбените показатели за квалитет на кредитната изложеност упатуваат дека Банката има повисоко учество на изложеноста класифицирана во категориите на ризик В, Г и Д во вкупната кредитна изложеност и тоа како во однос на банките од нејзината група така и во однос на банкарскиот систем. Оваа состојба произлегува од побарувањето кое Банката го има од комитентот Градинар, кое е класифицирано во категорија на ризик Д и е целосно резервирано.

Банката континуирано во споменатиот период одржува висока и стабилна ликвидносна позиција која се потврдува преку движењето на ликвидносните показатели и стапките на ликвидност. Одржувањето на стабилна стапката на адекватност на капиталот го минимизира ризикот од несолвентност во работењето на Банката, а истата во анализираниот период бележи благо зголемување.

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, која обезбедува стабилност на долг рок, и оставрување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Поради важноста на управувањето со ризиците при оставрување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2013 година се спроведоа мерки и активности кои дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Согласно организационата поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организационата хиерархиска структура, и тоа на:

1. Стратешко ниво – од страна на Надзорниот одбор, Управниот одбор, и Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и
3. Микро ниво - од страна на вработените, кои при превземање на ризикот, својата улога во управувањето со ризиците ја остваруваат преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со пооделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оценка, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите.

- Изложеноста на поделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор.
- Одлуките за изложување на поделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката.
- Воспоставување и одржување на прифатлив сооднос помеѓу стапката на принос и преземените ризици.
- Одржување на адекватно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

Составен дел од системот за управување со ризици претставува и управувањето со капиталот на Банката, па поради тоа во 2013 година Банката дефинираше интерни акти и спроведе процес за пресметка на интересен капитал потребен за покривање на ризиците. Првиот извештај беше изработен за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година, и согласно истиот Банката има доволно сопствени средства за покривање на ризиците на кои е изложена.

Во текот на 2013 година стапката на адекватноста на капиталот бележи стабилно движење и на крајот на година изнесува 17,01%, што претставува зголемување за 0,6 процентни поени на годишна основа.

- Кредитен ризик

Во текот на 2013 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на второто полугодие се спроведуваа мерки и активности за усогласување со новата Одлука за управување со кредитниот ризик која стапи во сила од 01.12.2013 година. Банката имплементираше ново софтверско решение преку кое се спроведува ревидираната Методологија за класификација на изложеноста на кредитен ризик и пресметка на исправка на вредност/посебна резерва.

Преку имплементирање на измените во законската регулатива, од една страна, но и преку дефинирање на интерни постапки, од друга страна се овозможи унапредување на целокупниот процес на управување со кредитен ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, се до фазата на присилна наплата на побарувањата.

Во врска со фазата на мерење на кредитниот ризик, почнувајќи од 31.12.2013 година Банката врши класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на поединечна и групна основа. Класификација и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на групна основа се врши за побарувањата од физички лица кои припаѓаат во портфолијата на кредити (портфолио од дозволени пречекорувања на трансакциски сметки и портфолио од кредитни картички).

Банката во текот на годината изврши анализи кои служеа како основа за ревидирање и унапредување на шемите за рангирање на кредитокорисниците - правни и физички лица.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип на обезбедување, тип на производ, валута и слично, се обезбедуваше континуираност во преземање на мерки и активности за дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2013 година изнесува 6,721,547 илјади денари и во однос на 31.12.2012 година е минимално зголемена за 78,8 милиони денари, односно за 1,2%.

На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/ посебна резерва изнесува 629,927 илјади денари и истата на годишно ниво е намалена за 12,8 милиони денари односно за 2,0%.

- Ликвидносен ризик

Во текот на 2013 година Банката на континуирана и редовна основа, управуваше со ликвидносниот ризик согласно законските одредби и интерните акти, и тоа преку одржување соодветно ниво на ликвидни средства, усогласена рочна структура на средствата и обврските, одржување на соодветни стапки на ликвидност, како и почитување на интерните лимити за показателите за ликвидност.

Во текот на годината беше направено ревидирање на Методологијата за утврдување на очекуваната рочна структура на активата и пасивата со користење на ажурирани податоци за стабилноста на депозитната база и редовноста во наплата на кредитите.

Во текот на целата година Банката одржуваше солидна ликвидносна позиција преку одржување на високо учество на ликвидната актива во вкупната актива и задоволително ниво на стапките на ликвидност, но и преку воспоставување усогласена очекувана рочност на средствата и обврските.

Ликвидната актива на 31.12.2013 година изнесува 1,890,906 илјади денари и на годишна основа е намалена за 78,7 милиони денари. Најзначајни промени во структурата на ликвидната актива е трендот на зголемување на пласманите во државни записи, а едновременно намалување на пласманите во благајнички записи. На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 27,7%, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 50,9%.

- Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност кои се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Поради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот кој произлегува од промена на цените на финансиските инструменти немаше значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици Банката управува и со каматниот и валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување и до НБРМ. Во

текот на годината се изврши ревидирање на Методологија за утврдување на веројатноста и зачестеноста на промената на каматните стапки со најнови податоци, и истата се користеше за распределба на каматонските позиции во соодветен рочен блок.

Поради доминантното учество на каматонските позиции со прилагодлива каматна стапка, и тоа како на страната на активата, така и на страната на пасивата, Банката во текот на годината оствари ефикасно управување со каматниот ризик, што и овозможи зголемување на каматната маргина на годишна основа.

Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарски активности во сопствените средства во текот на годината бележи мало зголемување, и од 0,35% на крајот од 2012 е зголемено на 0,99% на крајот на 2013 година, како резултат на зголемување на позитивната нето позицијата во денари со фиксна каматна стапка. Позначајна причина за порастот на споменатата позиција е зголеменото учество на пласмани во денарски државни записи кои имаат иницијална рочност од една година, за сметка на пласманите во денарски државни записи кои се со пократка рочност.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по поделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движеа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2013 година отворената девизна позиција на Банката била кратка и изнесувала 10.232 илјади денари што претставува 1,1% од сопствените средства на Банката. Агрегатната девизна позиција освен во декември, во текот на цела година била долга, за на крајот на годината да премине во кратка како резултат на трендот на поголем пораст на обврските во девизи и со девизна компонента во однос на побарувањата.

- Оперативен ризик

Следењето и управувањето со оперативниот ризик кој се појавува како последица на неадекватни или погрешни интерни процеси, поради грешки на вработените, грешки на системот или поради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваше согласно Политиката за управување со оперативен ризик.

Во текот на 2013 година беше извршено идентификување на потенцијалните оперативни ризици на кои може да биде изложена Банката во своето работење, што ќе овозможи навремено преземање на мерки за нивно ограничување или надминување, како и ефикасно извршување на задачите и остварување на целите на Банката. Со цел запознавање со новините во интрениите акти за управување со оперативните ризици, како и заради подигнување на свесноста за значењето на оперативните ризици во целокупното работење, во третиот квартал од годината беше одржана обука намената за раководните лица на Банката. До крајот на годината беше изработено системско решение за електронско пријавување на штетните настани, кое ќе овозможи побрзо и поефикасно решавање на настанатите оперативни ризици во иднина.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2013 година најчести причини за појава на ризични настани биле човечкиот фактор и системите.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациони единици, додека следењето и известувањето е надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување на штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво кое е прифатливо за Банката.

- Други немерливи ризици

Во текот на 2013 година беа превземени мерки и активности за унапредување на процесот управување со стратешко планирање, кои треба да обезбедуваат навремени реакции по однос на компатибилноста на утврдените стратешки цели со деловните стратегии и средствата за остварување на истите, навремена респонзивност кон промените на деловното опкружување, како и навремено превземање на мерки за минимизирање и ограничување на ефектите при појава на потенцијален извор на стратешки ризик кој може да влијае врз сопствените средства и добивката на Банката.

Во овој период беа превземани и менаџирани мерки и активности за минимизирање и ограничување на потенцијални репутациски ризици од штетни настани, како и од други потенцијални извори на репутациски ризици.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациони единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработуваше извештаи за следење на стратешкиот и репутацискиот ризик, кои ги доставуваше до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор и Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со истите односно изложеноста на ризиците од оваа група да ја одржува на умерено ниво.

- Стрес-тест анализи

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите кои се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката во текот на годината изврши стрес-тестирање на изложеноста на пооделните ризици како и нивното меѓусебно влијание преку спроведување на комбинирано сценарио со состојба на 31.12.2013 година. Резултатите од стрес-тест анализата го рефлектираат влијанието на пооделните ризици врз финансискиот резултат и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа добра солвентна позиција.

6. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

o Кредитирање на корпоративни клиенти

Во текот на целата година, Банката беше во потполност посветена на исполнување на потребите и очекувањата на своите корисници.

Кредитирањето на Корпоративни клиенти претставува носечка активност на Банката, која се извршува во согласност со Кредитната политика и процедура на Банката, како и во согласност со прописите на НБРМ. Во таа насока Банката преку постојан мониторинг на своите клиенти ја зголеми понудата на различни производи со цел исполнување на потребите и очекувањата на своите корисници.

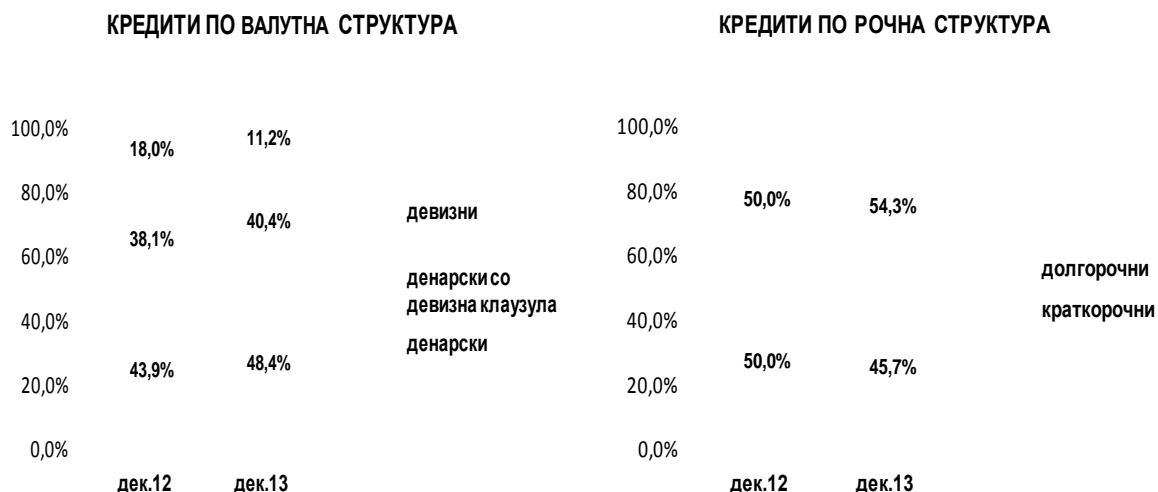
Банката и во текот на 2013 година продолжува да го насочува својот фокус кон изнаоѓање на ефтини извори на финансирање со што на своите клиенти им овозможува континуирана финансиска поддршка за нивните проекти. Иако и во текот на 2013 година се забележува влошена ликвидност во стопанството, Банката успеа да одржи стабилно ниво на клиентска база што пред сè се должи на транспарентното и ефикасно извршување на услугите.

Постојаното продлабочување и унапредување на деловните односи со своите клиенти влијаеше Банката да го одржи бројот на корпоративни клиенти на минатогодишното ниво, и да остане препознатлив деловен партнер.

Со внимателен пристап во одобрувањето на новите кредити и со анализа на потенцијалните ризици кои би можеле да се одразат негативно на квалитетот на кредитното портфолио, успеа да го одржи квалитетот на своето портфолио. Кредитирањето беше насочено кон повеќе дејности, со цел диферзикација на портфолиото со стратешка алокација на ресурсите кон секторите со поголем потенцијал за развој. Главна улога во процесот на одлучување имаа добрите финансиски перформанси, квалитетна капитална база, транспарентно финансиско известување од страна на менаџментот на друштвата.

Во извештајниот период преку финансиската поддршка за своите корпоративни клиенти Банката оствари стапка на раст на кредитирањето од 2,3%. Кредитното портфолио по основ на искористени долгорочни кредити го зајакнува своето учество преку остварената стапка на пораст во оваа година од 11,2%.

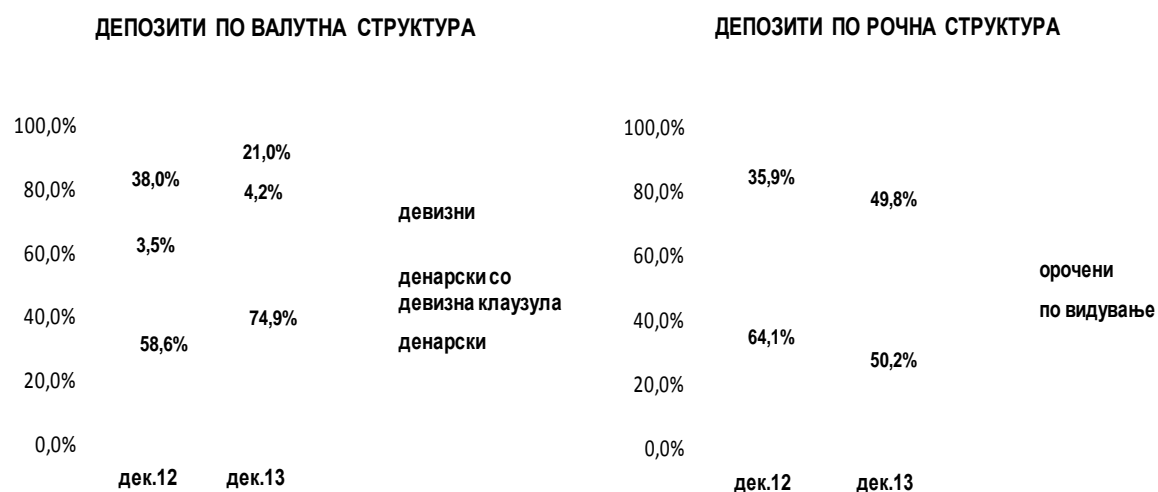
Во вкупното кредитно портфолио на корпоративни клиенти, од валутен аспект-денарските кредити учествуваат со 48,4%, денарски кредити со девизна клаузула учествуваат со 40,4%, додека девизните кредити со 11,2%.

○ **Депозитно работење на корпоративни клиенти**

Во текот на 2013 движењето на депозитите од корпоративни клиенти покажуваат зајакнато учество на орочените депозити споредено со претходната година. На крајот на годината нивното учество во депозитната база од корпоративни клиенти изнесува 49,8%.

Во однос на валутната структура, учеството на денарските депозити се зголемува и тие понатаму остануваат носители на депозитната база на корпоративните клиенти со процентуално учество од 74,9%.

7. ДЕЛОВНА МРЕЖА

Преку Деловната мрежа (филијалите и експозитурите) и вработените во деловната мрежа, Банката на своите клиенти им овозможи професионално користењето на производите и услугите на Банката, притоа ставајќи го акцентот на брзината и ефикасноста на своите услуги. Со самото тоа се зголеми довербата на клиентите кон Банката, но и на вработените кон Банката.

Преку професионалниот тим на вработени во филијалите и експозитурите, со изразено чувство кон клиентот, и преку понуда за атрактивни и издржливи решенија за финансиските потреби на клиентите се постигна целта, а тоа е задоволен клиент кој се чувствува пријатно при вршењето на своите финансиски потреби. Исто така, Банката преку Деловната мрежа понуди максимална поддршка на развојот на своите клиенти како носители на економскиот прогрес во државата.

Во текот на 2013 година беа отворени две нови експозитури: Експозитура Скопје - Ѓорче Петров и Експозитура Тетово-Илинденска, додека две експозитури беа затворени (Експозитура Тетово – Ростуше и Експозитура Скопје – Карпош 4) со што бројот на експозитури е непроменет и изнесува 30.

Банката и во текот на оваа година фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа го насочени кон остварување на поставените деловни цели од овој домен, и тоа:

- Подобрување на услугата, а со тоа зголемување на задоволството на клиентите и лојалноста спрема Банката.
- Преземање на активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постоечките клиенти, со цел унапредување на продажбата.
- Направени се обуки и тренинзи на вработените со цел усовршување на знаењето на вработените во филијалите и експозитурите, а исто така се спроведени и тестирања за проверка на знаењето на вработените.
- Континуирана поддршка на деловната мрежа (филијалите и експозитурите) за постигнување на стратешките цели и остварување на буџетот на Банката.

Преку активностите на Деловната мрежа, Банката и во 2013 година се промовираше како партнер не само за клиентите, туку и за заедниците каде што Банката делува и работи.

➤ **Физички лица**

Во доменот на работа со физички лица, Банката активно работеше на подобрување на производната понуда на кредитните и депозитните производи во согласност со потребите и барањата на корисниците, како и пазарните услови. Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација на и зголемување на портфолиото на денарските кредити, кредитните картички како и кај дозволеното пречекорување на трансакциска сметка. Понудата за физичките лица беше особено

подобрана за Премиум SMART пакетите за физички лица, станбениот кредит за физички лица, електронското банкарство и сл. Исто така, беа превземени активности за подобрување на условите за кредитирање преку воведување на ценовни поволности во одредени периоди за одредени производи од кои позначајни се намалувањата на надоместоците за одобрување на станбени кредити, ненаменски хипотекарни и потрошувачки кредити, изземање на членарината за првата година за корисниците на кредитните картички за физички лица.

Преку таргетирање на бонитетните компании и доставување на понуди за вработените, Банката активно даваше поддршка на градежните компании, клиенти на Банката што придонесе кон зголемување на пласманите на станбените кредити. Како резултат на оваа соработка, учеството на одобрените станбени кредити во вкупно одобрените кредити во 2013 година е зголемено преку годишната стапка на пораст од 27,4%.

Вкупната кредитната активност во 2013 година забележа зголемување во споредба со 2012 година, при што од вкупните кредити одобрени на физички лица, најголемо процентуално учество имаат потрошувачките кредити со 61,8%, потоа следат кредитните картички и негативните салда на тековни сметки со 16,5%, станбените кредити со 15,2% и кредитите за возила со учество од 3,4%.

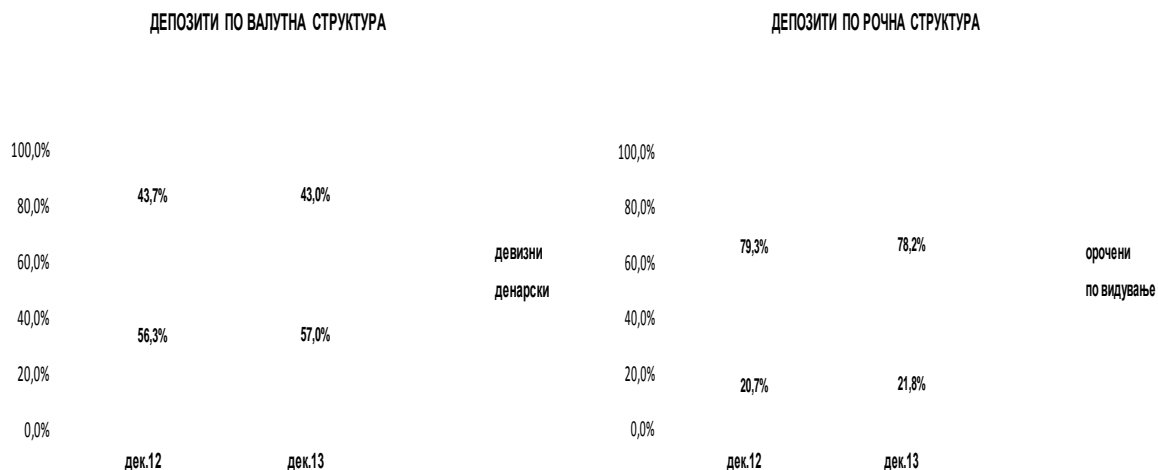

Во овој период движењето на депозитите кај физичките лица покажуваат зајакнато учество на денарските депозити со што се потврдува денаризацијата на депозитите во оваа година. Воедно, Банката во овој период ги намалуваше каматните стапки за депозитите соодветно на пазарни услови.

Од аспект на валутната структура, денарските депозити учествуваат со 57,0%, додека девизните депозити учествуваат со 43,0%, при што учеството на денарските депозити бележи тренд на пораст во споредба со 2012 година.

Во однос на рочната структура депозитите по видување учествуваат со 21,8% додека орочените депозити до и над една година со 78,2%. Се забележува тренд на пораст на депозитите по видување за 1,1% во однос на 2012 година.

➤ МСП – Мали и средни претпријатија

Согласно мисијата и визијата, банката во 2013 година и во сегментот на МСП продолжи да биде партнер за своите клиенти со понудата на атрактивни и издржливи решенија искреирани согласно финансиските потреби на клиентите.

Како сегмент со најголема движечка сила за економијата, работењето со малите и средни претпријатија зазема значаен дел од активностите на Банката и е главен носител на растот на бизнисот во Банката.

Во 2013 година Банката продолжи со одобрување на кредити за инвестиции и обртни средства, на мали и средни претпријатија преку понудата на производи и услуги од сопствени средства и средства преку кредитните линии. Активно се преземаа мерки за подобрување на производната понуда за правните лица преку подобрување на условите на долгорочните кредити за правни лица како и преку воведување на продажни промоции за повеќе производи и тоа: кредитните картички кредитите кои се користат во склоп на рамковните револвинг кредит- лимити, електронските сервиси за информирање и друго.

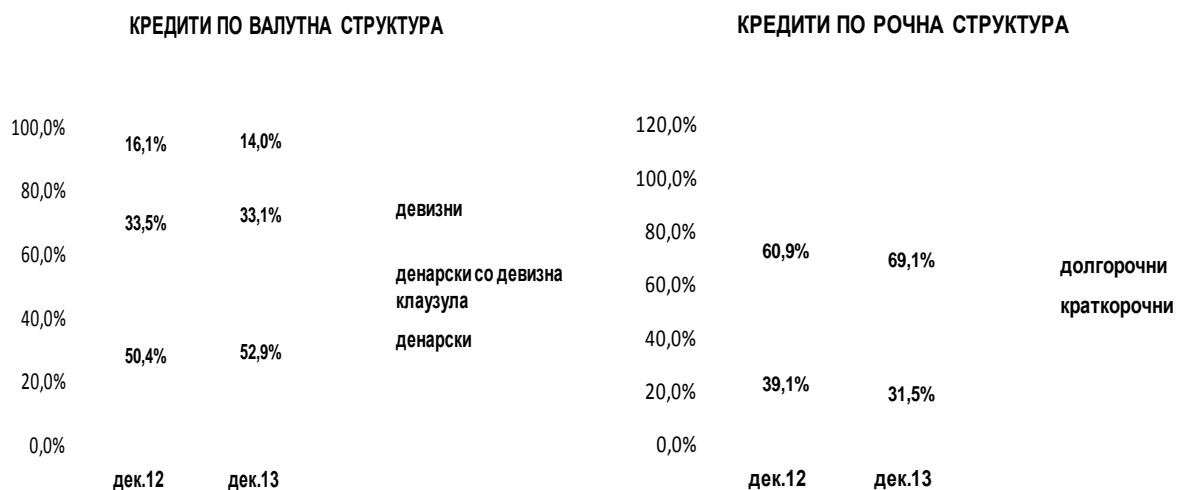
Со ова се овозможи значајна поддршка на развојот на претприемачите, проширување на деловните активности на бизнисите, зголемување на инвестициите, а со тоа и зголемување на бројот на вработени.

Исто така Банката во 2013 година направи зајакнување на сопствените капацитети за опслужување на клиентите од сегментот на МСП, со ангажирање на дополнителни соработници за работа со МСП клиенти.

Процесот на одобрување на кредити се одвиваше со внимателно анализирање на ризиците кои се провлекуваат од кризата во еврозоната и случувањата во реалниот сектор во земјата.

Во 2013 година остварен е раст на кредитното портфолио на малите и средни претпријатија за 0,6% во однос на 2012 година. Во кредитното портфолио на мали и средни претпријатија, најголем дел им припаѓа на денарските кредити, со процентуално учество од 52,9%. Денарските кредити со девизна клаузула учествуваат со 33,1%, додека девизните кредити учествуваат со 14,0%.

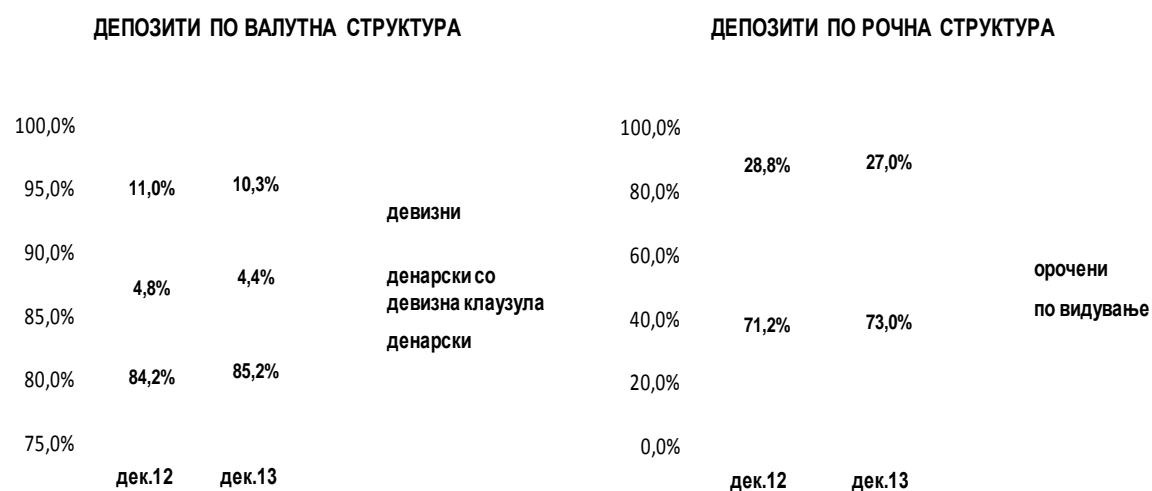
Рочната структура на кредитите во 2013 година во кредитното портфолио за мали и средни претпријатија укажува на поголема застапеност на долгорочните кредити во однос на краткорочните. Имено, долгорочните кредити во кредитното портфолио за мали и средни претпријатија учествуваат со 69,1% додека краткорочните кредити учествуваат со 31,5%.

Во извештајниот период вкупните депозити на мали и средни претпријатија се карактеризираат со годишен пораст од 2,4% во однос на претходната година.

Од вкупните депозити на мали и средни претпријатија 85,2% се денарски депозити (2012 година 84,2%), денарските депозити со девизна клаузула се со учество од 4,4% (2012 година: 4,8%) и 10,3% се девизни депозити (2012 година: 11,0%).

Од аспект на рочноста на депозитите, 73,0% се депозити по видување, а преостанатите 27,0% се орочени депозити од вкупните депозити на мали и средни претпријатија.

8. КАРТИЧНО РАБОТЕЊЕ

Работењето со банкарските картички во извештајниот период беше насочено кон натамошно зголемување на употребата на издадените дебитни и кредитни картички, зголемување на профитабилноста на портфолиото на картички, како и натамошно ширење на мрежата на продажни места и банкомати.

Во текот на 2013 година со доминантно учество и натаму се VISA Electron дебитните картички, а по нив следат и VISA Classic револвинг картичките за физички лица. Вкупниот број на картички во оваа година е зголемен за 5,81%. Воедно, зголемен е прометот и бројот на трансакциите за 9%, односно, 15%, апроксимативно.

Во однос на мрежата на банкомати, бројот на банкомати остана ист како и минатата година односно вкупниот број изнесува 33 банкомати. Банкоматите се лоцирани во повеќе градови, претежно во експозитурите на Банката, а 6 од нив се off-premise – односно лоцирани во објекти на правни лица.

Прометот по уреди (мрежа во земјата и странство) со Виза картичките од ТТК Банка изнесува: 85% на АТМ-и, а 15% на ПОС мрежа. Според бројот на трансакции, 63% од извршените трансакции се на АТМ уреди а 37% на ПОС мрежа. Просечен промет од една трансакција изнесува: 4.262 денари на АТМ-и, односно 1.262 денари на ПОС мрежа.

Од вкупното кредитно портфолио на банката за 2013 година 7,2% се однесуваат на пласмани преку одобрување на кредитни лимити на кредитните VISA Classic картички.

9. ПЛАТЕН ПРОМЕТ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО

Во 2013 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и задоволување на потребите на своите комитенти. Во текот на годината Банката континуирано работеше на зајакнување на контролните механизми во тековното работење за да се обезбеди поддршка на деловната мрежа, а со тоа и да се обезбеди брза и квалитетна услуга на клиентите.

➤ Платен промет во земјата

Во текот на 2013 година Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата на филијали и експозитури и преку електронското банкарство наменето за физички и правни лица.

Бројот на вкупно новоотворени денарски сметки за правни лица во текот на 2013 година изнесува 903 сметки, додека бројот на новоотворени денарски сметки на физички лица изнесува 6.871 сметка

Во текот на годината бројот на обработени трансакции на задолжување во денарскиот платен промет изнесува 2.772.609 трансакции во вредност од 75.031 милиони денари и бележи зголемување од 10,5%, додека бројот на трансакции на одобрување изнесува 1.948.100 трансакции во вредност од 74.903 милиони МКД и бележи зголемување за 5,8% во споредба со претходната година.

Од вкупниот број на извршени трансакции, 2.878.212 се извршени преку интерниот клиринг додека 1.842.497 се реализирани преку меѓубанкарскиот клиринг.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет Банката и во 2013 продолжи да го промовира и развива користењето на електронското банкарство.

➤ **Платен промет со странство**

Во текот на 2013 година Банката вршеше услуги на клиентите од платниот промет со странство преку мрежата на филијали и експозитури. Притоа, вкупно остварени трансакции во платниот промет со странство за физички и правни лица реализирани преку Банката во 2013 година изнесува 15.310 трансакции во вредност од 4.967 илјади денари од кои 9.251 обработени приливи во износ од 2.100 илјади денари и 6.008 извршени плаќања во износ од 2.818 илјади денари. Бројот на вкупно новоотворени девизни сметки за правни лица во текот на 2013 година изнесува 171 сметка, додека бројот на новоотворени девизни сметки на физички лица изнесува 1.136 сметки.

Банката во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поквалитетен, комплетен и ефикасен банкарски сервис.

10. ЕЛЕКТРОНСКО БАНКАРСТВО

Пратејќи ја светската пракса и развојот на информационите технологии со цел да обезбеди најсовремени прозиводи и услуги, посебно внимание Банката придава на користењето на електронските сервиси со што се обезбедува, не само максимален конфор за клиентите, туку и значајна заштеда. Банката и во 2013 продолжи да го промовира и развива користењето на електронското банкарство и електронските сервиси за информирање, со цел креирање на нови поволности за корисниците

Во текот на 2013 година број на активни корисници на електронско банкарство е 4.345, додека бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (е-маил, смс пакети) е 441. Бројот на трансакции од електронско банкарство е зголемен за 43,44% во однос на претходната година и изнесува 122.019.

Во изминатиот период, беа преземени континуирани мерки и активности за зголемување на функционалноста и користењето на овие услуги.

11. СРЕДСТВА И ЛИКВИДНОСТ

Во текот на 2013 година, фокусот на работењето беше насочено кон остварување на поставените стратегиски и приоритетни цели со едновремено почитување на еден од основните банкарски принципи- обезбедување на соодветна ликвидност за непречено извршување на банкарските активности и во согласност со поставените лимити од страна на Народна банка на Р. Македонија и поставените интерни лимити.

Основниот инструмент на монетарната политика - аукција на благајнички записи на почетокот на годината се извршува преку тендер со каматни стапки и максимална каматна стапка од 3,50%. Максималната каматна стапка од 3,50% се задржува се до јули 2013, кога НБРМ го промени типот на тендер во тендер со износи и ја ограничи понудата на благајнички записи и каматната стапка на 3,25%⁵. Со ваквата политика НБРМ одржува константен вишок на ликвидност во системот, кој се пренасочува во инструментите на Министерството за Финансии. Во текот на 2013 година Министерството за Финансии ја зголемува состојбата на недостасани државни хартии од вредност за 15.797 милиони денари⁶ и воедно се обидува да го продолжи просечниот период до достасување на портфолиото на државни хартии од вредност преку издавање на Државни обврзници за сметка на укинување на аукциите на 3 месечните државни записи и ограничување на понудата на државните записи на 6 месеци.

Во вакви услови ТТК Банка прави реструктурирање на своето портфолио на државни записи и благајнички записи. Вкупниот номинален износ на портфолиото на државни записи и благајнички записи во текот на 2013 година се зголемува за 119,5 милиони денари од кои 176 милиони денари намалување во делот на благајничките записи и 295,5 милиони денари зголемување на државните записи со едновремена промена на рочната структура на државните записи. На крајот на 2012 година целото портфолио на Банката во државните записи е сочинето од 3 - месечни државни записи додека на крајот на 2013 година 85,5% отпаѓаат на 12 - месечните, а 14,5% на 6-месечните државни записи. Вкупната состојба на државните записи и благајничките записи на крајот на годината изнесува 1.049,4 милиони денари од кои државни хартии на вредност 725,5 милиони денари и благајнички записи 324,0 милиони денари.

Во текот на годината коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во интервалот од 26,81% до 29,05% и е во линија со нивото на ликвидност на банкарскиот сектор во целина. Во текот на целиот период Банката ефикасно и континуирано ја исполнува обврската за задолжителна резерва и просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 100,7%. Банката за 2013 година, просечно месечно издвојува за девизната задолжителна резерва износ од 2.743 илјади евра. НБРМ плаќа камата од 1,0% на износот на денарската задолжителна резерва и 0,1% на износот на девизната

⁵ Извор: Народна Банка на Република Македонија

⁶ Извор: Министерство за финансии

задолжителна резерва се до јанаури 2014 година. Девизната ликвидност, Банката ја следи и дополнително преку интерни оперативни лимити за следење на истата, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства.

Структурата на ликвидната актива која ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот на ликвидност над пресметката на задолжителната резерва на ниво на државните хартии од вредност и благајничките записи. На 31.12.2013 година, во структурата на ликвидната актива, портфолиото на државни записи и благајнички записи учествува со 54,8%, додека учеството на денарската задолжителна резерва изнесува 18,5%. Девизните парични средства на сметките во домашни и странски банки и девизните депозити учествуваат со 17,1% во вкупната ликвидна актива. Просечната каматна стапка на портфолиото на државни записи на 31.12.2013 година изнесува 3,8% додека просечната каматна стапка на вкупното портфолио на државни записи и благајнички записи изнесува 3,6%. Банката се јавува како активен учесник на пазарот на пари преку шалтер во сегментот на неколатерализираните меѓубанкарски депозити и трансакции со државни записи и благајнички записи на секунадраниот пазар.

Банката, на месечно ниво, во текот на целата година одржува агрегатна отворена девизна позиција која е во рамки на лимитот поставен во Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик од останатите валути различни од евро, држејќи ги нивните нето позиции околу нула.

Банката едновременно, континуирано во текот на годината, ги исполнува и регулаторните обврски за стапките на ликвидност до 30 и 180 дена и ефикасно управува со рочната структура на активата и пасивата во рамки на прифатливото ниво на ризик.

Користењето на средствата од кредитните линии одобрени од страна на Македонската банка за поддршка и развој (МБПР) во денари со девизна клаузула и девизи во текот на 2013 година покажуваат минимално зголемување за 8 милиони денари и промена на структурното учество на поединечните видови кредитни линии со зголемување на салдото на кредитната линија од Европската Инвестициона Банка (ЕИБ) и Италијанската Кредитна Линија (ИКЛ) и намалување на салдата на останатите кредитни линии. На овој начин одржувањето на финансирањето преку кредитните линии одобрени од страна на МБПР овозможува стабилност на билансот на Банката во текот на 2013 година.

12. МАРКЕТИНГ И РАЗВОЈ НА ПРОИЗВОДИ

Во 2013 година во доменот на *стратешкиот маркетинг*, Банката продолжи со спроведување на дефинираната маркетинг стратегија. Истата беше прилагодена кон новите услови на пазарот, барањата на корисниците и предвидениот финансиски план.

Во областа на *развојот на производи*, врз основа на анализа на пазарните движења, потребите и желбите на корисниците, активно се преземаа активности за модифицирање и унапредување на постојната понуда со цел зголемување на задоволството на корисниците. Унапредувањето на постојната понуда беше реализирано пред сè преку:

- подобрување на условите на повеќе производи и тоа: премиум SMART пакетите за физички лица, станбениот кредит за физички лица; долгорочните кредити за правни лица, електронското банкарство и др.
- воведување на ценовни поволности во одредени периоди за одредени производи преку намалување на надоместоците за одобрување на станбени кредити, ненаменски хипотекарни и потрошувачки кредити, изземање на членарината за првата година за корисници на кредитни картички за физички и правни лица при новоодобрени кредити, намалување на надоместоците за правни лица- корисници на кредити во склоп на рамковни револвинг кредит - лимити, изземање на надоместоците за користење електронски сервиси за информирање и друго.

Со примена на активностите за ефикасно управување со каматната и тарифната политика согласно пазарните услови како и оптимизација на производното портфолио, се придонесе за стабилниот раст на каматната маргина.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг целите, зголемување на свеста и создавање интерес за производите и услугите што ги нуди Банката со цел раст на имиџот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со промените во производите и услугите редовно се комуницираа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Беа спроведени неколку кампањи:

- **MoneyGram (април-јули 2013)** - програма за лојалност за корисниците на услугата MoneyGram - брз трансфер на пари. Имено, за реализирани 2 трансакции преку MoneyGram во периодот од 15.04 до 15.07.2013 корисниците беа наградувани со подарок;
- **ТТК Рапорт (мај-јуни- 2013)** - претставување на Банката и нејзината производна понуда преку телевизиско емитување на кратки емисии со цел подобро запознавање со производите и услугите кои ги нуди Банката, едуцирање на крајните корисници и зближување со брендот;

- **Денови на штедење- (октомври-ноември 2013)** - кампања за штедењето која се реализираше преку организирање на едукативни средби на вработените на Банката со најмладата популација низ Републиката, со цел за едукација за придобивките на штедењето како и учество на настанот “Банкекспо 2013”.

ТТК Банка продолжи успешно да го споведува проектот “Купи куќа, купи стан” - субвенционирани станбени кредити во соработка со Министерството за Финансии.

Редовно беа комуницирани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените со што навремено беа запознати со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата веб страна.

Во делот на *развојот на дистрибутивните канали*, ТТК Банка успешно ја одржуваше соработката со трговците - соработници на Банката во процесот на кредитирање.

Во согласност со определбата за општествено одговорна компанија која се грижи за потребите и барањето на заедницата беа реализирани неколку позначајни спонзорства и донации во културата, образованието, науката и спорот што е вложување во прогресот и просперитетот на оваа заедница.

Во делот на *грижата за корисници*, Банката ги унапреди правилата за навремена достава на одговори на поплаките на корисниците преку подобрување на процесот за управување со поплаки, и во насока на доставување на брза, навремена и точна информација до своите корисници.

➤ **Корпоративна општествена одговорност**

Како дел од бизнис секторот, ТТК Банка во своето работење се грижи и делува за добробитот на општеството во кое работи. Во улога на општествено одговорна компанија, ТТК Банка настојува да ги сплоти ентузијазмот на своите вработени, взаемната соработка и отворената комуникација со партнерите и институциите, етичкото управување и транспарентноста во работењето кон сите засегнати страни, грижата за корисниците како и поддршката во реализацијата на целите на заедницата. Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достоино спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе за Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење на имиџ на Банката како корпоративна општествена одговорна компанија како и кон остварување на бројни позитивни придобивки за заедницата.

Во делот на *корпоративна општествена одговорност*, во изминатите неколку години ТТК Банка ја зацврсти својата позиција помеѓу лидерите на полето на спроведување на Општествено одговорни практики. И во 2013 година, ТТК Банка продолжи со спроведување на својата стратегија за Општествена одговорност преку реализација на бројни активности.

Етичко Управување - Одговорното однесување е императив за ТТК Банка. Особено битно во финансискиот сектор е редовно објавување на податоци кои се битни за јавноста, а се во согласност со важечките законски прописи. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно објавува податоци и информации поврзани со работењето. Поставувањето на ефикасен систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнење на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемување на транспарентноста на работењето, јасна организациона структура, како и ефикасни системи на следење и контрола на ризиците.

Вложување во заедницата - Во 2013, ТТК Банка продолжи успешно да го спроведува проектот *“Со љубов кон заедницата”* кој се состои од повеќе фази и кој опфаќа поддршка на проекти, активности и настани. За реализација на проектот, покрај интерните ресурси на банката, беше остварена соработка со повеќе институции, здруженија, организации и индивидуалци кои помогнаа во остварување на целите на проектот.

ТТК беше препознатлива во својата поддршка на заедницата преку поддршка на:

- спортски организации и настани: проектот „Спортски бон-тон“ кој промовираше социјална и етничка интеграција на младите преку спортот, како општествена активност преку која со игра, забава и дружење на децата и младите од различна етничка припадност се зацврстуваат меѓуетничките односи и се афирмираат вистинските морални норми во Република Македонија; активностите на кошаркарскиот клуб Тетекс ТТК и други.
- поддршка на културни и културно-забавни настани: Детски фестивал “Јаболчиња” како една од ретките манифестации посветени на децата во Тетово, локален масовен настан- “Штипска пастрмајлијада 2013” кој одбележува субкултура на живеење, “Денови на модата” Штип како настан кој директно ја подржува модната култура и е зачеток на една нова традиција;
- поддршка на здравството - 18-ти Балкански Стоматолошки Конгрес во организација на Здружението на Стоматолози на Македонија и Балканскиот Конгрес на Стоматолози и други.

13. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА И ПОЗАДИНСКИ РАБОТИ

Банката во 2013 година, во делот на информатичката технологија се посвети на зајакнување на хардверската и виртуелната инфраструктура, консолидација на решенијата за автоматизација на работењето, проширување и подигање на нивото на контрола и исполнување на законските обврски, како и изработка на нови интерни решенија:

- Софтверски се поддржани измените во регулативата од НБРМ според Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, како и новата методологија за кредитен ризик, измените за најнискиот апоен за заокружување на денарите во сметководствената евиденција согласно на Одлуката на НБРМ за исфрлање на 50 дени од промет и како апоени и книговодствено со важност од 01.01.2013. Исто така, софтверски се поддржани и измените во проектот КККС.

- Направени се зајакнати контроли во делот за Заштита на личните податоци (ЗЛП) преку имплементирање на внатрешни контролни механизми во системот на Банката.

- Надградена е централната хардверска опрема на Банката. Набавени се и ставени во функција 2 нови сервери кои ја проширија моќта на виртуелната инфраструктура на Банката VMWARE – на примарната локација. Набавена е нова лиценца за VMWARE за поддршка на ваквата централизирана и виртуелизирана архитектура и вршена е реконфигурација на кластерот од актив-пасив во актив-актив мод на работа и извршена е оптимизација на базата на податоци.

- Извршена е миграција на продукцискиот сервер на Microsoft SQL 2012 со MSWindows Server 2012, како и на останатите бази за Адекватност на капитал, AAA, АМЛ и извршена е миграција на домаин контролерот.

- Направени се софтверски решенија поврзани со работењето на Дирекцијата за кредитна анализа и Дирекцијата за правни работи, лоши пласмани и преземени средства. Исто така, направено е целосно сопствено софтверско решение за евидентирање и администрирање на преземените средства согласно измените во регулативата.

- Направен е развој на сервис ТТК Ki-Pay. Овој сервис е само уште еден сервис повеќе, во низата на начини на плаќања што развојот на информатичката технологија и сè поголемата потреба од користење на Интернетот како медиум за низа активности: пребарувања, електронско банкарство, плаќања и пазарења користејќи e-commerce.

- Со цел подобра комуникација, побрзо работење на шалтерските места, а со тоа и подобар одзив спрема клиентите во исполнувањето на нивните барања, во текот на 2013 се направи промена на провајдерот на телекомуникациските услуги и се постави оптика до најголемиот број на експозитури на Банката.

- Направено е решение за автоматско продолжување на лимити со цел да се автоматизира процесот на продолжување на лимитот кај клиентите што ги исполнуваат условите, направени се модификации на решението за автоматизирани задршки и наплата на долгови за правните лица, при што последното решение е ставено во функција.

- Инсталиран е и поставен MS SharePoint server 2012 и поставено е решение за електронска архива, решение за оперативен ризик и сл. Оваа платформа е искористена како интерно решение за Document management – DM.
- Направени се сите потребни системски, мрежни и телекомуникациски поврзувања при отворањето на новите експозитури, како и реалокација на постоечките.
- Направено е и ставено во функција ново интерно решение за обработка на XML file-ови за размена на податоци за реализирани трансакции на сметки на субјекти за кои Управата за јавни приходи поведува постапка на утврдување на статус на неактивен субјект, како и решение за одредена група на извештаи за ИФРС што ќе ги користи Дирекцијата за контролинг и стратешко планирање.

Во делот на позадинските обработки, во текот на 2013 година унапреден е системот на работење во правец на поголема автоматизација на банкарските операции, а зајакната е и контролата на процесите и активностите со воведување на голем број дополнителни контролни извештаи. Развиен е Систем за безхартиено работење (Document management-DM sistem) и преминато е целосно кон безхартиено работење и електронско примање, одобрување, доставување и архивирање на документацијата.

14. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Делувањето и успешноста на Банката се заснова на функционирање на современ пристап во управувањето со човечките ресурси. И во овој период главни задачи при управувањето со човечките ресурси беа зголемувањето на продуктивноста кај вработените, како и подобрување на услугата кон клиентите. Активностите од ова подрачје беа насочени пред сè кон регрутирање и селекција на квалитетни кандидати, развој и мотивација на постоечките вработени и придонес кон севкупното успешно работење на Банката. Од голема важност е следењето и развојот на информатичките технологии, како и новите алатки чија цел е да овозможат стекнување на знаење и евалуација на вработените. Предизвик, но и успех во 2013 година беше воспоставување на систем за управување со учење на вработените кој активно ќе се користи понатаму.

Во 2013 година се надградија и изработија повеќе процедури наменети за вработените чија цел е да го олеснат нивното функционирање во Банката и да создадат култура на почитување на пропишаните правила и политики. Се почитува законската регулатива од сите аспекти на исполнување на обврските и одговорностите на Банката како работодавач, работните односи, обезбедување безбедност, заштита од вознемирување на работно место, здравје и заштита на работното место.

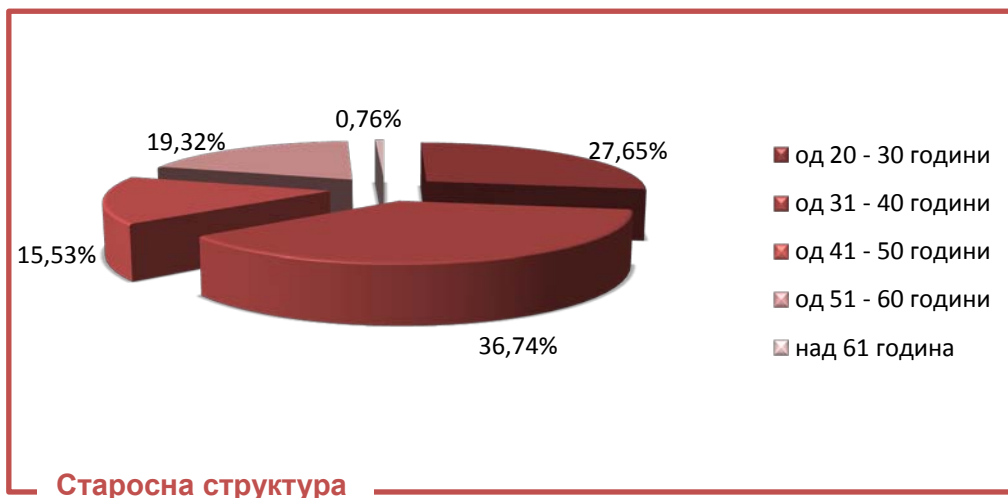
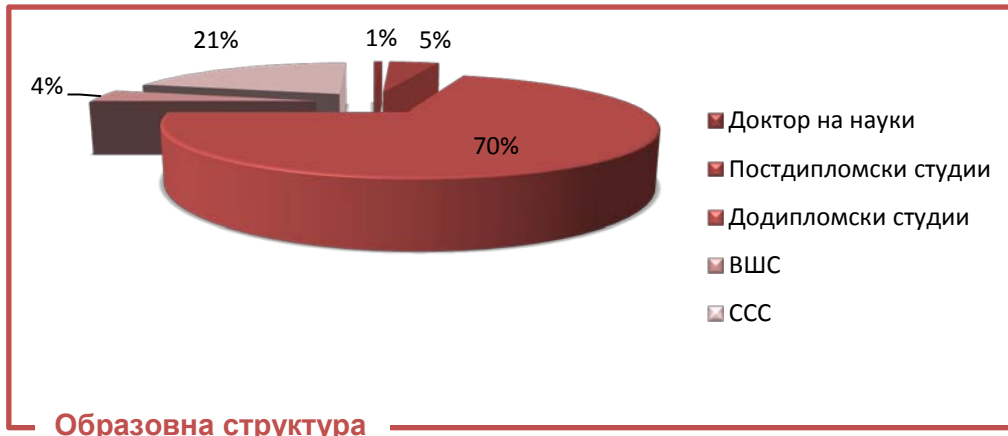
○ Организациона структура

Организационата структура на Банката се состои од: четири сектори, две служби, 12 дирекции, Секретаријат и ОСИС. Дополнително, во рамки на службите и дирекциите постојат 22 оддела и две одделенија. Деловната мрежа на Банката

заклучно со 31.12.2013 година ја сочинуваат седум филијали, 22 експозитури и еден шалтер.

Вкупниот број на вработени во Банката заклучно со 31.12.2013 година изнесува 264.

Бројот на вработени кои го надградуваат нивното формално образование постојано расте. Бројот на магистри е во подем, а 70% од вработените имаат високо образование. Просечната старост на вработените изнесува 38 години.

○ Стручно усовршување

Инвестицијата во стручно усовршување на човечкиот капитал води кон развивање на знаењата и способностите на вработените, подобрен квалитет на извршување на работните задачи, продуктивност и лојалност. Со цел да се усовршат и мотивираат во 2013 година вработените учествуваа на стручни и технички обуки, семинари, конференции и настани од информативен карактер.

Една третина од вработените беа опфатени со 53 настани организирани од надворешни соработници. Како најзначаен настан во тој дел е едукацијата на вработените од деловната мрежа на Банката од областа на наплатата на побарувања.

Во делот на интерните настани, осум организациони единици организираа обуки за вработените и тоа обуки од технички карактер со фокус кон користење на

постоечки и нови апликации за работа, почитување на правилата и процедурите за работа, спречување на перење пари и финансирање терозирам, обезбедување на сигурност на информативниот систем на Банката, заштита на работното место, запознавање на нововработните со организационата структура на Банката, основните акти, правила и прописи кои треба да ги почитува секој вработен.

И во 2013 година продолжија активностите со промовирање на работата на ТТК Банка на универзитетите во Македонија и во медиумите, со цел откривање и привлекување на едуцирани и квалификувани кадри, нивно градење во успешни банкари, управување со истите и развој на нивните компетенции и вештини.

Во текот на годината, 35 студенти од Универзитетите во Македонија успешно ја извршија својата пракса во ТТК Банка. Практикантите беа распоредени најмногу во деловната мрежа, но исто така и во другите организациони делови.

Заклучно со 31.12.2013 година, исплатени се вкупно 32.638 илјади денари по основ на плата и јубиларни награди на членовите на Управениот одбор и лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката; 1.765 илјади денари за месечен надоместок за членовите на Надзорниот одбор и 428 илјади денари за членовите на Одборот за ревизија.

Заклучно со 31.12.2013 година, вкупно одобрените кредити и други облици на изложеност кон лицата со посебни права и одговорности и со нив поврзаните лица изнесува 12.134 илјади денари.

15. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Внатрешната ревизија на Банката има за цел да обезбеди објективна и независна оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола, како и на адекватноста на воспоставените политики и процедури во Банката и нивната усогласеност со законската регулатива.

Во реализација на поставената цел, а поаѓајќи од ризичниот профил на Банката и носечките банкарски активности, Внатрешната ревизија ги насочи своите активности на ревизија на адекватната поставеност на интерниот контролен систем на Банката за управување со значајните материјални ризици, при што беа ревидирани процесите во Банката за управување со ликвидносен, валутен, каматен, пазарен и оперативен ризик. Во извештајниот период беа ревидирани и процесите за кредитирање на правни лица вклучително и мерењето на кредитниот ризик, активности на Банката со кредитни посредници и трезорското работење. Предмет на ревизија беше и системот за заштита на лични податоци, како и активности кои се извршуваат во Дирекцијата за сметководство, одделот за Платни Промети и одделот за Правни работи.

Во текот на годината се спроведе и ревизија на активности кои се извршуваат во пооделни експозитури во рамки на мрежата на Банката: управување со готовина, отварање на трансакциски сметки и депозитно работење со физички лица, одобрување на кредити, дозволени пречекорувања и кредитни картички на физички лица,

отварање на сметки на правни лица, операции на платен промет до нивото кое се извршува во овие организациони единици и сл.

Во текот на 2013 година реализирани се вкупно 22 поединечни ревизии, со што целосно се покриени планираните сегменти и деловни процеси оценети како најкритични и предвидени во Годишниот план, како и 8 вонредни ревизии.

За наодите, идентификуваните слабости и препораките за надминување на истите, информирани се носителите на ревидираните процеси и надлежните органи на Банката преку писмени извештаи.

Покрај реализација на поставените цели со годишниот план за ревизија и спроведување на вонредните ревизии, во извештајниот период Внатрешната ревизија беше консултирана и даваше професионални мислења и совети по прашања од повеќе области кои одделни организациони делови или раководството ги бараше од Службата.

16. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ И СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Во текот на 2013 година Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање на тероризам, ги извршуваше своите редовни и плански активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност.

Службата ги следеше новодонесените прописи, информираше и превземаше активности за обезбедување на нивно навремено и соодветно имплементирање; вршеше проценка на новите потенцијални ризици од промени и новини во прописите; го одржуваше Моделот за усогласување; преземаше мерки и активности за следење на ризици од неусогласеност; даваше поддршка во стандардизација на процедурите, управувањето со процесите и контролни правила за остварување на целите на усогласеност; спроведуваше контрола и тестирање согласно Програмата и Годишниот план; ги информираше вработените за начините на имплементирање на соодветните прописи во нивното секојдневно работење и почитувањето на политиките и принципите на корпоративното управување и други активности, и остваруваше контакти со надлежните институции.

Во насока на спречување на перење пари и финансирање на тероризам, Банката во целост ги има имплементирани сите мерки и активности кои произлегуваат од законската регулатива што се однесува на ефикасно откривање и спречување перење пари и финансирање на тероризам.

Банката има усвоено Програма за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и интерни акти кои ја регулираат оваа област и истите доследно ги применува.

И во текот на 2013 година, се преземаа мерки и активности за спречување на инволвираност на Банката во перење пари или финансирање тероризам и евентуално нејзино инволвирање во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со кое се обезбедува заштита на угледот и репутацијата што е една од примарните задачи на Службата.

17. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА БАНКАТА

Состав и функционирање на органите на Банката

○ **Собрание на акционери**

Собранието на акционери ги врши работите определени со Статутот на Банката и со законските прописи.

Во извештајниот период Собранието на акционери одржа четири седници и тоа на: 28.03.2013 година, 29.04.2013 година, 31.07.2013 година и 30.10.2013 година.

➤ На 28.03.2013 година беше одржана 16-та седница Собранието на акционери и на истата се донесе:

- Одлука за именување на член на Надзорен Одбор на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за именување на член на Одбор за ревизија на ТТК Банка АД Скопје;

➤ На 17-та седница на Собранието на акционери која се одржа на 29.04.2013 година се усвои/донесе:

- Годишен Извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор;
- Финански Извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година ревидирани од Друштвото за ревизија Грант Торнтон и Мислење за Извештаите од Надзорниот одбор;
- Годишна сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;
- Одлука за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;
- Одлука за стекнување на сопствени акции со откуп;
- Одлука за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2012 година (дивиденден календар);
- Извештај и оцена на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година;
- Извештај и оцена на работата на Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година;
- Годишен Извештај на Службата за внатрешна ревизија за 2012 година и Мислење по истиот од Надзорниот Одбор;
- Одлука за усвојување на листата на нето должници на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;

- Деловна Политика на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;
- Финансиски План (Буџет) на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;
- Одлука за избор на Друштво за ревизија на Финансиските Извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;
- Одлука за измена на Статутот на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за измена и дополнување на Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје;

➤ На 18-то Собрание на акционери кое се одржа на 31.07.2013 година се усвои/ донесе:

- Одлука за продажба–отуѓување на сопствени обични акции по пат на јавна понуда;
- Одлука за стекнување на сопствени акции со откуп;
- Одлука за изменување на член на Одбор за ревизија на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за формирање на Одбор за наградување.

➤ На 19-то Собрание на акционери кое се одржа на 30.10.2013 година се усвои/ донесе:

- Одлука за именување на членови на Надзорен одбор на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за именување на членови на Одбор за ревизија на ТТК Банка АД Скопје;

○ *Надзорен одбор*

Надзорниот одбор на ТТК Банка се состои од 7 члена и го сочинуваат:

1. М-р Глигорие Гоговски, Претседател

Степен на образование – Магистер по електротехнички науки

Извршен Директор на Одбор на Директори во Тетекс АД Тетово (Генерален Директор)

2. Борислав Трповски, Член

Степен на образование – ВСС

Претседател на Одбор на директори на Тетекс АД Тетово

3. Тито Беличанец, Член

Степен на образование–Доктор на правни науки

Неизвршен член на Одбор на Директори на Тетекс АД Тетово, Неизвршен член на Одбор на Директори на Уса-Мак Компјутерс АД Скопје, Член на Надзорен одбор на АД Македонијатурист Скопје

4. Арсен Јаневски, Независен Член

Степен на образование– Доктор по правни науки

Редовен професор на Универзитетот Св. Кирил и Методиј-Правен Факултет

5. Методија Несторовски, Независен Член

Степен на образование– Доктор по економски науки

Редовен професор на Универзитетот Св.Кирил и Методиј-Економски Факултет, Неизвршен член на Одбор на Директори на КБ Публикум Инвест АД Скопје;

6. Доне Таневски, Член

Степен на образование – ВСС

Претседател на Управен одбор на АД Македонијатурист Скопје, Член на Управен одбор на ЕР Сервис АД Скопје;

7. Златко Черепналкоски, Член

Степен на образование – ВСС

Австриската инвестициона банка Meintl Capital Advisors AG (Vienna)-инвестиционо банкарство–финансирање на електро енергетски и инфраструктурни проекти

М-р Глигорие Гоговски, Борислав Трпоски, Д-р Тито Беличанец, Д-р Методија Несторовски и Доне Таневски се именувани за членови на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје со Одлука на Собранието на акционери од 07.12.2007 година, а со Одлука на Собранието на акционери од 30.11.2011 година, повторно се именувани за членови на Надзорниот одбор. По издадените согласности за нивното именување од Гувернерот на НБРМ, Надзорниот одбор се конституира на конститутивната седница одржана на 14.03.2012 година, на која М-р Глигорие Гоговски повторно е избран за Претседател на Надзорниот одбор.

Златко Черепналкоски за член на Надзорниот одбор е именуван со Одлука на Собранието на акционери од 03.05.2012 година.

Д-р Арсен Јаневски за член на Надзорен одбор на ТТК Банка е именуван со Одлука на Собранието на акционери од 28.03.2013 година и со учество во работата на Надзорниот одбор отпочна од седницата одржана на 31.05.2013 година. Со именувањето на Д-р Арсен Јаневски за член на Надзорниот одбор на ТТК Банка, а поради поднесена оставка, на 27.02.2013 год. му престана функцијата член на Надзорен одбор на Д-р Михаил Петковски.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка согласно закон и подзаконски акти на НБРМ и Статутот на ТТК Банка, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор Арсен Јаневски и Методија Несторовски и со нив поврзаните физички лица, не се вработени, ниту се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката, ниту застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3.000.000,00 денари.

И во овој извештаен период Надзорниот одбор своите активности и работење ги насочи кон остварување на финансиските цели на Банката утврдени со Деловната политика на Банката за 2013 год. и продолжување на профитабилното работење на Банката и квалитетно и континуирано управување со ризиците во работењето на Банката.

Надзорниот одбор во 2013 година одржа 12 седници на кои расправаше за значајни прашања од делокругот на работењето на Банката, редовно го следеше работењето и економско-финансиската и ликвидносната состојба на Банката, кредитното портфолио, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, портфолиото на преземени средства. Предлагаше и преземаше мерки и активностите кои придонесоа за продолжување на трендот на искажување на позитивни финансиски

результати и попрофитабилно работење на Банката, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, прилагодување на работењето на Банката кон потребите на пазарот, задржувањето на добрата позиција и добриот имиџ на Банката во банкарскиот систем, одржување на вредноста на капиталот на Банката, надминување на слабостите во работењето на Банката, сигурно и ефикасно управување и соодветен надзор врз органите и работењето на Банката.

Надзорниот одбор во 2013 год. одлучуваше и без одржување на состанок, но со донесување на одлуки со писмена согласност на членовите.

➤ Во рамките на своите надлежности Надзорниот одбор донесе/ усвои/ одобри/ утврди:

- Неревидирани Финансиски Извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;

- Извештај од Централната Пописна Комисија за извршениот попис на средствата и изворите на средства, побарувањата и обврските на ТТК Банка АД Скопје со состојба 31.12.2012 година;

- Одлука за формирање на Централна Пописна Комисија за попис на средствата и изворите на средства, побарувањата и обврските на ТТК Банка АД Скопје со состојба 31.12.2013 година;

- Годишна Сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;

- Листа на нето должници на ТТК Банка АД Скопје со состојба на 31.12.2012 година;

- Извештај на Управниот Одбор за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;

- Извештај и оцена на работата на Надзорниот Одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година;

- Извештај и оцена за работата на Одборот за ревизија во текот на 2012 година;

- Извештај и оцена на работата на Одборот за управување со ризици во 2012 година;

- Годишен Извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година и Писмено Мислење по истиот;

- Извештај на Друштвото за ревизија Grant Thornton за извршена ревизија на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година и Писмено Мислење по истиот;

- Финансиски Извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година изготвени согласно IFRS и Извештај на независните ревизори – Друштво за ревизија Grant Thornton;

- Писмо до раководството на ТТК Банка АД Скопје од Grant Thornton во врска со извршената ревизија на Финансиските Извештаи на Банката за 2012 година;

- Мислења од Друштвото за ревизија Grant Thornton за конзистентност на Финансиските Извештаи на ТТК Банка АД Скопје со Годишниот Извештај и Годишната Сметка за 2012 година;

- Предлог на Одборот за ревизија за назначување на Друштво за ревизија за 2013 година;

- Предлог-Одлука за измена на Статутот на ТТК Банка АД Скопје;

- Предлог-Одлука за измена и дополнување на Кодексот за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје;

- Деловна Политика и Финансиски план (Буџет) на ТТК Банка АД Скопје за 2014 година;
- Одлуки за свикување на 16-то, 17-то, 18-то и 19-то Собрание на акционери на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за измена на Деловникот за работа на Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје;
- Полугодишен и Годишен Извештај за работа на Службата за внатрешна ревизија во 2012 година и Писмено мислење по Годишниот Извештај на Службата за внатрешна ревизија за 2012 година;
- Годишен План на Внатрешна ревизија за 2014 година;
- Месечни Извештаи и Полугодишен Извештај за работењето на Банката во 2013 година;
- Месечни Извештаи за ризиците и Годишен Извештај за следење на ризиците во 2012 година;
- Месечни Извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици;
- Квартални Извештаи на Одборот за ревизија;
- Одлука за висина на каматни стапки на ТТК Банка АД Скопје;
- Тарифа за надоместоци на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје;
- Одлука за утврдување на максимален износ на поединечно незначајно побарување и на начинот на кој Банката може да врши нивно отпишување;
- Одлука за разрешување и за назначување на член на Одбор за наградување;
- Одлука за формирање на Одбор за управување и надгледување на информативната технологија;
- Одлука за укинување на Комисијата за управување со активата и пасивата (ALCO);
- Одлука за дополнување на Одлуката за поделба на надлежностите на Членовите на Управен одбор;
- Одлука за определување на потписници на жиро-сметките на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлуки за организациони промени во деловна мрежа;
- Елаборати и Одлуки за отпис на побарувања (целосен/делумен);
- Одлуки за усвојување на планови за продажба и за измена на планови за продажба на преземени средства стекнати по основ на наплата на побарувања
- Одлуки за продажба на движен и недвижен имот стекнат по основ на наплата на побарувања;
- Одлуки за одобрување на трансакции со поврзани лица со Банката;
- Одлуки за одобрување на изложеност од над 10% од сопствените средства на Банката;

Надзорниот одбор, во согласност со подзаконската регулатива на Народна банка на РМ, (1) ја оценуваше соодветноста на веќе воспоставената стратегија за управување со ризици и одобри ревидирана стратегија за управување со ризици и го следеше нивното спроведување преку соодветни извештаи кои се доставуваа од Дирекцијата за управување со ризици; (2) ја оцени соодветноста на воспоставените политиките за управување со ризици и имајќи ја предвид не/измената на регулативата од страна на Народна банка на РМ, како и не/променетите услови во работењето на Банката, одобри нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја

продолжи нивната важност за следниот едногодишен период. Надзорниот одбор одобри продолжување на рокот на важење на одобрената Програма за СПП и ФТ, за уште една година, поради тоа што во 2013 година немаше измени во прописите од оваа област и одобри и други измени и дополнувања во политики и акти поврзани со останатото работење на Банката, изготвени со цел усогласување со промените во работењето на Банката и промените во деловното опкружување и/или законската регулатива. Исто така одобри Ревидирана Политика за сигурност на информативниот систем во ТТК Банка, во која се имплементирани измените во законската регулатива со кои се вовеле обврска за уредување на функционирањето на сервисот на SWIFT, како и ревидирани акти за обезбедување на континуитет во работењето на Банката, и тоа: Стратегија за континуитет во работењето во ТТК Банка, План за континуитет во работењето во ТТК Банка и План за опоравување од катастрофи (ПОК).

Надзорниот одбор на своите седници редовно ги разгледуваше Извештаите на внатрешна ревизија и ги анализираше наодите содржани во истите, а исто така го следеше и статусот на реализација на препораките на Внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и императивот за нивно доследно спроведување беше цврст и јасен став изразен во вид на заклучоци. Исто така разгледуваше и Записници и/или Извештаи од извршени непосредни контроли од страна Народна банка на РМ и други надлежни институции и дописи од/до Народна банка и други надлежни институции.

Надзорниот одбор согласно законската регулатива на квартално ниво ги разгледуваше (1) Извештаите на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање на тероризам, (2) Извештаите за износот и видот на преземени средства, преземени активности за продажба и реализирање на плановите за продажба и износот на продадените преземени средства, (3) Извештаите за трансакции со поврзани страни, (4) Извештаите за настанати значајни оперативни ризици и за постапеното по предлог мерките за разрешување на појавените оперативни ризици во претходниот квартал, (5) Извештаите за стратемски ризик, (6) Извештаите за репутациски ризик, (7) Извештаите за настанати значајни оперативни ризици и за постапеното по предлог мерките за разрешување на појавените оперативни ризици во претходниот квартал, а на полугодишно ниво Извештаите од Одговорното лице за обезбедување на сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Надзорниот одбор на своите седници разгледа/усвои анализи на кредитни изложености, извештаи за реструктурирани побарувања, продолжувања на рокот на достасување на побарувања, верифицирани продолжувања на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати, извршени стрес-тест анализи на изложености на Банката на поедини ризици и комбиниран стрес-тест за заедникото влијание на повеќе ризици истовремено, судирот на интереси, извештаи/прегледи од Секторот за правни работи и проблематични пласмани за текот на судските постапки од/против Банката и поведените извршни постапки за наплата на побарувањата на Банката по основ на реализација на хипотеки/залози и други основи, како и други информации, анализи, извештаи од негова надлежност.

Надзорниот одбор согласно Законот за банките и Статутот на Банката, до Собранието на Банката го достави Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година /колективно и од аспект на поединечните членови.

○ **Управен Одбор**

Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се состои од 2 члена и го сочинуваат:

1. Драгољуб Арсовски, Претседател

Степен на образование-Доктор на економски науки

2. Наталија Алексова, Член

Степен на образование-Дипломиран економист

Драгољуб Арсовски е именуван за Член и Претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје со Одлука на Надзорниот одбор од 30.01.2009 год. и согласно истата и издадената претходна согласност од Гувернерот на НБРМ, беше определен мандатен период од 10.03.2009-31.12.2012 год.

Со Одлука на Надзорниот одбор од 31.10.2012 год. Драгољуб Арсовски повторно е именуван за Член и избран за Претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје со мандат од 4 години сметано од 01.01.2013 год. и за неговото повторно именување за овој мандатен период е издадена претходна согласност од Гувернерот на НБРМ.

Наталија Алексова е именувана за член на Управниот одбор на ТТК Банка со Одлука на Надзорниот одбор од 08.02.2012 год. за период од 4 години сметано од 22.03.2012 год. За нејзиното именување за период од 4 години сметано од 22.03.2012 год. е издадена претходна согласност од Гувернерот на НБРМ.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка согласно закон и подзаконски акти на НБРМ и Статутот на ТТК Банка, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Управниот одбор во текот на 2013 год. континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување на прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрување на внатрешна организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организационата поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и кон овозможување на: поефикасно следење и контрола на исполнување на оперативните цели; обезбедување на точност во изработка на финансиските извештаи; обезбедување на усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата која го уредува работењето на банките; зголемување на ефикасноста на вкупното работење и унапредување на ефикасноста на управувањето.

Управниот Одбор донесе повеќе измени и дополнувања и на методологии, процедури и упатства, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оценка на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народна банка на РМ, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии, процедури и упатства поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основни правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше Извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во истите, како и Извештаите од Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање на тероризам и од Одговорното лице за обезбедување на сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС) кои се доставуваа до надлежните органи.

Во текот на 2013 година Управниот одбор превземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и заклучоците на Надзорниот одбор, препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Во континуитет продолжи со преземање на активности и за зајакнување на информативниот систем за следење на адекватноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола, со што се обезбеди поефикасна контрола на сите хиерархиски нивоа на менаџмент и контрола на клучните активности во Банката. Исто така континуирано се преземаа и мерки и активности за зајакнување на процесот за управување со сигурноста на информативниот систем од аспект на обезбедување на доверливост, интегритет и расположивост, како и обезбедување на континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациони единици и делови на Банката.

Во текот на 2013 год. Управниот одбор одржуваше состаноци кои беа закажувани по укажана потреба и со истите претседаваше Претседателот на Управниот одбор Драгољуб Арсовски. На состаноците по потреба присуствуваа и лица со посебни права и одговорности, како и други лица во зависност од темите за кои се дискутираше на состаноците.

Управниот одбор одржуваше редовни контакти со средниот менаџмент на Банката и со раководните и други лица од поделните служби/сектори/дирекции/оддели, на состаноци кои повеќето имаа карактер на работни состаноци. Од состаноците произлегуваа заклучоци и соодветни одлуки со кои се дефинираа обврски и активности кои имаа за цел јакнење на механизми и контролни правила во клучните области од работењето на Банката. Редовно ја следеше реализацијата на обврските и задолженијата по однос на заклучоците и донесените одлуки.

Во текот на 2013 год. Управниот одбор одлучуваше и без одржување на состанок, но со давање на писмена согласност за донесување на поединечни интерни акти и одлуки.

➤ Управниот одбор при одлучувањето по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката донесе повеќе одлуки и тоа:

- Одлуки за формирање и укинување на одбори, комисии и работни групи со надлежности определени според согледаната конкретна потреба за нивно формирање или укинување;

- Одлуки за избор на најповолни понудувачи за набавка на основни и други материјални средства, како и од областа на маркетинг и користење на услуги од надворешни лица;

- Одлуки за определување на касов максимум и за определување на висина на осигурување на средства на шалтерите и касите на Филијалите и Експозитурите на ТТК Банка и на АТМ-Банкоматите на ТТК Банка;

- Одлуки за измени и/или дополнувања на Актот за внатрешна организација и систематизација на работните места на ТТК Банка АД Скопје;
- Одлуки за пропишување на работно време на организационите единици и делови во ТТК Банка;
- Одлуки за усвојување на планови за продажба и за измена на планови за продажба на преземени средства стекнати по основ на наплата на побарувања;
- Одлуки за продажба и за издавање под закуп на преземен недвижен имот стекнат по основ на наплата на побарувања;
- Одлуки за отстапки од надоместоците утврдени со Тарифата на Банката за одредени комитенти, во зависност од конкретниот интерес на Банката;
- Одлука за доделување на овластување за потпишување на поединечни акти;
- Одлука за определување на лица со кредитни овластувања од прво и второ ниво;
- Одлука за назначување на одговорни лица за проверка на точноста и праќање на податоците во Кредитен Регистер на НБРМ;
- Одлука за назначување на старатели на конта;
- Одлука за измена и дополнување на актот—Правилници, Стандарди, Процедури и Упатства за информативна сигурност;
- Одлука за одобрување на Планот на активности за идентификација и проценка на главните ризици од неусогласеност во работењето на Банката за 2013 година;
- Одлука за одобрување на Акциски План за справување со идентификувани ризици (со прилог Акциски План за справување со идентификувани ризици);
- Одлука за усвојување на Извештајот за следење и реализација на Акциски план за справување со идентификуваните ризици доставен од Одговорното лице за сигурност на Информативниот систем;
- Одлука за усвојување на Извештаите од извршени контроли на постапувањето на Обработувачите на личните податоци;
  - Управниот одбор донесе и други одлуки и презеде и други активности по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер, или произлезени од интерните акти на Банката и/или законска и подзаконска регулатива, како и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.
  - Управниот одбор во 2013 година донесе, утврди, одобри:
    - Основна Процедура за електронско банкарство за физички и правни лица во Дирекција Деловна Мрежа;
    - Основна Процедура за одобрување кредитни и вонбилансни изложености на мали и средни претпријатија;
    - Основна Процедура за депозити на правни лица;
    - Основна Процедура за депозитно работење на физички лица;
    - Основна Процедура за отворање, водење и затворање трансакциски сметки;
    - Основна Процедура за одобрување на кредитни и вонбилансни изложености во Дирекцијата за корпоративно банкарство;

- Процедура за сметководствена евиденција на депозити на правни лица и финансиски друштва и процеси кои се реализираат во Одделот за средства и ликвидност;
- Процедура за сметководствена евиденција на процесите на Платен Промет во земјата и благајничко работење;
- Процедура за сметководствена евиденција на процесите на платен промет во странство, документарно работење, брз трансфер на пари, тргување со девизни средства и меѓубанкарски односи со домашни и странски банки;
- Процедура за сметководствена евиденција на процесите на финансиско материјални работење;
- Процедура за извршување на позадински активности–депозитно работење, работење со трансакциски сметки на физички лица и други активности во Одделот за позадински обработки–население;
- Процедура за позадински обработки на трансакции во денари и денари со девизна клаузула поврзани со управување со средства и ликвидност;
- Процедура за позадински обработки на депозити на правни лица;
- Процедура за наплата на побарувања од физички лица;
- Процедура за управување со репутациски ризик;
- Процедура за управување со оперативен ризик;
- Процедура за вршење стрес-тестирање;
- Процедура за работа на Дирекцијата за сметководство;
- Процедура за изготвување на годишен извештај за работењето на Банката;
- Процедура за управување со процесот стратешко планирање;
- Процедура за спроведување на процесот за утврдување на интерниот капитал на Банката;
- Процедура за идентификување и следење на лицата поврзани со Банката;
- Процедура за работа на Дирекцијата за управување со ризици;
- Процедура за идентификување и следење на поврзани лица при кредитирање на клиенти–физички лица;
- Процедура за идентификување и следење на поврзани лица во Дирекцијата средства и ликвидност;
- Процедура за идентификување и следење на поврзани лица при кредитирање на клиенти–правни лица;
- Процедура за заштита и обезбедување на трезор;
- Процедура за вработување во ТТК Банка АД Скопје;
- Процедура за спроведување на постапки при користење на отсуства на вработените во ТТК Банка АД Скопје;
- Процедура за определување на работно време, влез и излез во текот на работното време и пристап во работните простории вон работното време;
- Процедура за канцелариски и архивско работење во ТТК Банка АД Скопје (кон која приложи се: План на архивски знаци за распоредување на актите за 2014 година на ТТК Банка АД Скопје; Листа на документарен материјал со роакови за нивно чување за 2014 година на ТТК Банка АД Скопје; Листа на архивска граѓа од трајна вредност за 2014 година на ТТК Банка АД Скопје);
- Правилник за работен ред и дисциплина;

- Правилник за заштита од вознемирување на работно место;
- Правилник за користење на службени возила во ТТК Банка АД Скопје;
- Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци во ТТК Банка АД Скопје;
- Правилник за пресметка на наплата на надоместоци;
- Правилници, Стандарди, Процедури и Упатства за сигурност на информативниот систем на ТТК Банка АД Скопје;
- Информативна книга;
- Упатство за одобрување на субвенционирани кредити – Купи куќа, купи стан;

Управниот одбор до Надзорниот одбор доставуваше месечни извештаи за работењето на Банката во 2013 год. со што согласно Законот за банките и Статутот на Банката го известуваше Надзорниот одбор за своето работење најмалку еднаш месечно, а согласно Одлуката за основните начела и принципи на корпоративното управување во банка достави Извештај за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола за 2012 година.

○ **Одбор за управување со ризици**

Одборот за управување со ризици на ТТК Банка АД Скопје се состои од 5 члена и го сочинуваат:

1. Наталија Алексова, Претседател

Степен на образование-ВСС

Член на Управен одбор

2. Душица Антоvsка, Заменик-Претседател

Степен на образование – Магистер по економски науки од областа на монетарната економија

Директор на Дирекција за управување со ризици

3. Димитри Трпоски, Член

Степен на образование Магистер по бизнис администрација

Заменик - Директор на Сектор Комерцијално банкарство

4. Грета Илиќ, Член

Степен на образование-ВСС

Директор на Сектор Стратешко банкарство

5. Јованка Ралевиќ, Член

Степен на образование – ВСС

Директор на Дирекција за средства и ликвидност

Овој состав на Одборот за управување со ризици е именуван со Одлука на Надзорниот одбор од 29.03.2012 година со мандат од четири години. Одборот се конституира на седницата одржана на ден 30.03.2012 год. при што за Претседател е избрана Наталија Алексова, а за Заменик - Претседател Душица Антоvsка.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со Законот за банките и го сочинува еден од членовите на Управниот одбор, а останатите членови се лица со посебни права и одговорности именувани согласно одредбите од Статутот на Банката каде точно е определено кои се тие лица.

Именуваните членови ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на ТТК Банка и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години.

Одборот за управување со ризици во 2013 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со Статутот и другите акти на Банката и со законската и подзаконската регулатива и регулаторните прописи од НБРМ.

На своите седници Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на кои е изложена Банката во своето работење преку разгледување на соодветни/воспоставени извештаи, прегледи, анализи и други видови на информации и известувања за изложеност на Банката на поодделни ризици изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и/или изготвени на барање на Одборот по оценка на потребата за дополнително согледување на потенцијални ризици во работењето на Банката. Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризици и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за соодветно ревидирање на истите предизвикано од промена на подзаконска регулатива од НБРМ, променетите услови во работењето на Банката и обезбедување на формално правно одобрување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така преку разгледувањето на истата оваа документација, го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови на ризици на кои е изложена Банката во своето работење.

Одборот за управување со ризици преку своето редовно работење и извршување на активностите од своја надлежност, ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оценка и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите. Исто така, согласно законската регулатива, профилот на ризичност и видот и обемот на финансиски активности кои ги врши и надворешното опкружување, на годишно ниво ја оценуваше соодветноста на донесените политики со кои се уредува управувањето со поодделни видови ризици и му предлагаше на Надзорниот одбор на Банката нивно ревидирање или продолжување на нивната важност.

Во периодот 01.01.-31.12.2013 година Одборот за управување со ризици одржа 52 седници, на кои при разгледувањето на доставените предлог-материјали донесе неколку одлуки со предлог за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, 7 заклучоци, како и насоки, препораки и инструкции во врска со појавени и/или потенцијални ризици во тековното работење на Банката.

На секоја седница на Одборот за управување со ризици се разгледуваа: Неделна Анализа на кредитна изложеност по денови на доцнење за ГК, МСП, Физички лица и ТП; Неделен Преглед на интерните лимити за пазарен и ликвидносен ризик; Неделен Извештај за ризик од концентрација на кредитната изложеност кон банки; Извештај за изложеност на валутен ризик и Неделна анализа на отворената девизна позиција.

На месечно ниво Одборот за управување со ризици разгледуваше: Анализа на кредитна изложеност по денови на доцнење за МСП, ГК и Население; Анализа на кредитна изложеност; Анализа на отворената девизна позиција; Анализа на новоодобрени, пролонгирани и реструктурирани кредити по сектори и просечни

пондерирани каматни стапки; Сумарен образец за класификација на активата (образец КА) и Преглед за кредитна изложеност на комитенти и нивна ризичност; Извештаи за лимити на изложеност (П1-П5); Извештај за вонбилансна изложеност; Преглед за следење на интерни и законски лимити; Извештаи за адекватност на капиталот; Извештај за ликвидносен ризик и сетот на извештаи за ликвидносен ризик кои се доставуваат до НБРМ; Извештај за пазарните ризици, Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарските активности (кој од месец ноември се разгледува во рамките на Месечниот Извештај за пазарните ризици); Извештаи од Секторот за правни работи и проблематични пласмани; Извештајот за следење на лимитите од Договорот со ЕБРД (кои се разгледуваа во периодот 01.01.-31.05.2012), односно за следење на лимитите од Акционерскиот Договор со ЕБРД после овој период; ТОП 20 изложености во вкупна кредитна изложеност; Преглед за следење на показателите за квалитет на кредитна изложеност и индикаторите за финансиска стабилност.

На квартално ниво на седниците на Одборот за управување со ризици се разгледуваа: Извештај за трансакциите со поврзаните лица со Банката; Извештај за следење на репутациски ризик; Извештај за следење на стратегиски ризик; Извештаите за настанати значајни оперативни ризици, како и Извештаите за одговор и реализација на предлог мерките за пријавените значајни оперативни ризици од претходниот квартален период; Прегледи на најголеми 10 финансиски и најголеми 10 нефинансиски комитенти; Извештај за спроведени активности за промена на Одлуката за каматни стапки и ефекти од истите; Извештаи доставени до НБРМ за супервизорски цели со општи податоци за Банката; Извештај за нереализирани заклучоци донесени од Одборот за управување со ризици.

Преку разгледување на кварталните извештаи, Одборот за управување со ризици на квартално ниво ги следеше ризиците на кои е изложена Банката во своето работење и/или потенцијалните ризици во работењето на Банката, и го следеше статусот на реализација на донесените заклучоци.

На седниците на Одборот за управување со ризици покрај материјалите кои се разгледуваа на неделно, месечно и квартално ниво, се разгледуваа и други материјали во врска со следење и оценка на степенот на ризиците и/или потенцијалните ризици на кои е изложена Банката во тековното работење. Се вршеа верифицирања на продолжувањата на рокот на достасување на побарувања од комитенти кога рокот на достасување се продолжуваше два или повеќе пати, согласно Кредитната Политика на Банката, а се разгледуваа и Предлози за воведување на нови или за промена на услови на постојни кредитни производи.

Одборот за управување со ризици будно ги следеше сите измени и дополнувања на прописите на Народна Банка кои се однесуваа на управувањето со ризици и редовно и ажурно вршеше соодветно усогласување на актите на Банката со кои се уредува управувањето со подделни видови ризици со нивно изменување и/или дополнување или целосно ревидирање.

Одборот за управување со ризици, согласно Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше месечни извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката, а до Одборот за ревизија на сите седници кои се одржаа во текот на 2013 година, а најмалку еднаш во три месеци.

○ **Одбор за ревизија**

Согласно измените на Статутот донесени на Собранието на акционери од 29.04.2013 година, Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје се состои од 6 члена и го сочинуваат:

1. Душко Апостолоски, Претседател

Степен на образование – ВСС

Друштво за книговодство и ревизија – Бент Консалтинг, Управител

2. Данче Зографска

Степен на образование-ВСС

Друштво за ревизија, проценка и финансиски консалтинг Елит ДООЕЛ Скопје,
Управител

3. М-р Глигорие Гоговски

Степен на образование – Магистер по електротехнички науки

Извршен Директор на Одбор на Директори во Тетекс АД Тетово (Генерален
Директор)

Претседател на Надзорен одбор на ТТК Банка АД Скопје

4. Борислав Трповски

Степен на образование – ВСС

Тетекс АД Тетово, Претседател на Одбор на директори

Член на Надзорен одбор на ТТК Банка АД Скопје

5. Методија Несторовски

Степен на образование– Доктор по економски науки

Редовен професор на Универзитетот Св.Кирил и Методиј-Економски Факултет

Неизвршен член на Одбор на Директори на КБ Публикум Инвест АД Скопје

Член на Надзорен одбор на ТТК Банка АД Скопје

6. Златко Черепналкоски, Член

Степен на образование – ВСС

Австриската инвестициона банка Meinl Capital Advisors AG (Vienna)-
инвестиционо банкарство–финансирање на електро енергетски и инфраструктурни
проекти

Душко Апостоловски, Борислав Трповски и Данче Зографска повторно се именувани за членови на Одборот за ревизија со Одлука на Собранието на Банката од 30.11.2011 година. Одборот за ревизија се конституира на конститутивната седница одржана на 06.04.2012 год., при што Душко Апостоловски повторно е избран за Претседател на Одборот за ревизија.

Методија Несторовски е именуван за член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор со Одлука на Собранието на Банката од 06.04.2012 година.

М-р Глигорие Гоговски е именуван за член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор со Одлука на Собранието на Банката од 28.03.2012 година. Со именувањето на М-р Глигорие Гоговски за член на Одборот за ревизија на ТТК Банка, а поради поднесена оставка, на 27.02.2013 год. му престана функцијата член на Одборот за ревизија на Д-р Михаил Петковски.

Златко Черепналкоски за член на Надзорниот одбор е именуван со Одлука на Собранието на акционери од 31.07.2013 година. Со неговото именување бројно

составот на Одборот за ревизија се усогласи со измените на Статутот на Банката донесени на Собранието на акционери од 29.04.2013 година. Имено, согласно овие измени на Статутот на Банката, бројниот состав на Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје се зголеми од 5 на 6 членови, од кои 4 членови се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката и 2 независни членови. Зголемувањето на бројниот состав на Одборот за ревизија е заради минимизирање на можноста за сведување на бројниот состав под законскиот минимум од 5 члена определен со Законот за банки, со што можноста за отстапување од законскиот минимум за целиот период од работењето на ТТК Банка би се свела на минимум.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на ТТК Банка, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и Данче Зографска и со нив поврзаните физички лица, не се вработени, ниту се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката, ниту застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3.000.000,00 денари.

Во текот на 2013 година Одборот за ревизија, преку своето редовно работење и извршување на активностите од своја надлежност, ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на сметководствените стандарди и финансиските извештаи. Одборот за ревизија доследно ги извршуваше своите законски надлежности и на одржаните седници ги разгледуваше извештаите на Управниот одбор за работењето на Банката, редовните финансиски извештаи, Извештаите на Службата за внатрешна ревизија и извештаите на Одборот за управување со ризици. Покрај непосредното присуство на Управниот одбор и на Раководителот на Службата за Внатрешна ревизија на седниците на Одборот за ревизија, одржуваше и состаноци со Управниот одбор, со Службата за внатрешна ревизија и со Друштвото за ревизија, во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката, а во согласност со Деловникот за работа на Одборот за ревизија одржа и поединечни состаноци со Службата за внатрешна ревизија и со Друштвото за ревизија, без присуство на Управниот одбор. Ги разгледуваше и оценуваше системите за внатрешна контрола и ги разгледуваше и ги оценуваше Извештаите од внатрешната ревизија од извршените ревизии согласно Годишниот План на Внатрешна ревизија, инцидентните ад хок ревизии и вонредно направените ревизии по барање на Управниот одбор. Исто така го следеше и спроведувањето на препораките на Внатрешната ревизија и ја согледуваше респонзивноста на надлежните лица во однос на спроведувањето на препораките.

Во 2013 година Одборот за ревизија одржа 6 седници на кои:

- Предложи Друштво за ревизија за вршење на ревизија на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;
- Донесе Одлуки за измена и дополнување на Сметководствените Политики на ТТК Банка АД Скопје;
- Донесе Одлука за измена на Деловникот за работа на Одборот за ревизија;

- Утврди пречистен текст на Деловодникот за работа на Одборот за ревизија;
  - Извештај и оцена за работењето на Одборот за ревизија во 2012 година;
  - Разгледа и/или усвои/одобри/прифати:
    - Неревидирани Финансиски Извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;
    - Понуди од овластени друштва за ревизија за вршење на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2013 година;
    - Извештај на Друштвото за ревизија Grant Thornton за извршена ревизија на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2012 година;
    - Финансиски извештаи на ТТК Банка за 2012 година изготвени согласно IFRS и Извештајот на независните ревизори-Друштво за ревизија Grant Thornton;
    - Писмо до раководството на ТТК Банка од Grant Thornton во врска со извршената ревизија на финансиските извештаи на Банката за 2012 година;
    - Мислења од Друштво за ревизија Grant Thornton за конзистентност на Финансиските Извештаи на ТТК Банка со Годишниот Извештај и Годишната сметка за 2012 година;
    - Месечни Извештаи и Полугодишен Извештај за работењето на Банката во 2013 година;
    - Годишен Извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2012 година;
    - Извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици во 2013 година;
    - Извештаи на Внатрешна ревизија за извршени ревизии во текот на 2013 година;
    - Извештаите за следење на реализација на препораките на Внатрешна ревизија;
    - Полугодишен и Годишен Извештај за работа на Службата за Внатрешна Ревизија во 2012 година;
    - Годишен План на Внатрешната ревизија за 2014 година,
- Одборот за ревизија, согласно Законот за банките и Статутот на Банката, до Надзорниот одбор на Банката достави Извештај и оцена за работењето на Одборот за ревизија во 2012 година од аспект на поединечните членови и колективно, како и извештаи за својата работа во 2012 година на квартално ниво, а Извештајот и оцената за работењето на Одборот за ревизија во 2012 година од аспект на поединечните членови и колективно го достави и до Собранието на Банката.

➤ **Информации и податоци кои се поврзани со примена на Кодексот за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје**

Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје е донесен на седницата на Собранието на Банката одржана на ден 28.04.2010 година. Во согласност со Одлуката за основните начела и принципи за корпоративното управување во Банка (Сл.весник на РМ бр.159/2007) кој предвидува дека Кодексот на корпоративно управување се ревидира најмалку еднаш годишно, на Собранијата на

акционери одржани на 29.04.2011, 30.11.2011, 03.05.2012 и 29.04.2013 година донесени се Одлуки за измена и/или дополнување на Кодексот за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје.

Со ревидирањето на Кодексот за корпоративно управување направено со Одлуката донесена од Собранието на акционери на 29.04.2013 година се изврши усогласување на Кодексот со измените на Статутот на ТТК Банка предизвикани од најновите измени на Законот за банките објавени во Сл. Весник на РМ бр.26 од 20.02.2013 год. и доуредување на работата на Собранието на акционери во согласност со одредбите на Законот за трговските друштва кои се однесуваат на друштва чии акции котираат на берза, односно кои согласно Законот за хартии од вредност се со посебни обврски за известување.

Имено, со измените на Законот за банки, воведени се дополнителни критериуми при избор и именување на членови на органите на управување на Банката и на лицата со посебни права и одговорности во Банката назначени од Управниот одбор, определен е поголем износ за трансакциите со поврзани лица со Банката кои ќе ги одобрува Надзорниот одбор.

Доуредувањето на работата на Собранието на акционери во согласност со одредбите на Законот за трговските друштва кои се однесуваат на друштва чии акции котираат на берза, односно кои согласно Законот за хартии од вредност се со посебни обврски за известување, е во делот на објавувањето на јавниот повик за одржување на собранието, учеството на акционерите на Собранието преку полномошници и времетраењето на полномошното, точките од дневниот ред по кои може Собранието да одлучува, кворумот за работа на Собранието и други одредби со кои подетално се доуредува работењето на Собранието на акционери.

Исто така, во согласност со измените на Статутот во Кодексот за корпоративно управување е инкорпорирано (1) Зголемувањето на бројниот состав на Одборот за ревизија заради минимизирање на можноста за сведување на бројниот состав под законскиот минимум од 5 члена определен со Законот за банки, со што можноста за отстапување од законскиот минимум за целиот период од работењето на ТТК Банка би се свела на минимум; (2) Точното определување на лицата кои ќе го сочинуваат Одборот за управување со ризици.

Во Кодексот за корпоративно управување се воведени и принципите кои секоја банка треба да ги почитува и да ги инкорпорира во своите интерни акти, односно кодекси, што како обврска е произлезена од Кодексот за добро работење на банките и штедилниците во Република Македонија усвоен на Здружението на банкарството на ден 11.02.2013 година.

Во Кодексот за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје опфатени се задолжителните елементи предвидени со Одлуката на НБРМ за основните начела и принципи на корпоративното управување во банка, уредени се основните начела и принципи за корпоративното управување во Банката и подетално се определени стандардите на управување и раководење на органите на Банката во рамки на управувачката структура.

Исто така, Кодексот за корпоративно управување е усогласен со важечкиот Статут на ТТК Банка, Законот за банките, Законот за трговските друштва, Законот за хартии од вредност и се инкорпорирани принципите воведени во Кодексот за добро работење на банките и штедилниците во Република Македонија усвоен на Здружението на банкарството на ден 11.02.2013 година.

Банката во своето работење се придржува кон основните принципи на корпоративно управување утврдени во Кодексот и кон одредбите кои се однесуваат на:

- Надлежности на Собранието на акционери, постапката за свикување на Собрание, постапката на гласање на Собрание на акционери, правата на акционерите вклучувајќи го и правото на малцинските акционери;

- Составот и мандатот на членовите на Надзорниот одбор, критериумите и правилата за именување на членови на Надзорниот одбор и начинот за нивно наградување, надлежностите на Надзорниот одбор, одржувањето на седници и одлучувањето на Надзорниот одбор, видот, роковите и начините на кои Надзорниот одбор доставува извештаи до Собранието на акционери, наградувањето на членовите на Надзорниот одбор;

- Составот и мандатот на членовите на Управниот одбор, критериумите и правилата за именување на членовите на Управниот одбор и начинот за нивно наградување, надлежностите на Управниот одбор, одржувањето на состаноците и одлучувањето на Управниот одбор, видот, роковите и начините на кои Управниот Одбор доставува информации и документи до Надзорниот одбор; наградувањето на членовите на Управниот одбор;

- Соработка меѓу Надзорниот одбор и Управниот одбор;

- Составот и мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици, критериумите и правилата за именување на членовите на Одборот за управување со ризици, надлежностите на Одборот за управување со ризици, одржувањето на седниците и одлучувањето на Одборот за управување со ризици, видот, роковите и начините на кои Одборот за управување со ризици доставува извештаи до Надзорниот одбор и до Одборот за ревизија;;

- Составот и мандатот на членовите на Одборот за ревизија, критериумите и правилата за именување на членовите на Одборот за ревизија, надлежностите на Одборот за ревизија, одржувањето на седниците и одлучувањето на Одборот за ревизија, видот, роковите и начините на кои Одборот за ревизија доставува Извештаи до Надзорниот одбор и до Собранието на акционери, наградувањето на членовите на Одборот за ревизија;

- Начинот на постапување во ситуации кога при одлучувањето на органите на управување на Банката постои судир на интереси;

- Работењето на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите;

Членовите на органите на Банката и лицата со посебни права и одговорности назначени од Управниот одбор на Банката, се избираат согласно критериумите и правилата за именување утврдени со Кодексот и Статутот на Банката, а врз основа на законската и подзаконската регулатива. Во своето работење ја почитуваат и применуваат законската регулатива, подзаконските акти, Статутот на Банката и интерните акти на Банката со кои се регулираат нивните надлежности и ги исполнуваат пропишаните обврски и одговорности и начинот на работа.

➤ **Информации и податоци за политиката на Банката за спречување судир на интереси**

Банката во 2013 година работеше во согласност со Политиката за идентификување на потенцијални судири на интереси донесена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 28.01.2010 година, како и во согласност со Политиката за идентификување и спречување на судир на интереси донесена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 31.07.2013 година.

Со оваа Политика се дадени општите правила, генерални насоки и начела на работење за идентификување, избегнување и спречување на потенцијалните судири на интереси, утврдени се постапките за пријава на случаи на судир на интереси и системот за известување и контрола на случаите на судир на интерес.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор, Одборот за ревизија, Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои согласно Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката, на секои шест месеци даваат писмена изјава за не/постоење на судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

За постоење на судир на интереси членовите на органите на Банката даваат писмена изјава пред одржување на седницата која се доставува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење на судир помеѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Филијала Капиштец	ул. Народен Фронт 19 а, тц. Беверли Хилс
Филијала Аеродром	ул. Јане Сандански 26, влез 2, локал бр. 4
Експозитура Центар	ул. Даме Груев бр.7
Тетекс продавница	Ул. Димитрие Чуповски бр.1
Експозитура Горче Петров	бул. Партизански Одреди бр.171а, локал бр. 12
Експозитура Автокоманда	ул. 16 Македонска Бригада бр.4
Експозитура Кисела Вода	ул. Сава Ковачевич бр.43, локал бр.12
АСУЦ Боро Петрушевски	бул. Александар Македонски бр.26-б
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. Маршал Тито 46
ТЕТОВО	
Филијала Тетово	ул. Маршал Тито бр.14
Експозитура Ловец	ул. Илиинденска бб
Симпо Тетово	ул.Маршал Тито бр.106
Експозитура АРМ	ул. Методија Андонов Ченто бр.2
т.ц. Рамстор - приземје, бутик Baby shop	ул. Маршал Тито бб.
Експозитура Илиинденска	ул. Илиинденска бр 226
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар	ул. ЈНА 14
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	ул. 11 Септември бр.101/8
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. Јордан Зафировски бб
БИТОЛА	
Експозитура Вартекс	ул. Јосиф Јосифовски бб
Тетекс продавница	ул. Маршал Тито бр.30
АД Осигурителна Полиса	ул. Васко Карангелевски бб
ОХРИД	
Експозитура Охрид	ул. Македонски Просветители бб
ШТИП	
Филијала Штип	ул. Ванчо Прке бр.7
ПРОБИШТИП	
Експозитура Пробиштип	ул. Ленинов Плоштад бр.7
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. Кеј на револуција 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. 22 Октомври бр.11
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. Маршал Тито бб (зграда 1 влез 1)
Експозитура Куманово	ул. ЈНА 102
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. Борис Кидрик бб
КАВАДАРЦИ	
Експозитура Кавадарци	ул. Маршал Тито бр.14
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. Пролетерски Бригади 43
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. Благој Јанков – Мучето бр.1
ВИНИЦА	
Експозитура Веница	ул. Никола Карев бб

Претседател на НО
М-р Глигорие Гоговски

